

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Podstawy psychologii**
2. Kod przedmiotu:
3. Język wykładowy: polski
4. Kierunek: Zdrowie publiczne
5. Specjalność: Ratownictwo medyczne
6. Rok: I Semestr: I
7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:
dr Małgorzata Przepióra-Kapusta
8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:
.....
9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	30				15
Forma zaliczenia	Egzamin w formie testowej				Ocenianie ciągle

10. Liczba punktów ECTS: 4
11. Poziom (podstawowy/zaawansowany): podstawowy
12. Wymagania wstępne:

Brak

13. Cele kształcenia:

Celem jest zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami z psychologii ogólnej

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Omówienie podstawowych pojęć w psychologii. Przedstawienie głównych koncepcji człowieka (podejście biologiczne, behawioralne, poznawcze, psychodynamiczne, społeczno-kulturowe). Zapoznanie ze specyficznymi metodami badań: diagnoza i prognoza zaburzeń versus zdrowia psychicznego. Wieloznaczność pojęcia normy; nienormalność, wskaźniki optymalnego życia (psychologiczne determinanty zdrowia i choroby). Omówienie zagadnień dotyczących psychologii procesów psychicznych: czynnościowych i poznawczych; pojęcie inteligencji, procesów uczenia się. Główne zagadnienia z zakresu psychologii osobowości. Elementy psychologii społecznej; interakcja społeczna. Znaczenie konformizmu, wpływ autorytetu jako czynniki modyfikujące zachowania i podejmowanie decyzji. Choroba w życiu człowieka; reakcja jednostki na chorobę. Stres psychologiczny, teorie transakcyjne- rola oceny poznawczej w zjawisku stresu. Style i strategie radzenia sobie ze stresem. Postępowanie w interwencji kryzysowej. Komunikacja z pacjentem. Jak pomagać?- pomoc psychologiczna, terapia. Wypalenie zawodowe pracowników medycznych.

14.2. Seminarium:

W ramach zajęć seminaryjnych studenci zapoznają się z możliwościami praktycznego wykorzystania technik behawioralnych w modyfikacji zachowań (np. eliminowanie złych nawyków, nałogów, lęków itp). Omówiona zostanie rola mechanizmów obronnych w radzeniu sobie pacjenta z frustracją i konfliktami. Opracowane zostaną poznawcze aspekty relacji międzyludzkich –znaczenie schematów, stereotypów, oceny poznawczej.

15. Literatura podstawowa:

Ch.L. Sheridan, S.A. Radmacher, (1998); Psychologia zdrowia. Wyzwanie dla biomedycznego modelu zdrowia. Warszawa, Instytut Psychologii Zdrowia PTP.

E. Aronson, T.D. Wilson, R.M. Akert, (1997); Psychologia społeczna. Serce i umysł. Zysk i S-ka Wydawnictwo.

J. Strelau, (2000); Psychologia. Podręcznik akademicki. Podstawy psychologii. Gdańsk GWP.

Seminarium:

J.Kozielecki, (1998); Koncepcje psychologiczne człowieka. W-wa, Wyd. Akademickie Żak

16. Literatura towarzysząca:

G.D. Bishop, (2000); Psychologia zdrowia. Wrocław wyd: Astrum.

C.Tarvia, C.Wade, (1999); psychologia. Podejścia oraz koncepcje. Poznań: Zysk i S-ka Wydawnictwo.

P.G. Zimbardo, F.L. Ruch, (1998); Psychologia i życie, W-wa PWN.

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Podstawy żywienia człowieka**
2. Kod przedmiotu:
3. Język wykładowy: polski
4. Kierunek: Zdrowie publiczne
5. Specjalność: Ratownictwo medyczne
6. Rok: I Semestr: I
7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:
Dr inż. Ewa Malczyk
8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:
9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	15	15			
Forma zaliczenia	Zaliczenie pisemne	Ocenianie ciągłe			

1. Liczba punktów ECTS: 3
2. Poziom (podstawowy/zaawansowany): podstawowy
3. Wymagania wstępne:

Brak

4. Cele kształcenia:

Student zna zasady prawidłowego żywienia. Wykazuje umiejętność rozróżnienia składników odżywczych oraz określenia ich roli w organizmie człowieka. Potrafi zbilansować dietę pod względem wartości energetycznej i zawartości składników odżywczych oraz wykorzystać metody do oceny wartości odżywczej żywności. Umie ocenić stan odżywienia i sposobu żywienia.

5. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

- 5.1. Wykład:

Żywność w łańcuchu troficznym człowieka. Składniki odżywcze i ich znaczenie w żywieniu. Normy żywienia i wyżywienia. Podział produktów żywnościowych. Zasady prawidłowego żywienia – piramida żywieniowa. Metody oceny sposobu żywienia. Metody oceny stanu odżywienia. Zasady żywienia różnych grup ludności, czyli zróżnicowanie diet dzieci i dorosłych. Niedożywienie i jego następstwa. Choroby związane z żywnością, żywieniem i odżywianiem. Żywność w cukrzycy. Żywność w otyłości. Żywność w alergiach, nietolerancjach pokarmowych i zespołach złego wchłaniania.

5.2. Ćwiczenia tablicowe:

Procesy energetyczne w organizmie człowieka, bilans energetyczny organizmu. Pojęcie przemiany materii (metabolizmu). Rola biologicznych katalizatorów. Procesy anaboliczne i kataboliczne. Intensywność przemian metabolicznych w zależności od wieku. Wartość energetyczna pożywienia, jednostki energetyczne - przeliczanie jednostek kcal, kJ, cal, MJ; równoważniki Atwatera. Wartość odżywcza białek; wskaźnik aminokwasu ograniczającego. Zasady planowania żywienia różnych grup ludności. Planowanie żywienia. Układanie i ocena jadłospisów.

6.Literatura podstawowa:

1. J. Gawęcki, L. Hryniewiecki: Żywność człowieka. Podstawy nauki o żywieniu. Cz. I. PWN, Warszawa 2000.
2. J. Hasik, J. Gawęcki: Żywność człowieka zdrowego i chorego. Cz. II. PWN, Warszawa 2000.
3. H. Kunachowicz, I. Nadolna, B. Przygoda, K. Iwanow: Tabele wartości odżywczej produktów spożywczych. IŻŻ, Warszawa 1998.

7.Literatura towarzysząca:

1. W. Kierst: Nauka o żywieniu zdrowego i chorego człowieka. PZWL, Warszawa 1989.
2. A. Szczygieł: Normy żywienia i wyżywienia. IŻŻ, Warszawa 1987.
3. Z. Wieczorek-Chełmińska: Nowoczesna dietetyczna książka kucharska. Warszawa 2000.
4. H. Ciborowska, A. Rudnicka: Dietetyka: żywienie zdrowego i chorego człowieka. PZWL, Warszawa 2002.

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Propedeutyka zdrowia publicznego**

2. Kod przedmiotu:

3. Język wykładowy: polski

4. Kierunek: Zdrowie publiczne

5. Specjalność: Ratownictwo medyczne

6. Rok: I Semestr: I

7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

Lek. med. Marek Lenart

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

dr. n. med. Ewa Nowakowska - Zajdel

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	30				30
Forma zaliczenia	Zaliczenie pisemne				Ocenianie ciągłe

10. Liczba punktów ECTS: 3

11. Poziom (podstawowy/zaawansowany): podstawowy

12. Wymagania wstępne:

Znajomość podstawowej wiedzy z zakresu biologii, chemii oraz anatomii i fizjologii człowieka, a także propedeutyki medycyny.

13. Cele kształcenia:

Uzyskanie podstawowych wiadomości z zakresu zdrowia publicznego, uwarunkowań zdrowia, a także skutków zdrowotnych ekspozycji na biologiczne, fizyczne, chemiczne oraz psycho-społeczne czynniki chorobotwórcze. Poszerzenie horyzontów wiedzy na temat ochrony zdrowia ludzkiego w aspekcie starych i nowych zagrożeń zdrowotnych. Analiza skutków zdrowotnych chorób cywilizacyjnych i społecznych. Poznanie mechanizmów funkcjonowania systemów ochrony zdrowia w Polsce i na świecie.
Uzyskana wiedza i umiejętności mają stanowić podbudowę teoretyczną w przygotowaniu do pracy zawodowej w inspekcji sanitarnej, wydziałach zdrowia organizacji samorządowych lub rozlicznych organizacjach pozarządowych zajmujących się problematyką zdrowotną.

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

1	Zdrowie publiczne w Europie. 4godziny	Czasy starożytne, Francja, Anglia, Niemcy - okresu oświecenia
2	Zdrowie publiczne w Polsce. 5 godzin	Okres rozbiorów, międzywojenny i powojenny.
3	Finansowanie Ochrony Zdrowia w Europie. 4godziny	Rodzaje systemów finansowania i ich cechy.
4	Finansowanie Ochrony Zdrowia w Polsce.4 godziny	System finansowania budżetowego oraz ubezpieczeniowego. Narodowy Fundusz Zdrowia.
5	Podstawowa Opieka Zdrowotna 3 godziny	Definicja, założenia POZ, rola i specyfika lekarza rodzinnego.
6	Opieka nad osobą starszą w Polsce i na świecie. 4 godziny	Starzenie się społeczeństwa, model tzw. Odwróconej piramidy demograficznej; opieka geriatryczna w Polsce.
7	Jakość w ochronie zdrowia 2 godziny	Rola i cele systemów jakości w funkcjonowaniu placówek zdrowotnych.
8	Medycyna pracy. 4 godziny	Definicja medycyny pracy. Służba Medycyny Pracy, badania profilaktyczne w zakładach pracy. Choroby zawodowe.

14.2. Seminarium:

Omówienie tematyki wykładów, z jednoczesnym rozwiązywaniem konkretnych problemów praktycznych, np.: pacjent z nałogiem, pacjent z chorobą nowotworową; gospodarka lekiem itp. Sposoby stosowania środków zapobiegawczych i profilaktycznych.

Zdrowie publiczne w Europie.
Zdrowie publiczne w Polsce
Finansowanie Ochrony Zdrowia w Europie. Finansowanie Ochrony Zdrowia w Polsce. Podstawowa Opieka Zdrowotna. Opieka nad osobą starszą w Polsce i na świecie.
Jakość w ochronie zdrowia
Medycyna pracy

15. Literatura podstawowa:

ZDROWIE publiczne : podręcznik dla studentów i absolwentów wydziałów pielęgniarstwa i nauk o zdrowiu akademii medycznych / red. Teresa Bernadetta Kulik, Maciej Latański; Iwona Bojar [et al.]. - Lublin : Czelej, 2002.
ZDROWIE publiczne : wybrane zagadnienia / red. Janusz A. Indulski, Zbigniew Jethon, Lech T. Dawydzik; Andrzej Buczyński [et al.]; Instytut Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera. - Łódź : Oficyna Wydawnicza Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera, 2000.
ZDROWIE publiczne : wybrane zagadnienia. - Wyd. 2 popr. i poszerz
Zdrowie publiczne : wybrane zagadnienia. T. 2 / red. Antonii Czupryna, Stefan Poździech, Andrzej Ryś, W. Cezary Włodarczyk; Barbara Bik [et al.]. - Kraków : Uniwersyteckie Wydaw. Medyczne Vesalius, 2001.

16. Literatura towarzysząca:

PROPEDEUTYKA medycyny klinicznej i zdrowia publicznego / Mieczysław Uszyński; Akademia Medyczna im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy. - Bydgoszcz : Wydaw. Uczelniane Akademii Medycznej im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, 2001

REFORMY zdrowotne : uniwersalny kłopot / Cezary Włodarczyk. - Kraków : Wydaw. Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2003

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Ratownictwo medyczne**

2. Kod przedmiotu:

3. Język wykładowy: polski

4. Kierunek: Zdrowie publiczne

5. Specjalność: Ratownictwo medyczne

6. Rok: I Semestr: I

7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

dr n. med. Wojciech Żurawiński

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

dr n. med. Dariusz Sokołowski

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	15				15
Forma zaliczenia	zaliczenie ustne				zaliczenie ustne

10. Liczba punktów ECTS: 4

11. Poziom (podstawowy/zaawansowany): zaawansowany

12. Wymagania wstępne:

-podstawy anatomii i fizjologii człowieka na poziomie szkoły średniej

13. Cele kształcenia:

- zapoznanie studentów z organizacją i funkcjonowaniem poszczególnych ogniw „łańcucha przeżycia”
- nabycie umiejętności rozpoznania stanów zagrożenia życia o różnej etiologii
- zapoznanie studentów z podstawami bezprzyrządowej resuscytacji krążeniowo oddechowej w zagrożeniach życia pochodzenia wewnętrznego i zewnętrznego u dorosłych
- zapoznanie studentów z podstawami bezprzyrządowej resuscytacji krążeniowo oddechowej w zagrożeniach życia pochodzenia wewnętrznego i zewnętrznego u dzieci

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

1. Ogniwa „łańcucha przeżycia”. Zasady wzywania pomocy specjalistycznej.
2. Epidemiologia zagrożeń życia o różnej etiologii. Rozpoznanie stanu bezpośredniego zagrożenia życia.
3. Bezprzyrządowa resuscytacja krążeniowo-oddechowa dorosłych w stanie zagrożenia życia pochodzenia wewnętrznego
4. Bezprzyrządowa resuscytacja krążeniowo-oddechowa dorosłych w stanie zagrożenia życia pochodzenia urazowego
5. Bezprzyrządowa resuscytacja krążeniowo-oddechowa dziecka
6. Podstawy medycznych czynności ratunkowych w urazach kończyn
7. Podstawy medycznych czynności ratunkowych w urazach klatki piersiowej i brzucha
8. Podstawy defibrylacji AED

14.2. Seminarium:

1. Wytyczne Europejskiej Rady ds. Resuscytacji krążeniowo-oddechowej:
 - resuscytacja bezprzyrządowa dorosłych w stanach zagrożenia życia pochodzenia wewnętrznego
 - resuscytacja bezprzyrządowa dorosłych w stanach zagrożenia życia pochodzenia zewnętrznego
 - resuscytacja bezprzyrządowa dziecka w stanach zagrożenia życia o różnej etiologii
 - resuscytacja osoby zadławionej
2. Podstawy resuscytacji przyrządowej. Defibrylacja AED.
3. Urazy kończyn-podstawy etiologii, patofizjologii, klasyfikacji i symptomatologii. Podstawy medycznych czynności ratunkowych.
4. Urazy klatki piersiowej-podstawy etiologii, patofizjologii, klasyfikacji i symptomatologii. Podstawy medycznych czynności ratunkowych.
5. Urazy brzucha-podstawy etiologii, patofizjologii, klasyfikacji i symptomatologii. Podstawy medycznych czynności ratunkowych.

15. Literatura podstawowa:

1. Jakubaszko J.: ABC resuscytacji. Górnicki, Wrocław 2006.
2. Zawadzki A.: Medycyna ratunkowa i katastrof: podręcznik dla studentów uczelni medycznych. PZWL, Warszawa 2006.
3. Jakubaszko J.: Ratownik Medyczny. Górnicki, Wrocław 2003.
4. Jakubaszko J.: *Medycyna ratunkowa*. Urban & Partner, Wrocław 2005.

16. Literatura towarzysząca:

1. Buchfelder M., Buchfelder A.: Podręcznik pierwszej pomocy. PZWL, Warszawa 2005.
2. Andres J.: Pierwsza pomoc i resuscytacja krążeniowo-oddechowa: podręcznik dla studentów. Kraków 2006.

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Filozofia i podstawy etyki**
2. Kod przedmiotu:
3. Język wykładowy: język polski
4. Kierunek: zdrowie publiczne
5. Specjalność: ratownictwo medyczne
6. Rok: I Semestr: I
7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:
Dr Tomasz Drewniak
8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	30				
Forma zaliczenia	Zaliczenie pisemne				

10. Liczba punktów ECTS: 2
11. Poziom (podstawowy/zaawansowany): podstawowy
12. Wymagania wstępne:

Ogólne wykształcenie humanistyczne, podstawowe wiadomości dotyczące zjawisk społecznych, umiejętność obserwacji, autorefleksja

13. Cele kształcenia:

Znajomość podstawowych stanowisk filozoficznych i etycznych. Pogłębienie myślenia abstrakcyjnego i umiejętności szczegółowego charakteryzowania i interpretowania działania moralnego, zwłaszcza w odniesieniu do etyki zawodowej

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Filozofia i etyka: istota filozofii, etyka moralność, prawo, obyczaj. Charakter czynu etycznego. Główne dyscypliny filozoficzne. Narodziny filozofii i presokratejska refleksja moralna (etyczność jako *arete*). Geneza i główne cechy koncepcji sofistów. Filozof i moralność - Sokrates i geneza filozofii moralnej. Istota idealizmu Platona. Główne kategorie filozofii Arystotelesa: substancja, materia, forma, akt, potencja, istota, pojęcie, zmiana, Bóg. Etyka w systemie Platona (eudajmonizm agatyczny) i Arystotelesa (eudajmonizm perfekcjonistyczny). Etyka i poszukiwanie szczęścia: stoicyzm, sceptycyzm, epikureizm. Powstanie filozofii chrześcijańskiej. Człowiek i Bóg w myśli św. Augustyna. Etyka wobec wiary w myśli św. Augustyna. Scholastyczna refleksja moralna. Personalizm. Tomistyczna

koncepcja bytu i człowieka. U źródeł filozofii i etyki nowożytnej. Religijna geneza etyki kapitalizmu. Podstawowe kategorie filozofii Kartezjusza: metoda, sceptycyzm metodyczny, *cogito* Jednostka wobec porządku świata i norm moralnych w filozofii I. Kanta. Filozofia wolności i egzystencji. Etyka wartości i odpowiedzialności. Etyka szacunku wobec życia. Ekofilozofia i bioetyka. Deontologia lekarska. Zasadnicze cechy etyki hipokratejskiej. Etyka edukacji zdrowotnej i polityki zdrowotnej. Tajemnica zawodowa-poszanowanie prawa do prywatności. Problematyka ciała, zdrowia oraz młodości w cywilizacji współczesnej. Granice walki z cierpieniem a śmierć człowieka.

15. Literatura podstawowa:

W. Tatarkiewicz, Historia filozofii, t.1-3.
Przewodnik po etyce, red. P. Singer, Warszawa 1998 (2000), cz. II: rozdz.5,7,8; cz. III: całość, cz. IV: rozdz.14, 15; cz. V: rozdz.24, 25, 26.
A. MacIntyre, Krótka historia etyki, przeł. A. Chmielewski, Warszawa 1995.
T. Ślipko, Etos chrześcijański. Zarys etyki ogólnej, Kraków 1974.
J. Galarowicz, Na ścieżkach prawdy, Kraków 1992.
T. Styczeń, Wprowadzenie do etyki, Lublin 1995.
S. Soldenhoff, Wprowadzenie do etyki, Warszawa 1972.
Problemy etyki. Wybór tekstów, red. S. Sarnowski i E. Fryckowski, Bydgoszcz 1993.
Etyka. Świat wartości moralnych, red. J. Jarco, Z. Kalita, M. Semp, Warszawa-Wrocław 1993.
A. Anzenbacher, Wprowadzenie do filozofii, przeł. J. Zychowicz, Kraków 1992.
J. M. Bocheński, Współczesne metody myślenia, przeł. St. Judycki, Poznań 1992.
St. Olejnik, Etyka lekarska, Katowice 1995.
B. Häring, W służbie człowieka, przeł. M. Oziębłowski, Warszawa 1995.
T. Ślipko, Granice życia, Kraków 1994.
W kręgu życia i śmierci. Moralne problemy medycyny współczesnej, red. Z. Szawarski, Warszawa 187.
R. Fenigsen, Eutanazja. Śmierć z wyboru, Poznań 1994.
J. Bernard, Od biologii do etyki, przeł. J. A. Żelechowska, Warszawa 1994.
H. Skolimowski, Medytacje, Wrocław 1991.

16. Literatura towarzysząca:

A Krokiewicz, Zarys filozofii greckiej, Warszawa 1971.
A. Kasia, Św. Augustyn, Warszawa 1960.
S. Świeżawski, Święty Tomasz na nowo odczytany, Kraków 1983.
I. Lazari-Pawłowska, Schweitzer, Warszawa 1976.
R. Ingarden, Książeczka o człowieku.
O. Höffe, Immanuel Kant, przeł. A. M. Kaniowski, Warszawa 1994.
Filozofia współczesna, red. Z. Kuderowicz, Warszawa 1990, t. 1 i t.2.
V. J. Bourke, Historia etyki, przeł. A. Białek, Toruń 1994.
S. Soldenhoff, Rozwój etyki normatywnej, w: Etyka, red. H. Jankowski, Warszawa 1973.

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Nauka o człowieku**

2. Kod przedmiotu:

3. Język wykładowy: polski

4. Kierunek: Zdrowie publiczne

5. Specjalność: Ratownictwo medyczne

6. Rok: I Semestr: I

7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

Lek. med. Wojciech Rębisz

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

Mgr Olga Wierzchowiec

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	15		15		
Forma zaliczenia	Egzamin pisemny		Ocenianie ciągle		

1. Liczba punktów ECTS: 4

2. Poziom (podstawowy/zaawansowany): podstawowy

3. Wymagania wstępne:

Wiadomości obowiązujące w programie nauczania biologii w liceum

4. Cele kształcenia:

Poznanie wybranych zagadnień z zakresu fizjologii człowieka. Zrozumienie podstawowych praw fizjologicznych, jakim podlega organizm człowieka, jego układy, tkanki i komórki.

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Komórka. Pobudliwość. Układ nerwowy. Układ ruchu. Autonomiczny układ nerwowy. Mechanizm działania hormonów, hormony podwzgórza, przysadki. Regulacja hormonalna gospodarki węglowodanowej i fosforanowo-wapniowej. Krew. EKG. Serce. Układ naczyniowy. Układ oddechowy. Układ pokarmowy. Układ wydalniczy.

14.2. Ćwiczenia praktyczne:

Fizjologia komórki pobudliwej. OUN. Hormony nadnerczy, tarczycy. Badanie tętna, pomiar ciśnienia tętniczego. Mechanizmy regulacyjne w układzie krążenia. Fizjologia układu

krażenia . Krew, funkcje, morfologia. Grupy krwi. Fizjologia termoregulacji. Równowaga kwasowo-zasadowa.

15. Literatura podstawowa:

1. Władysław Traczyk : Fizjologia człowieka w zarysie - Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich , Warszawa ,2004,
2. John Bullock , Joseph Boyle , Michael B. Wang : Fizjologia - Urban & Partner , Wrocław , 2000

16. Literatura towarzysząca:

1. Ewa Ziółko: Podstawy fizjologii człowieka. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie. Oficyna Wydawnicza Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nysie, Nysa 2006
2. Joanna Lewin-Kowalik; Józefa Dąbek: Skrypt do ćwiczeń z fizjologii człowieka. Śląska Akademia Medyczna, Katowice 2002

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Podstawy demografii**

2. Kod przedmiotu:

3. Język wykładowy: polski

4. Kierunek: Zdrowie publiczne

5. Specjalność: Ratownictwo medyczne

6. Rok: I Semestr: I

7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

dr Wiesław Sikorski

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

.....

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium / Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	30				
Forma zaliczenia	Praca pisemna				

10. Liczba punktów ECTS: 2

11. Poziom (podstawowy/zaawansowany): podstawowy

12. Wymagania wstępne:

Brak

13. Cele kształcenia:

Zdobycie podstawowej wiedzy o zjawiskach demograficznych

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Przedmiot i zadania demografii. Źródła informacji w demografii. Dane o ludności niezbędne do oceny stanu zdrowia. Struktura ludności. Natężenie ruchu naturalnego i jego miary. Wskaźniki struktury. Umieralność - definicje i czynniki mające na nią wpływ. Struktura zgonów. Przyrost naturalny, współczynnik przyrostu naturalnego. Przyrost naturalny a zdrowie. Umieralność niemowląt. Czynniki wpływające na umieralność niemowląt

15. Literatura podstawowa:

1. Jerzy Zdzisław Holzer: Demografia. Polskie Wydaw. Ekonomiczne, Warszawa 2003
2. Mieczysław Kędelski, Jan Paradysz; Akademia Ekonomiczna w Poznaniu: Demografia. Wydaw. Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, Poznań 2006
3. Marek Okólski: Demografia : podstawowe pojęcia, procesy i teorie w encyklopedycznym zarysie. Wydaw. Naukowe Scholar, Warszawa 2006

16. Literatura towarzysząca:

1. Grzegorz Węclawowicz: Geografia społeczna miast : zróżnicowania społeczno-przestrzenne. Wydaw. Naukowe PWN, Warszawa 2003
2. Elżbieta Trafiałek: Polska starość w dobie przemian. Śląsk, Katowice 2003

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Podstawy ekonomii**
2. Kod przedmiotu:
3. Język wykładowy: polski
4. Kierunek: Zdrowie publiczne
5. Specjalność: Ratownictwo medyczne
6. Rok: I Semestr: I
7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:
dr inż. Zbigniew Kulas
8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

.....
9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	15				
Forma zaliczenia	Zaliczenie pisemne				

10. Liczba punktów ECTS: 2
11. Poziom (podstawowy/zaawansowany): podstawowy
12. Wymagania wstępne:

Brak

13. Cele kształcenia:

Celem wykładu jest zaznajomienie studentów z podstawową wiedzą dotyczącą ekonomii, w tym przybliżeniem pojęć popytu, podaży oraz zasad funkcjonowania gospodarki rynkowej.

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Zapoznanie z podstawowymi pojęciami tj. czynniki produkcji, popyt, podaż, cena równowagi. Podstawowe zagadnienia związane z funkcjonowaniem przedsiębiorstwa, w tym pojęcia zysku, kosztów i utargu. Podstawowe formy rynku i ich charakterystyka. Podstawowe pojęcia z dziedziny makroekonomii tj. PKB, system podatkowy, budżet i problem bezrobocia. Dochód narodowy. Polityka gospodarcza. Systemy walutowe.

15. Literatura podstawowa:

1. Ewelina Nojszewska: Podstawy ekonomii. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1995.
2. Stefan Marciniak, Lidia Białoń: Makro- i mikroekonomia : podstawowe problemy. Wydaw. Naukowe PWN, Warszawa 2001

16. Literatura towarzysząca:

1. Janusz Beksiak: Ekonomia. Wydaw. Naukowe PWN, Warszawa 2001
2. Wojciech Wrzosek: Funkcjonowanie rynku. Polskie Wydaw. Ekonomiczne, Warszawa 2002
3. Roman Milewski, Paweł Alberciak: Podstawy ekonomii : ćwiczenia, zadania, problemy. Wydaw. Naukowe PWN, Warszawa 2001

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Podstawy epidemiologii**
2. Kod przedmiotu:
3. Język wykładowy: polski
4. Kierunek: Zdrowie publiczne
5. Specjalność: Ratownictwo medyczne
6. Rok: I Semestr: I
7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:
dr hab. n. med. Barbara Harazin
8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:
mgr Lidia Abramczyk - Dorożyńska
9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	30	30			
Forma zaliczenia	egzamin	Kolokwia pisemne			

10. Liczba punktów ECTS: 3
11. Poziom (podstawowy/zaawansowany): podstawowy
12. Wymagania wstępne:

Wiedza z zakresu biologii medycznej na poziomie szkoły średniej

13. Cele kształcenia:

Poznanie metod pomiaru stanu zdrowia populacji oraz podstawowych zasad profilaktycznych.

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

- 14.1. Wykład:

Podstawowe pojęcia, definicje, podziały stosowane w epidemiologii. Proces epidemiczny: źródła zakażenia, drogi szerzenia się zakażenia, klasyfikacja chorób zakaźnych, rodzaje epidemii, zasady epidemiologicznego opracowania ogniska choroby zakaźnej, strategia zapobiegania epidemiom chorób zakaźnych. Wielkie epidemie w dziejach ludzkości. Ocena stanu zdrowia zbiorowości: mierniki zdrowia, współczynniki zapadalności, chorobowości, umieralności, umieralność niemowląt, źródła informacji o stanie zdrowia zbiorowości. Standaryzacja mierników stanu zdrowia. Epidemiologia stanów nagłego zagrożenia życia. Epidemiologia opisowa: analiza rozpowszechnienia chorób, mierniki epidemiologiczne, zmienność czasowa, analiza geograficzna. Badania retrospektywne, prospektywne i eksperymentalne w epidemiologii: plan badania, dobór grupy kontrolnej, zbieranie danych o narażeniu, przykłady badań na podstawie aktualnego piśmiennictwa medycznego. Nadzór sanitarno epidemiologiczny w Polsce.

14.2.Ćwiczenia/Ćwiczenia tablicowe:

Proces epidemiczny: źródła zakażenia, drogi szerzenia się zakażenia, klasyfikacja chorób zakaźnych, rodzaje epidemii, zasady epidemiologicznego opracowania ogniska choroby zakaźnej, strategia zapobiegania epidemiom chorób zakaźnych. Ocena stanu zdrowia zbiorowości: mierniki zdrowia, współczynniki zapadalności, chorobowości, umieralności, umieralność niemowląt, źródła informacji o stanie zdrowia zbiorowości. Standaryzacja mierników stanu zdrowia. Epidemiologia opisowa: analiza rozpowszechnienia chorób, mierniki epidemiologiczne, zmienność czasowa, analiza geograficzna. Badania retrospektywne, prospektywne i eksperymentalne w epidemiologii: plan badania, dobór grupy kontrolnej, zbieranie danych o narażeniu, przykłady badań na podstawie aktualnego piśmiennictwa medycznego. Nadzór sanitarno epidemiologiczny w Polsce.

15. Literatura podstawowa:

1. Brzeziński Zbigniew, Szamotulska Katarzyna: Epidemiologia Kliniczna. PZWL, Warszawa, 1997
2. Jabłoński Leon: Epidemiologia. FOLIUM, Lublin, 1996
3. Jędrychowski Wiesław: Podstawy epidemiologii. Collegium Medicum UJ, Kraków, 1995
4. Jędrychowski Wiesław: Epidemiologia. PZWL, Warszawa, 1995

16. Literatura towarzysząca:

1. Kenneth F. Kiple: Wielkie epidemie w dziejach ludzkości. Oficyna Wydawnicza Atena, Poznań, 2002.
2. Artykuły z czasopism medycznych dotyczące wyników badań epidemiologicznych

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Podstawy ochrony środowiska**
2. Kod przedmiotu:
3. Język wykładowy: polski
4. Kierunek: Zdrowie publiczne
5. Specjalność: Ratownictwo medyczne
6. Rok: I Semestr: I
7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:
dr hab. n. med. Barbara Harazin
8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

-
9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	15				
Forma zaliczenia	Zaliczenie w formie testowej				

10. Liczba punktów ECTS: 2
11. Poziom (podstawowy/zaawansowany): podstawowy
12. Wymagania wstępne:

Wiedza z zakresu ekologii na poziomie szkoły średniej

13. Cele kształcenia:

Poznanie rodzajów zanieczyszczeń środowiskowych, podstawowych czynników powodujących degradację środowiska oraz wybranych skutków zdrowotnych.

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

- 14.1. Wykład:

Polskie prawodawstwo historyczne w zakresie ochrony przyrody: prawna ochrona przyrody od połowy XIV w. do połowy XIX w., okres zaborów, okres międzywojenny 1918-1939.
Rodzaje zanieczyszczeń środowiska. Zanieczyszczenie wody: zasoby wody na Ziemi, źródła zanieczyszczenia wody, rodzaje ścieków. Degradacja gleby: przyczyny, stopnie jakości chemicznej związane z zawartością metali ciężkich.
Zanieczyszczenie powietrza: substancje zanieczyszczające atmosferę, rodzaje niebezpiecznych substancji chemicznych i pyłów. Rodzaje efektów toksycznych.

15. Literatura podstawowa:

1. Boć J., Samborska-Boć E: Ochrona środowiska. Źródła. Kolonia Limited, Wrocław, 1994
2. Deryło A., Narloch L.: Wybrane problemy z biologii sanitarnej na przykładzie ekosystemów wodnych. ŚAM, Katowice, 1996.
3. Zakrzewski S.F.: Podstawy toksykologii środowiska. PWN, Warszawa, 1995

16. Literatura towarzysząca:

1. Środowiskowe zagrożenia zdrowia w Polsce – wybrane zagadnienia. Informator dla administracji rządowej i samorządowej. Sosnowiec, 2001
2. Stan środowiska w Polsce. Raporty PIOŚ

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Medyczne czynności ratunkowe**

2. Kod przedmiotu:

3. Język wykładowy: polski

4. Kierunek: Zdrowie publiczne

5. Specjalność: Ratownictwo medyczne

6. Rok: I Semestr: II

7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

dr nauk med. Wojciech Żurawiński

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

Mgr Ireneusz Szafraniec

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	15		30		
Forma zaliczenia	Zaliczenie w formie ustnej		Zaliczenie w formie ustnej		

10. Liczba punktów ECTS: 4

11. Poziom (podstawowy/zaawansowany): podstawowy

12. Wymagania wstępne:

- podstawy z zakresu anatomii i fizjologii człowieka
- wiedza z zakresu pierwszej pomocy
- wiedza z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy
- podstawy medycyny ratunkowej

13. Cele kształcenia:

Nabywanie umiejętności wykonywania medycznych czynności ratunkowych w stanach zagrożenia życia pochodzenia wewnętrznego i zewnętrznego u dzieci i dorosłych

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Mechanizmy nagłego zatrzymania krążenia. Zaawansowane czynności ratunkowe w zagrożeniach wewnętrznych. Defibrylacja elektryczna. Leki stosowane podczas resuscytacji i drogi ich podawania. Przyrządowe metody zabezpieczenia drożności dróg oddechowych. Wentylacja zastępcza. Dostępy donaczyniowe. Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne u dziecka.

14.2. Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne:

Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne w zagrożeniach życia pochodzenia wewnętrznego-ćwiczenia fantomowe. Zakładanie dostępów donaczyniowych-ćwiczenia fantomowe. Zabezpieczenie drożności dróg oddechowych-ćwiczenia fantomowe. Cewnikowanie pęcherza moczowego-ćwiczenia fantomowe. Resuscytacja noworodka, niemowlaka i dziecka-ćwiczenia fantomowe.

15. Literatura podstawowa:

1. ABC postępowania w urazach / red. Peter Driscoll, David Skinner, Richard Earlam; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Bogdan Kamiński. - Wyd. 1 pol. - Wrocław : Górnicki Wydaw. Medyczne, 2003.
2. ABC resuscytacji / red. Michael C. Colquhoun, Anthony J. Handley, T.R. Evans; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Bogdan Kamiński. - Wyd. 2 pol. - Wrocław : Górnicki Wydaw. Medyczne, 2006.
3. BASIC Trauma Life Support : dla paramedyków i ratowników medycznych / red. John Emory Campbell; Roy L. Alson [et al.]. - Kraków : Medycyna Praktyczna, cop. 2006.
4. MEDYCYNA ratunkowa / Lidia Pousada, Harold H. Osborn, David B. Levy; red. Juliusz Jakubaszko. - Wyd. 1 pol.. - Wrocław : Urban & Partner, 1999.
5. MEDYCYNA ratunkowa / Scott H. Plantz, Jonathan N. Adler; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Jarosław Bogdański [et al.]. - Wyd. 1 pol. popr., dodr.. - Wrocław : Urban & Partner, cop. 2005
6. MEDYCYNA ratunkowa : nagłe zagrożenia pochodzenia wewnętrznego / Advanced Life Support Group; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; M. Bhushan [et al.]; tł. z ang. Jarosław Bogdański [et al.]. - Wyd. 1 pol. - Wrocław : Górnicki Wydaw. Medyczne, 2003.
7. MEDYCYNA ratunkowa i katastrof : podręcznik dla studentów uczelni medycznych / red. Andrzej Zawadzki; Andrzej Basiński, Krystyn Sosada, Wojciech Żurawiński [et al.]. - dodr.. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2007.

16. Literatura towarzysząca:

1. LEKI w medycynie ratunkowej i intensywnej terapii / Frank Flake, Boris Lutomsky; red. wyd. pol. Andrzej Kübler. - Wyd. 1 pol. - Wrocław : Urban & Partner, cop. 2005.
2. MEDYCYNA bólu / red. Jan Dobrogowski, Jerzy Wordliczek; Krystyna de Walden-Gałaszko [et al.]. - dodr. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2005.
3. MEDYCYNA katastrof chemicznych / Marek Kowalczyk, Sławomir Rump, Zbigniew Kołaciński. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2004. -
4. MEDYCYNA ratunkowa = Emergency medicine : a comprehensive study guide : companion handbook / red. David M. Cline, O. John Ma [et al.]; Stephanie B. Abbuhl [et al.]; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Paweł S. Berezowicz [et al.]. - Wyd. 1 pol.. - Wrocław : Urban & Partner, cop. 2003. -
5. MEDYCYNA ratunkowa wieku dziecięcego = Pediatric emergency medicine : a comprehensive study guide : companion handbook / red. Gary R. Strange [et al.]; Thomas Abrunzó [et al.]; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Paweł S. Berezowicz [et al.]. - Wyd. 1 pol.. - Wrocław : Urban & Partner, cop. 2003.
6. MEDYCYNA wypadków w transporcie / red. Krzysztof Klukowski; Wiesław Błady [et al.]. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2005.
7. MNOGIE i wielonarządowe obrażenia ciała / red. Leszek Brongel, Krzysztof Duda; Wiesław Jarzynowski [et al.]. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2001.

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Nauka o człowieku**

2. Kod przedmiotu:

3. Język wykładowy: polski

4. Kierunek: Zdrowie publiczne

5. Specjalność: Ratownictwo medyczne

6. Rok: I Semestr: II

7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

Dr nauk med. Wojciech Żurawiński

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

Prof. dr hab. n. med. Andrzej Brodziak, prof. dr hab. n. med. Jerzy Arendt,

lek. med. Jan Wierzchowicz

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	15		30		
Forma zaliczenia	Egzamin testowy		Ocenianie ciągłe		

10. Liczba punktów ECTS: 4

11. Poziom (podstawowy/zaawansowany): podstawowy

12. Wymagania wstępne:

Wiadomości obowiązujące w programie nauczania biologii w liceum

13. Cele kształcenia:

Celem kształcenia jest zapoznanie studentów z anatomią prawidłową poszczególnych układów człowieka

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Przedmiot i zadania anatomii – definicje. Poziomy organizacji: komórki, tkanki, narządy, układy. Podstawowe procesy życiowe. Zasady terminologii anatomicznej (polskiej). Ogólna budowa ciała człowieka. Budowa układu: ruchu, krążenia, oddechowego, pokarmowego, moczowo-płciowego, nerwowego i dokrewnego. Budowa narządów zmysłów. Elementy anatomii topograficznej - podział ciała ludzkiego i omówienie okolic ciała

14.2. Ćwiczenia praktyczne:

Przedmiot i zadania anatomii – definicje. Poziomy organizacji: komórki, tkanki, narządy, układy. Podstawowe procesy życiowe. Zasady terminologii anatomicznej (polskiej). Ogólna budowa ciała człowieka. Budowa układu: ruchu, krążenia, oddechowego, pokarmowego, moczowo-płciowego, nerwowego i dokrewnego. Budowa narządów zmysłów. Elementy anatomii topograficznej - podział ciała ludzkiego i omówienie okolic ciała.

15. Literatura podstawowa:

1. Adam Bochenek, Michał Reicher: Anatomia człowieka T. 1 Anatomia ogólna, kości, stawy i więzadła, mięśnie, Wydaw. Lekarskie PZWL, Warszawa 2002
2. Adam Bochenek, Michał Reicher: Anatomia człowieka. T. 5 Układ nerwowy obwodowy. Układ nerwowy autonomiczny. Powłoka wspólna. Narządy zmysłów. Wydaw. Lekarskie PZWL, Warszawa 2002
3. Adam Bochenek, Michał Reicher: Anatomia człowieka. T. 4 Układ nerwowy ośrodkowy. Wydaw. Lekarskie PZWL, Warszawa 2002
4. Adam Bochenek, Michał Reicher: Anatomia człowieka. T. 3 Układ naczyniowy. Wydaw. Lekarskie PZWL, Warszawa 2002
5. Adam Bochenek, Michał Reicher: Anatomia człowieka. T. 2 Trzewa. Wydaw. Lekarskie PZWL, Warszawa 1998
6. Janina Sokołowska-Pituchowa: Anatomia człowieka : podręcznik dla studentów medycyny. Wydaw. Lekarskie PZWL, Warszawa 2003.

16. Literatura towarzysząca:

1. Chihiro Yokochi, Johannes W. Rohen, Eva Lurie Weinreb; tł. z ang. Agnieszka Andrzejczak-Sobocińska; red. Ryszard Aleksandrowicz: Fotograficzny atlas anatomii człowieka. Wydaw. Lekarskie PZWL, Warszawa 2004
2. Ryszard Aleksandrowicz: Mały atlas anatomiczny. Wydaw. Lekarskie PZWL, Warszawa 2003

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Podstawy biostatystyki**
2. Kod przedmiotu:
3. Język wykładowy: polski
4. Kierunek: Zdrowie publiczne
5. Specjalność: Ratownictwo medyczne
6. Rok: I Semestr: II
7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:
Mgr Agnieszka Szpara
8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:
9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze			15		
Forma zaliczenia			zaliczenie		

10. Liczba punktów ECTS: 2
11. Poziom (podstawowy/zaawansowany): podstawowy
12. Wymagania wstępne:

Podstawowa znajomość programu Microsoft Excel.

13. Cele kształcenia:

Ugruntowanie podstawowych pojęć teorii prawdopodobieństwa i statystyki opisowej. Przystwojenie wiedzy z podstaw statystyki, planowanie badań z uwzględnieniem tworzenia bazy danych i ich późniejszej analizy. Zrozumienie istoty wnioskowania statystycznego a także nabycie umiejętności interpretacji i krytycznej oceny analiz statystycznych. Opanowanie podstawowych metody analizy danych służących do oceny zależności między zmiennymi.

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

- 14.1. Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne:

Elementy statystyki opisowej i matematycznej. Etapy badań statystycznych. Prezentacja tabelaryczna (szereg rozdzielczy) i graficzna (histogram) danych statystycznych. Miary rozkładu: średnia, odchylenie standardowe, rozstęp, współczynnik zmienności, mediana, modalna, współczynnik skośności- na przykładzie danych medycznych. Zmienna losowa i jej rozkład prawdopodobieństwa. Modele statystyczne w badaniach biostatystycznych.

15. Literatura podstawowa:

1. Rachunek prawdopodobieństwa i statystyka matematyczna w zadaniach. Cz.1, Rachunek prawdopodobieństwa / Włodzimierz Kryszicki Wydaw. Naukowe PWN.
2. BIOSTATYSTYKA / red. Andrzej Stanisławski. - Kraków : Wydaw. Uniwersytetu Jagiellońskiego,
3. BIOSTATYSTYKA : wykorzystanie metod statystycznych w pracy badawczej w naukach biomedycznych / Cezary Watała. - Bielsko-Biała : Alfa-medica Press.

16. Literatura towarzysząca:

1. STATYSTYKA : elementy teorii i zadania / Stanisława Ostasiewicz, Zofia Rusnak, Urszula Siedlecka – Wrocław : Wydaw. Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego we Wrocławiu.

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Podstawy nadzoru sanitarno-epidemiologicznego**

2. Kod przedmiotu:

3. Język wykładowy: polski

4. Kierunek: Zdrowie publiczne

5. Specjalność: Ratownictwo medyczne

6. Rok: I Semestr: II

7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

Lek. med. Marek Lenart

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

Mgr Lidia Abramczyk – Dorożyńska

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	30				30
Forma zaliczenia	Egzamin				Ocenianie ciągle

10. Liczba punktów ECTS: 3

11. Poziom podstawowy.

12. Wymagania wstępne:

Znajomość podstawowej wiedzy z zakresu biologii, chemii oraz anatomii i fizjologii człowieka.

13. Cele kształcenia:

Uzyskanie podstawowych wiadomości z zakresu epidemiologii i bezpieczeństwa sanitarnego w Polsce oraz na świecie, a tym samym poszerzenie horyzontów wiedzy na temat ochrony zdrowia ludzkiego w aspekcie starych i nowych zagrożeń zdrowotnych.

Zapoznanie się z prawodawstwem krajowym i europejskim w zakresie nadzoru sanitarnego, zwalczania chorób zakaźnych, zapobiegania chorobom zawodowym oraz bezpieczeństwa żywności i jakości wody pitnej. Podbudowa teoretyczna w przygotowaniu do zawodowego ratowania zdrowia i życia ludzkiego. Ewentualne przygotowanie zawodowe do pracy w inspekcji sanitarnej, wydziałach zdrowia organizacji samorządowych lub rozlicznych organizacjach pozarządowych zajmujących się problematyką zdrowotną.

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Historia epidemiologii. Podstawowe pojęcia epidemiologiczne. Rola i badania epidemiologiczne we współczesnej medycynie.
Zdrowie i mierniki jego oceny. Źródła informacji o stanie zdrowia populacji.

Aktualna koncepcja epidemiologii, jako dziedziny zajmującej się zapobieganiem chorobom zakaźnym i poznawaniem mechanizmów ich przenoszenia się. Rola i zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Zakażenia wewnątrzszpitalne. Dezynfekcja i sterylizacja. Prewencyjne działanie preparatów szczepionkowych. Kalendarz szczepień. Odczyny poszczepienne. Postępowanie w czasie klęsk żywiołowych i katastrof. Bioterroryzm (wąglik, ospa prawdziwa, gorączki krwotoczne).

14.2. Seminarium:

-Coroczne zagrożenia zakaźne, np. pandemia grypy – zmienność wirusa, szczepienia.
-Analiza danych demograficznych. Obliczanie negatywnych mierników zdrowia dla naszego powiatu lub województwa. Analiza przeciętnego oczekiwanego czasu życia w poszczególnych krajach i województwach.
-Zatrucia pokarmowe z opracowaniem ogniska epidemicznego.
-Analiza niektórych chorób zawodowych, np. wywołanych hałasem lub czynnikami biologicznymi.
- Analiza postępowania poekspozycyjnego w przypadku pogryzienia przez zwierzęta dzikie i domowe.

15. Literatura podstawowa:

1. PODSTAWY epidemiologii / W.Jędrychowski, Kraków 2002,
2. EPIDEMIOLOGIA / L. Jabłoński, Lublin 1996
3. CHOROBY zakaźne i pasożytnicze / W.Magdzik,D.Naruszewicz-Lesiuk, A. Zieliński, Bielsko-Biała 2004
4. Zakażenia i zarażenia człowieka. Epidemiologia, zapobieganie, zwalczanie. Wyd. I, Warszawa PZWL 2001.
5. PODSTAWY epidemiologii ogólnej, epidemiologia chorób zakaźnych, redakcja Jabłoński L., Karwat D., Czelej Lublin 2002,

16. Literatura towarzysząca:

1. HIGIENA, profilaktyka i organizacja w zawodach medycznych / red. Jerzy T. Marcinkowski; Andrzej Anholcer [et al.]. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2003.
2. CZŁOWIEK, środowisko, zagrożenie / red. Jerzy Zwoździak; Waldemar Adamiak [et al.]; Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu; Politechnika Wrocławska. - Wrocław : Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, 2002.
3. CHEMIA i fizykochemia substancji toksycznych i niebezpiecznych : skrypt dla studentów I roku studiów licencjeckich, specjalność: ratownictwo medyczne / red. Danuta Bodzek; Wojciech Bąkowski [et al.]. - Katowice : Śląska Akademia Medyczna, cop. 2003
CHEMIA medyczna : podstawowe zagadnienia / Graham L. Patrick; tł. z ang. Elżbieta Mikiciuk-Olasik, Małgorzata Witczak. - Warszawa : Wydawnictwa Naukowo-Techniczne, 2003.
4. MEDYCYNA katastrof chemicznych / Marek Kowalczyk, Sławomir Rump, Zbigniew Kołaciński. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2004. BROŃ chemiczna i biologiczna : raport dla obywatela / Eric Croddy, Clarisa Perez-Armendariz, John Hart; tł. z ang. Zygfryd Witkiewicz [et al.]. - Warszawa : Wydawnictwa Naukowo-Techniczne, 2003.
5. Aktualne **akty prawne** tj. Ustawy i Rozporządzenia z zakresu nadzoru sanitarno-epidemiologicznego – zgodne z wykazem Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Podstawy zdrowia środowiskowego**

2. Kod przedmiotu:

3. Język wykładowy: polski

4. Kierunek: Zdrowie publiczne

5. Specjalność: Ratownictwo medyczne

6. Rok: I Semestr: II

7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

Lek. med. Marek Lenart

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

Mgr Lidia Abramczyk – Dorożyńska

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	15	15			
Forma zaliczenia	Zaliczenie pisemne	Kolokwia pisemne			

10. Liczba punktów ECTS: 2

11. Poziom podstawowy.

12. Wymagania wstępne:

Znajomość podstawowej wiedzy z zakresu biologii, chemii oraz anatomii i fizjologii człowieka.

13. Cele kształcenia:

Uzyskanie podstawowych wiadomości z zakresu środowiskowych zagrożeń zdrowia, skutków zdrowotnych ekspozycji na czynniki ryzyka - biologiczne, fizyczne, chemiczne oraz psycho-społeczne. Analiza wpływu na zdrowie środowiskowych czynników ryzyka. Poznanie patomechanizmów działania czynników ryzyka, a tym samym poszerzenie horyzontów wiedzy na temat ochrony zdrowia ludzkiego w aspekcie starych i nowych zagrożeń zdrowotnych. Skutki zdrowotne skażenia środowiska naturalnego człowieka. Metody oceny narażenia człowieka na czynniki szkodliwe i szacowanie ryzyka potencjalnych zagrożeń.

Uzyskana wiedza i umiejętności mają stanowić podbudowę teoretyczną w przygotowaniu do zawodowego ratowania zdrowia i życia ludzkiego, bądź ewentualne przygotowanie zawodowe do pracy w inspekcji sanitarnej, wydziałach zdrowia organizacji samorządowych lub rozlicznych organizacjach pozarządowych zajmujących się problematyką zdrowotną.

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Podstawowe pojęcia zdrowia i mierniki jego oceny w aspekcie istniejących i pojawiających się zagrożeń ze strony elementów środowiska naturalnego, jak i bytującego w tym środowisku człowieka. Szkodliwość elementów środowiska pochodzenia biologicznego, chemicznego, fizycznego oraz

psycho-społecznego. Środowiskowe zagrożenia zdrowia, a układ immunologiczny człowieka. Środowiskowe zagrożenia zdrowia, a choroby nowotworowe. Środowiskowe zagrożenia zdrowia, a możliwości rozwojowe i rozrodcze ludzi.

14.2. Ćwiczenia tablicowe:

- Skutki zdrowotne stosowanie wielu urządzeń powszechnego użytku oraz stosowanych w praktyce medycznej - wytwarzających pole elektromagnetyczne.
- Skutki zdrowotne spożywania żywności genetycznie zmodyfikowanej.
- Skutki zdrowotne obcowania ze spalarniami odpadów.
- Skutki zdrowotne przebywania w nadmiernym hałasie /zawody sportowe, dyskoteki/.
- Skutki zdrowotne zagrożeń pojawiających się przy udzielaniu czynności ratowniczych na rzecz pacjentów.

15. Literatura podstawowa:

1. ŚRODOWISKOWE zagrożenia zdrowia, Marek Siemiński, wyd. PWN, Warszawa 2007/do pozyskania przez bibliotekę uczelnianą/
2. PODSTAWY epidemiologii ogólnej, epidemiologia chorób zakaźnych, redakcja Jabłoński L., Karwat D., Czelej Lublin 2002,
3. ZAKAŻENIA szpitalne : etiologia i przebieg / red. Anna Przondo-Mordarska; Mariusz Domański [et al.]; Komitet do spraw Zakażeń Szpitalnych, Akademia Medyczna we Wrocławiu. - Wrocław : Wydaw. Continuo, 1999. - 105 s. : 1 schem., tab., wykr ; 24 cm
4. PODSTAWY epidemiologii ogólnej, epidemiologia chorób zakaźnych : podręcznik dla studentów nauk medycznych i pielęgniarstwa studiów licencjackich / red. Leon Jabłoński, Irena Dorota Karwat; Anna Jabłońska-Chmielewska [et al.]. - Lublin : Katedra i Zakład Epidemiologii Akademii Medycznej w Lublinie : Czelej, 2002. - 470, [2] s. : schem., tab., tabl., wykr ; 24 cm . - (Seria Podręczników dla Studentów Studiów Pielęgniarskich ; 2)
5. CZŁOWIEK, środowisko, zagrożenie / red. Jerzy Zwoździak; Waldemar Adamiak [et al.]; Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu; Politechnika Wrocławska. - Wrocław : Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, 2002. - 417 s. : fot. (w tym kolor.), mapy, rys., schem., tab., wykr ; 24 cm
6. MEDYCYNA zapobiegawcza i środowiskowa / red. Zbigniew Jethon, Andrzej Grzybowski; Krystyna Dłużniewska [et al.]. - Wyd. 2 popr. i uzup. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2000. - 470, [1] s. : 1 mapa, rys., 2 schem., tab., wykr ; 24 cm . - (Podręczniki Akademickie PZWL)
7. HIGIENA, profilaktyka i organizacja w zawodach medycznych / red. Jerzy T. Marcinkowski; Andrzej Anholcer [et al.]. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2003. - 323, [1] s. : 1 fot., rys., 1 schem., tab ; 21 cm

16. Literatura towarzysząca:

1. CZŁOWIEK, środowisko, zagrożenie / red. Jerzy Zwoździak; Waldemar Adamiak [et al.]; Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu; Politechnika Wrocławska. - Wrocław : Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, 2002. - 417 s. : fot. (w tym kolor.), mapy, rys., schem., tab., wykr ; 24 cm
2. MEDYCYNA katastrof chemicznych / Marek Kowalczyk, Sławomir Rump, Zbigniew Kołaciński. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2004. - 231, [1] s. : schem., rys. (w tym kolor.), tab., 1 tabl ; 21 cm
3. BROŃ chemiczna i biologiczna : raport dla obywatela / Eric Croddy, Clarisa Perez-Armendariz, John Hart; tł. z ang. Zygfryd Witkiewicz [et al.]. - Warszawa : Wydawnictwa Naukowo-Techniczne, 2003. - 364 s. : fot., 2 portr., 1 rys., tab ; 24 cm
4. HAZARD / Iwona Niewiadomska, Małgorzata Brzezińska, Bernadeta Lelonek. - Lublin : Wydaw. KUL : Wydaw. Archidiecezji Lubelskiej Gaudium, 2005. - 240 s. : rys ; 16 cm.

- (Uzależnienia. Fakty i Mity)

5. JEDZENIE / Iwona Niewiadomska, Agnieszka Kulik, Agnieszka Hajduk. - Lublin : Wydaw. KUL : Wydaw. Archidiecezji Lubelskiej Gaudium, 2005
6. NARKOMANIA : podręcznik dla nauczycieli, wychowawców i rodziców / Zygfryd Juczyński. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2002.
7. PRACA / Mirosław Kalinowski, Iwona Czuma, Małgorzata Kuć, Agnieszka Kulik. - Lublin : Wydaw. KUL : Wydaw. Archidiecezji Lubelskiej Gaudium, 2005.
8. PROBLEMY i zagrożenia społeczne we współczesnym świecie : elementy patologii społecznej i kryminologii / Anna Nowak, Ewa Wysocka. - Katowice : Śląsk, 2001.
9. PRZEMOC w rodzinie : interwencja kryzysowa i psychoterapia / Wanda Badura-Madej, Agnieszka Dobrzyńska-Masterhazy. - Kraków : Wydaw. Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2000.
10. Aktualne **akty prawne** tj. Ustawy i Rozporządzenia z zakresu ratownictwa medycznego – zgodne z wykazem Ministerstwa Zdrowia.

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Propedeutyka medycyny**
2. Kod przedmiotu:
3. Język wykładowy: język polski
4. Kierunek: Zdrowie publiczne
5. Specjalność: Ratownictwo medyczne
6. Rok: I Semestr: II
7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:
Dr nauk med. Jan Żoła
8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:
Lek.med. Magdalena Piłot, mgr Olga Wierchowicz
9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	30				30
Forma zaliczenia	Zaliczenie ustne				Ocenianie ciągłe

10. Liczba punktów ECTS: 4
11. Poziom (podstawowy/zaawansowany): podstawowy
12. Wymagania wstępne:

Znajomość fizjologii człowieka

13. Cele kształcenia:

Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami stosowanymi w medycynie, wybranymi działaniami lekarskimi; sposobem zbierania wywiadu, badania fizykalnego pacjenta; wybranymi schorzeniami z zakresu chorób wewnętrznych i innych dziedzin medycyny

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

- 14.1. Wykład:

Stan zdrowia i choroby. Etiopatogeneza i fizjopatologia chorób. Determinanty zdrowia. Zaburzenia procesów adaptacyjnych organizmu. Etiologia i rozwój najczęściej występujących chorób wątroby, nerek, układu oddechowego, układu krążenia, układu pokarmowego i układu dokrewnego. Choroby cywilizacyjne. Zapalenia, immunopatologia, nowotwory. Wywiad lekarski. Badanie przedmiotowe, diagnoza. Zespoły objawów w rozpoznawaniu stanów klinicznych - zasady postępowania. Współczesne metody diagnostyczne i terapeutyczne.

14.2. Seminarium:

Stan zdrowia i choroby. Etiopatogeneza i fizjopatologia chorób. Determinanty zdrowia. Zaburzenia procesów adaptacyjnych organizmu. Etiologia i rozwój najczęściej występujących chorób wątroby, nerek, układu oddechowego, układu krążenia, układu pokarmowego i układu dokrewnego. Choroby cywilizacyjne. Zapalenia, immunopatologia, nowotwory. Wywiad lekarski. Badanie przedmiotowe, diagnoza. Zespoły objawów w rozpoznawaniu stanów klinicznych - zasady postępowania. Współczesne metody diagnostyczne i terapeutyczne.

15. Literatura podstawowa:

Propedeutyka lekarska czyli propedeutyka medycyny ogólnej W.Szumowski Kraków 1998

Historia medycyny p. red. T.Brzeziński PZWL 1998

Wybrane zagadnienia z praktyki lekarza rodzinnego p.red. A.Steciwko, Wrocław 2003

16. Literatura towarzysząca:

Piśmiennictwo kierunkowe: Medycyna praktyczna, Medycyna po dyplomie

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: Propedeutyka zdrowia publicznego
2. Kod przedmiotu:
3. Język wykładowy: polski
4. Kierunek: Zdrowie publiczne
5. Specjalność: Ratownictwo medyczne
6. Rok: I Semestr: II
7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:
Lek. med. Marek Lenart
8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	30				30
Forma zaliczenia	egzamin				

10. Liczba punktów ECTS: 4
11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):
12. Wymagania wstępne:

Znajomość podstawowej wiedzy z zakresu biologii, chemii oraz anatomii i fizjologii człowieka, a także propedeutyki medycyny.

13. Cele kształcenia:

Uzyskanie podstawowych wiadomości z zakresu zdrowia publicznego, uwarunkowań zdrowia, a także skutków zdrowotnych ekspozycji na biologiczne, fizyczne, chemiczne oraz psycho - społeczne czynniki chorobotwórcze. Poszerzenie horyzontów wiedzy na temat ochrony zdrowia ludzkiego w aspekcie starych i nowych zagrożeń zdrowotnych. Analiza skutków zdrowotnych chorób cywilizacyjnych i społecznych. Poznanie mechanizmów funkcjonowania systemów ochrony zdrowia w Polsce i na świecie. Uzyskana wiedza i umiejętności mają stanowić podbudowę teoretyczną w przygotowaniu do pracy zawodowej w inspekcji sanitarnej, wydziałach zdrowia organizacji samorządowych lub rozlicznych organizacjach pozarządowych zajmujących się problematyką zdrowotną.

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

1.	Uwarunkowania zdrowia.	Przyczyny zagrożeń zdrowia w skali globalnej.
----	------------------------	---

	4 godziny	Czynniki ryzyka chorób.
2.	Aspekty prawne wykonywania zawodów medycznych. 4 godziny	Prawa pacjenta, prawa i obowiązki lekarza, pielęgniarki i położnej, odpowiedzialność prawna.
3.	Systemy informacyjne w dziedzinie zdrowia publicznego. 2 godziny	Rola informacji w zarządzaniu szpitalem, archiwizacja danych, standaryzacja systemów medycznych.
4.	Orzecznictwo lekarskie. 3 godziny	Zasady orzecznictwa lekarskiego, klasyfikacja ICD 10.
5.	Choroby cywilizacyjne. 4 godziny	Czynniki ryzyka-wynikające z postępu cywilizacyjnego. Implikacje wzrostu zachorowań na nowotwory i choroby układu krążenia.
6.	Choroby społeczne 3 godziny	Alkoholizm, uzależnienie tytoniowe, narkomania.
7.	Opieka nad dzieckiem szkolnym. 3 godziny	Organizacja opieki nad uczniem. Edukacja zdrowotna.
8.	Ekologia w Zdrowiu publicznym. 4 godziny	Człowiek w ekosystemie.
9.	Ergonomia w Zdrowiu publ. 3 godziny	Uciążliwości związane z pobytem w placówkach leczniczych.

14.2. Seminarium:

Omówienie tematyki wykładów, z jednoczesnym rozwiązywaniem konkretnych problemów praktycznych, np.: pacjent z nałogiem, pacjent z chorobą nowotworową; gospodarka lekiem itp. Sposoby stosowania środków zapobiegawczych i profilaktycznych.

1.	Uwarunkowania zdrowia. 4 godziny
2.	Aspekty prawne wykonywania zawodów medycznych. 4 godziny
3.	Systemy informacyjne w dziedzinie zdrowia publicznego. 2 godziny
4.	Orzecznictwo lekarskie. 3 godziny
5.	Choroby cywilizacyjne. 4 godziny
6.	Choroby społeczne 3 godziny
7.	Opieka nad dzieckiem szkolnym. 3 godziny
8.	Ekologia w Zdrowiu publicznym. 4 godziny
9.	Ergonomia w Zdrowiu publ. 3 godziny

15. Literatura podstawowa:

1. ZDROWIE publiczne : podręcznik dla studentów i absolwentów wydziałów pielęgniarstwa i nauk o zdrowiu akademii medycznych / red. Teresa Bernadetta Kulik, Maciej Latałski; Iwona Bojar [et al.]. - Lublin : Czelej, 2002
2. ZDROWIE publiczne : wybrane zagadnienia / red. Janusz A. Indulski, Zbigniew Jethon, Lech T. Dawydzik; Andrzej Buczyński [et al.]; Instytut Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera. - Łódź : Oficyna Wydawnicza Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera, 2000
3. ZDROWIE publiczne : wybrane zagadnienia. - Wyd. 2 popr. i poszerz Zdrowie publiczne : wybrane zagadnienia. T. 2 / red. Antonii Czupryna, Stefan Poździejch, Andrzej Ryś, W. Cezary Włodarczyk; Barbara Bik [et al.]. - Kraków : Uniwersyteckie Wydaw. Medyczne Vesalius, 2001

16. Literatura towarzysząca:

4. PROPEDEUTYKA medycyny klinicznej i zdrowia publicznego / Mieczysław Uszyński; Akademia Medyczna im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy. - Bydgoszcz : Wydaw. Uczelniane Akademii Medycznej im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, 2001
5. REFORMY zdrowotne : uniwersalny kłopot / Cezary Włodarczyk. - Kraków : Wydaw. Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2003

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Ekonomia i finanse**

2. Kod przedmiotu:

3. Język wykładowy: polski

4. Kierunek: Zdrowie publiczne

5. Specjalność: Ratownictwo medyczne

6. Rok: I Semestr: II

7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

Prof. dr hab. nauk med. Małgorzata Muc-Wierzoń

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

Dr nauk. med. Jacek Bucior

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	30	30			
Forma zaliczenia	egzamin	Zaliczenie ustne			

10. Liczba punktów ECTS: 3

11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):

12. Wymagania wstępne:

Zajęcia skierowane są do studentów mających minimum wiedzy z zakresu zdrowia publicznego.

13. Cele kształcenia:

Zapoznanie studentów z podstawami ekonomii ze szczególnym rozwinięciem ekonomiki zdrowia oraz możliwościami jej praktycznego wykorzystania w opiece zdrowotnej.

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład (po 2 godz)

1. Ekonomika zdrowia – wybory, wybory, wybory. Makro i mikroekonomia. Ekonomika zdrowia – definicja, geneza powstania, cechy charakterystyczne. Badania ekonomiczne w naukach medycznych.
2. Uwarunkowania ekonomiczno-prawne w ochronie zdrowia.
3. Planowanie finansowe w zakładach opieki zdrowotnej – definicja, podstawowe cechy. Biznes plan
4. Zasady liczenia kosztów w naukach medycznych. Ekonomiczna ocena usług zdrowotnych. Perspektywy : pacjent, płatnik, rząd, dostawca, społeczeństwo.

- Dostawcy świadczeń zdrowotnych: wykorzystanie funduszy.
5. Finansowanie opieki zdrowotnej w Polsce. Główne cechy reformy systemu finansowania i jego strategii rozwoju.
 6. Interwencjonizm państwowy, rola i przyczyny interwencji państwa w systemie ochrony zdrowia
 7. Dynamika ogólnokrajowych wydatków na zdrowie – funkcja konsumpcji, podział dochodu.
 8. Modele płatności w ochronie zdrowia. Państwowa kontrola kosztów – luki w wydatkach i presja regulacyjna.
 9. Kontraktowanie usług zdrowotnych – co to jest i skąd się wzięło to pojęcie? Co i według jakich zasad jest kontraktowane. Rodzaje płatności za usługi personelu medycznego.
 10. Zarządzanie i regulacja kosztów działania przychodni i szpitala. Efekt skali. Regulacje prawne.
 11. Farmakoekonomia – badania naukowe i rozwój. Konkurencja na rynku farmaceutyków, najnowsze trendy.
 12. Koszyk Świadczeń Zdrowotnych- definicja, cele i zadania
 13. Ubezpieczenia – metody ochrony przed ryzykiem, unikanie ryzyka. Selekcja negatywna. Umowy dotyczące ubezpieczeń zdrowotnych i przepływ funduszy.
 14. Jednorodne Grupy Pacjentów kontraktowanie świadczeń zdrowotnych od lipca 2008 roku. Plusy i minusy JGP w aspekcie ekonomicznym

14.2. Ćwiczenia tablicowe (po 2 godz)

1. Opieka długoterminowa –refinansowanie z uwzględnieniem rodzaju i struktury świadczeń. Zastępowanie świadczeń.
2. Leczenie uzdrowiskowe – finansowanie świadczeń
3. Monitorowanie jakości w opiece zdrowotnej, jako narzędzie do podejmowania decyzji.. Koszty jakości- ich podział i ewidencja.
4. Międzynarodowe porównania potencjału zdrowia i wydatków na opiekę zdrowotną. Alokacja mikro i makro: opieka zdrowotna jako dobro luksusowe. Kraje o niskim, średnim i wysokim dochodzie.
5. Tworzenie biznes planu
6. Procedury medyczne jako elementy płatności za usługi medyczne.
7. Praktyczne przykłady liczenia kosztów (np.pobyt w szpitalu, zakładzie opiekuńczo-leczniczym itp.)
8. Wydatki na refundacje leków – jak ograniczyć koszty? Przykłady hipotetycznych rozwiązań
9. Analizy opłacalności technologii medycznych krajowe i zagraniczne. TK, NMR, krioterapia, chemioterapia , terapia genowa.... Dokąd zmierzamy?
10. Perspektywy rozwoju reformowanej służby zdrowia – immanentne ograniczenia, mity kardynalne, cele, modyfikacja zachowań. Spojrzenie w przyszłość.
11. Ubezpieczenia społeczne – rola i zadania
12. Czy istnieją inne formy ubezpieczeń? Przykłady z krajów UE i Stany Zjednoczone
13. Zdrowie – to towar czy najwyższe dobro? Za i przeciw
14. Ochrona zdrowia w systemie gospodarki rynkowej
15. Analiza JGP – przykłady w zakresie chorób wewnętrznych

15. Literatura podstawowa:

1. EKONOMIA / Paul A. Samuelson, William D. Nordhaus. - dodr. 4 Ekonomia. T. 1 / Paul A. Samuelson, William D. Nordhaus; tł. z ang. Helena Hagemeyer; tł. z ang. i przedm. Krzysztof Hagemeyer; tł. z ang. Jan Czekaj. - Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 1998. - 845, [1] s. : rys., schem., tab., wyk. ; 24 cm
2. EKONOMIA / Paul A. Samuelson, William D. Nordhaus. - dodr. 4 Ekonomia. T. 2 / Paul A. Samuelson, William D. Nordhaus; tł. z ang. Jacek Kochanowicz [et al.]. - Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 2002. - 547, [1] s. : schem., tab., wyk. ; 24 cm
EKONOMIA / red. Janusz Beksiak. - dodr.. - Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 2001. - 250, [2] s.; tab., wyk. ; 24 cm . - (Przedsiębiorczość)
3. FUNKCJONOWANIE rynku / Wojciech Wrzosek. - Wyd. 3 zm.. - Warszawa : Polskie Wydaw. Ekonomiczne, 2002. - 426, [2] s.: rys., tabl., wyk. ; 20 cm
4. MAKRO- i mikroekonomia : podstawowe problemy / red. Stefan Marciniak; Lidia Białoń [et al.]. - Wyd. 3 zm.. - Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 2001. - 595, [1] s.: tabl., wyk. ; 24 cm

16. Literatura towarzysząca:

1. PODSTAWY ekonomii / Ewelina Nojszewska. - Wyd. 6. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, cop. 1995. - 432 s. : rys., tab., wyk. ; 24 cm
2. PODSTAWY ekonomii : ćwiczenia, zadania, problemy / red. Roman Milewski; Paweł Alberciak [et al.]. - Wyd. 2 popr. - Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 2001. - 300 s.: tab., wyk., ; 24 cm

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Komunikacja społeczna**
2. Kod przedmiotu:
3. Język wykładowy: polski
4. Kierunek: Zdrowie publiczne
5. Specjalność: Ratownictwo medyczne
6. Rok: I Semestr: II
7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:
Dr Ewa Smolka-Drewniak
8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:
9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	30				
Forma zaliczenia	Praca pisemna				

10. Liczba punktów ECTS: 1

11. Poziom (podstawowy/zaawansowany): podstawowy

12. Wymagania wstępne:

Podstawowe wiadomości dotyczące zjawisk społecznych, umiejętność obserwacji, autorefleksja

13. Cele kształcenia:

Umiejętności: analiza procesu komunikowania się (interpersonalnego, masowego) i poszczególnych komunikatów, rozpoznawanie rodzajów wpływu społecznego, budowanie logicznej argumentacji, eliminowanie błędów logicznych.

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Pojęcie komunikacji. Model kanoniczny komunikacji: pojęcie kanału komunikacji i znaku. Charakterystyka znaku. Piktogram, ideogram; pismo ideograficzne a pismo fonetyczne. Wpływ społeczny. Konformizm. Wpływ środków masowego przekazu na zachowanie społeczne, postrzeganie ludzi, wrażliwość moralną. Nadawca, przekaz, przekaźnik, odbiorca. Informacja, komentarz a fikcja. Społeczeństwo i komunikacja: społeczeństwo obywatelskie, społ. masowe, społ. konsumpcyjne a pojęcie sieci informacyjnej.

15. Literatura podstawowa:

1. E. Aronson, Człowiek istota społeczna, przeł. J. Radzicki, Warszawa 2000.
2. Z. Nęcki, Komunikacja międzyludzka, Kraków 1996.

16. Literatura towarzysząca:

E. Aronson, T. D. Wilson, R. M. Akert, Psychologia społeczna, Poznań 1997

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Choroby wewnętrzne**

2. Kod przedmiotu:

3. Język wykładowy: polski

4. Kierunek: Zdrowie publiczne

5. Specjalność: Ratownictwo medyczne

6. Rok: II Semestr: III

7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

Dr nauk med. Jan Żoła

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

Dr Nauk med. Zofia Skałuba – Filipow, lek. med. Magdalena Piłot

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	15		15		
Forma zaliczenia	Zaliczenie pisemne		Ocenianie ciągłe		

10. Liczba punktów ECTS: 2

11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):

12. Wymagania wstępne:

Podstawowa znajomość biologii ze szkoły średniej, znajomość anatomii i fizjologii i patofizjologii człowieka.,

13. Cele kształcenia:

Celem przedmiotu jest zapoznanie się z aktualnymi wiadomościami na temat, diagnostyki, prewencji i leczenia schorzeń układu krążenia i hematologii.

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Przedmiot obejmuje wiadomości na temat patogenezy, diagnostyki, prewencji i leczenia schorzeń układu krążenia oraz chorób hematologicznych.

14.2. Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne:

Diagnostyka, prewencja i leczenie schorzeń układu krążenia oraz chorób hematologicznych.

15. Literatura podstawowa:

1. Kokot F., " Choroby wewnętrzne", Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2000.
2. Axford J.: "Choroby wewnętrzne", Urban& Partner, Wrocław 1998,
3. Herold G. "Medycyna wewnętrzna", Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2001

16. Literatura towarzysząca:

1. CHOROBY wewnętrzne : podręcznik multimedialny oparty na zasadach EBM / red. Andrzej Szczeklik Choroby wewnętrzne : podręcznik multimedialny oparty na zasadach EBM. T. 2 / red. Andrzej Szczeklik; Małgorzata Bała [et al.]. - Kraków : Medycyna Praktyczna, 2006.
2. INTERNA / red. Włodzimierz Januszewicz, Franciszek Kokot. - dodr Interna. T. 3 / red. Włodzimierz Januszewicz, Franciszek Kokot; Witold Bartnik [et al.]. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2002.

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Intensywna terapia**

2. Kod przedmiotu:

3. Język wykładowy: polski

4. Kierunek: Zdrowie publiczne

5. Specjalność: Ratownictwo medyczne

6. Rok: II Semestr: III

7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

Lek. med. Małgorzata Łabuz - Margol

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	15		15		
Forma zaliczenia	Zaliczenia pisemne		Ćwiczeniówki Kolokwia		

10. Liczba punktów ECTS: 3

11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):

12. Wymagania wstępne:

Znajomość podstawowych zagadnień anatomii , fizjologii układu krążenia, oddychania, regulacji układu nerwowego, równowagi kwasowo- zasadowej

13. Cele kształcenia:

Umiejętność zbierania wywiadu anestezjologicznego, badania chorego ,oceny przedoperacyjnej i kwalifikacji do znieczulenia.
Umiejętność kaniulacji obwodowych naczyń krwionośnych, znajomość zasad wykonywania i opieki nad dostęпами centralnymi.
Znajomość zasad nadzoru chorego w czasie znieczulenia.
Umiejętność monitorowania funkcji życiowych.
Znajomość zasad kwalifikacji, przygotowania pacjenta i opieki nad nim w czasie znieczulenia przewodowego. Znajomość zasad wykonywania różnych rodzajów znieczulenia przewodowego , stosowanych leków, możliwych powikłań.
Znajomość zasad leczenia bólu, stosowanych leków, technik znieczuleń miejscowych, blokad obwodowych.

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Wywiad anestezjologiczny i badanie chorego.
Kaniulacja naczyń krwionośnych. Zasady postępowania z centralnym dostępem naczyniowym.
Znieczulenie miejscowe i przewodowe - techniki, stosowane leki.
Leczenie bólu.

14.2. Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne:

Wywiad anestezyjologiczny i badanie chorego
Monitorowanie funkcji życiowych.
Kaniulacja naczyń krwionośnych obwodowych..
Przyrządowe zabezpieczenie oddechowe.

15. Literatura podstawowa:

1. Intensywna Terapia Z.Rybicki Novus Orbis Gdańsk 1994
2. Anestezjologia i Intensywna Terapia B.Kamiński,A.Kubler PZWL Warszawa 2000
3. Anestezjologia kliniczna C.I.Gwinut U&P Wrocław 1999
4. Anestezjologia A.J.Berry G.B.Knos U&P Wrocław 1999
5. Anestezjologia R.Larsen U&P Wrocław 1996,2002
6. Wybrane zalecenia postępowania w anestezjologii red.E.Mayzner-Zawadzka PZWL Warszawa 2006
7. Anestezja praktyczna .Robinson,G.Hal I PZWL Warszawa 2006
8. Anestezjologia i intensywna terapia u dzieci N.S.Morton,J.M.Petreull U&P Wrocław 2007
9. Anestezjologia. Seria na dyżurze
H. Künzig, P. Lemberger, red. A. Kübler , 2008, Urban & Partner
Anestezjologia. Seria Crash Course

M. Weinert

wyd. I polskie, red. A. Kübler , 2008, wyd.Elsevier Urban& Partner

16. Literatura towarzysząca:

1. LEKI w medycynie ratunkowej i intensywnej terapii / Frank Flake, Boris Lutomsky; red. wyd. pol. Andrzej Kübler. - Wyd. 1 pol. - Wrocław : Urban & Partner, cop. 2005
2. MEDYCYNA ratunkowa / Scott H. Plantz, Jonathan N. Adler; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Jarosław Bogdański Wyd. 1 pol. Wrocław : Urban & Partner, 2005
3. MEDYCYNA ratunkowa : nagłe zagrożenia pochodzenia wewnętrznego / Advanced Life Support Group; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; M. Bhushan [et al.]; tł. z ang. Jarosław Bogdański - Wyd. 1 pol. - Wrocław : Górnicki Wydaw. Medyczne, 2003.
4. PIERWSZA pomoc medyczna z elementami postępowania specjalistycznego dla studentów akademii medycznych / red. Hanna Misiołek, Piotr Knapik; Jarosław Borkowski [et al.]. - Katowice : Śląska Akademia Medyczna, 2005.
5. RATOWNIK medyczny : podręcznik / red. Juliusz Jakubaszko; Andrzej Boznański - Wrocław : Górnicki Wyd. Medyczne, 2003.

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Kwalifikowana pierwsza pomoc**

2. Kod przedmiotu:

3. Język wykładowy: polski

4. Kierunek: Zdrowie publiczne

5. Specjalność: Ratownictwo medyczne

6. Rok: II Semestr: III

7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

Lek. med. Wojciech Rębisz

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

Mgr Ireneusz Szafraniec

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	30		30		
Forma zaliczenia	Egzamin pisemny		Zaliczenie praktyczne		

10. Liczba punktów ECTS: 4

11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):

12. Wymagania wstępne:

Znajomość anatomii i fizjologii człowieka w zakresie wymaganym programem studiów danej specjalności.

13. Cele kształcenia:

Nabywanie wiedzy i umiejętności praktycznych, potrzebnych do udzielenia pierwszej i kwalifikowanej pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Rozpoznanie stanów zagrożenia zdrowia lub życia człowieka. Ocena podstawowych funkcji życiowych człowieka w stanie zagrożenia. Przywrócenie, podtrzymanie i stabilizacja podstawowych funkcji - w tym czynności układu oddechowego i krążenia. Podstawowe stany zagrożenia życia pochodzenia wewnętrznego i środowiskowego.

14.2. Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne:

Podstawowe i zaawansowane czynności ratownicze w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego. Zabezpieczenie i stabilizacja różnych obszarów ciała uszkodzonych w wyniku działania czynników zewnętrznych. Podejmowanie kwalifikowanych działań ratunkowych w

szczególnych rodzajach zagrożeń środowiskowych. Organizacja i przeprowadzanie kwalifikowanego i bezpiecznego transportu osób w stanie nagłego zagrożenia zdrowia lub życia.

15. Literatura podstawowa:

1. MEDYCYNA ratunkowa i katastrof : podręcznik dla studentów uczelni medycznych / red. Andrzej Zawadzki; Andrzej Basista, Krystyn Sosada, Wojciech Żurawiński [et al.]. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2006. –
2. ABC postępowania w urazach / red. Peter Driscoll, David Skinner, Richard Earlam; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Bogdan Kamiński. - Wyd. 1 pol. - Wrocław : Górnicki Wydaw. Medyczne, 2003. - X, 192, [1] s. : fot., rys., schem., tab., wykry ; 30 cm
3. ABC resuscytacji / red. Michael C. Colquhoun, Anthony J. Handley, T.R. Evans; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Bogdan Kamiński. - Wyd. 2 pol. - Wrocław : Górnicki Wydaw. Medyczne, 2006. - XV, [1], 125 s. : fot., w tym kolor.: rys., schem., tab., wykry ; 30 cm

16. Literatura towarzysząca:

BASIC Trauma Life Support : dla paramedyków i ratowników medycznych / red. John Emory Campbell; Roy L. Alson [et al.]. - Kraków : Medycyna Praktyczna, cop. 2006. - XII, [4], 365 s. : fot., rys., schem., tab. ; 28 cm

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Medycyna ratunkowa**

2. Kod przedmiotu:

3. Język wykładowy: polski

4. Kierunek: Zdrowie publiczne

5. Specjalność: Ratownictwo medyczne

6. Rok: II Semestr: III

7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

Dr hab. nauk med. Jerzy Piecuch

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

Prof. dr hab. nauk med. Krystyn Sosada, mgr Ireneusz Barziej

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	15		15		
Forma zaliczenia	Zaliczenie ustne na ocenę		Zaliczenie ustne na ocenę		

10. Liczba punktów ECTS: 3

11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):

12. Wymagania wstępne:

Znajomość anatomii, fizjologii i patofizjologii człowieka. Znajomość zagadnień z zakresu medycznych czynności ratunkowych i kwalifikowanej pierwszej pomocy.

13. Cele kształcenia:

Celem kształcenia jest zapoznanie studentów ze schorzeniami układu oddechowego i sercowo naczyniowego, ze szczególnym uwzględnieniem stanów patologicznych bezpośrednio zagrażających życiu.

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Ostra i przewlekła niewydolność krążenia. Niewydolność krążenia pochodzenia sercowego. Ostre stany wieńcowe. Zawał mięśnia sercowego-etiopatogeneza,postępowanie w okresie przedszpitalnym. Możliwości terapeutyczne w leczeniu zawału mięśnia sercowego.Powikłania zawału mięśnia sercowego. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa w zawale mięśnia sercowego.Ostra i przewlekła niewydolność oddechowa. Przewlekła obturacyjna choroba płuc,jej postaci,diagnostyka i możliwości terapeutyczne.Postępowanie w niedrożności górnych dróg oddechowych.Astma oskrzelowa i stan astmatyczny jako stan zagrożenia życia-profilaktyka i leczenie.

14.2. Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne:

Zagrożenia życia pochodzenia wewnętrznego ze szczególnym uwzględnieniem stanów nagłych w układzie sercowo-naczyniowym i oddechowym. Tablicowe przedstawienie i omówienie teorii płytki miażdżycowej w zawałe mięśnia sercowego. Omówienie postępowania farmakologicznego w leczeniu zawału mięśnia sercowego. Leczenie fibrynolityczne czy PTCA w leczeniu zawału mięśnia sercowego. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa-ćwiczenia praktyczne.

15. Literatura podstawowa:

1. MEDYCYNA ratunkowa / Scott H. Plantz, Jonathan N. Adler; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Jarosław Bogdański [et al.]. - Wyd. 1 pol. popr., dodr. - Wrocław : Urban & Partner, 2002. - XVI, 900 s. : fot., rys., tab ; 24 cm . - (Seria Podręczników Medycznych do Egzaminów Testowych)
2. MEDYCYNA ratunkowa / Scott H. Plantz, Jonathan N. Adler; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Jarosław Bogdański [et al.]. - Wyd. 1 pol. popr., dodr. - Wrocław : Urban & Partner, 2003. - XVI, 900 s. : fot., rys., tab ; 24 cm . - (Seria Podręczników Medycznych do Egzaminów Testowych)
3. MEDYCYNA ratunkowa / Scott H. Plantz, Jonathan N. Adler; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Jarosław Bogdański [et al.]. - Wyd. 1 pol. popr., dodr.. - Wrocław : Urban & Partner, cop. 2005. - XVI, 900 s. : fot., rys., tab. ; 24 cm. - (Seria Podręczników Medycznych do Egzaminów Testowych)
4. MEDYCYNA ratunkowa i katastrof : podręcznik dla studentów uczelni medycznych / red. Andrzej Zawadzki; Andrzej Basista, Krystyn Sosada, Wojciech Żurawiński [et al.]. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2006. - XIII, 455, [2] s. : schem., tab., wyk. ; 24 cm

16. Literatura towarzysząca:

1. ABC postępowania w urazach / red. Peter Driscoll, David Skinner, Richard Earlam; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Bogdan Kamiński. - Wyd. 1 pol. - Wrocław : Górnicki Wydaw. Medyczne, 2003. - X, 192, [1] s. : fot., rys., schem., tab., wyk. ; 30 cm
2. ABC resuscytacji / red. Michael C. Colquhoun, Anthony J. Handley, T.R. Evans; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Bogdan Kamiński. - Wyd. 2 pol. - Wrocław : Górnicki Wydaw. Medyczne, 2006. - XV, [1], 125 s. : fot., w tym kolor.: rys., schem., tab., wyk. ; 30 cm
3. ABC resuscytacji / red. Michael Colquhoun, Anthony J. Handley, T.R. Evans; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Bogdan Kamiński. - Wyd. 1 pol. - Wrocław : Górnicki Wydaw. Medyczne, 2002. - XI, [1], 94 s. : fot., rys., schem., 1 tab., wyk. (w tym kolor.) ; 30 cm
4. BASIC Trauma Life Support : dla paramedyków i ratowników medycznych / red. John Emory Campbell; Roy L. Alson [et al.]. - Kraków : Medycyna Praktyczna, cop. 2006. - XII, [4], 365 s. : fot., rys., schem., tab. ; 28 cm

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Medyczne czynności ratunkowe**

2. Kod przedmiotu:

3. Język wykładowy: polski

4. Kierunek: Zdrowie publiczne

5. Specjalność: Ratownictwo medyczne

6. Rok: II Semestr: III

7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

dr nauk med. Wojciech Żurawiński

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

Mgr Ireneusz Barziej

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	15		30		
Forma zaliczenia	Zaliczenie w formie ustnej		Zaliczenie w formie ustnej		

10. Liczba punktów ECTS: 4

11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):

12. Wymagania wstępne:

<ul style="list-style-type: none">- podstawy z zakresu anatomii i fizjologii człowieka- wiedza z zakresu pierwszej pomocy- wiedza z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy- podstawy medycyny ratunkowej
--

13. Cele kształcenia:

Nabycie umiejętności wykonywania medycznych czynności ratunkowych w stanach zagrożenia życia pochodzenia wewnętrznego i zewnętrznego u dzieci i dorosłych

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Zaawansowane czynności ratunkowe w zagrożeniach życia pochodzenia urazowego. Epidemiologia obrażeń ciała. Medyczne czynności ratunkowe w krwotokach. Medyczne czynności ratunkowe w urazach czaszkowo-mózgowych. Medyczne czynności ratunkowe w obrażeniach kręgosłupa i kończyn
--

14.2. Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne:

Wyciąganie poszkodowanego z pojazdu-rękoczyn Raudkego. Wyciąganie poszkodowanego z pojazdy z wykorzystaniem specjalistycznego sprzętu: kołnierz Schantza, deska ortopedyczna, kamizelka KED. Unieruchamianie kończyn z wykorzystaniem szyny wyciągowej, szyn próżniowych, szyny Kramera. Unieruchamianie kręgosłupa-wykorzystanie materaca próżniowego. Opatrywanie ran. Przygotowanie poszkodowanego do transportu.

15. Literatura podstawowa:

1. ABC postępowania w urazach / red. Peter Driscoll, David Skinner, Richard Earlam; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Bogdan Kamiński. - Wyd. 1 pol. - Wrocław : Górnicki Wydaw. Medyczne, 2003
2. ABC resuscytacji / red. Michael C. Colquhoun, Anthony J. Handley, T.R. Evans; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Bogdan Kamiński. - Wyd. 2 pol. - Wrocław : Górnicki Wydaw. Medyczne, 2006.
3. BASIC Trauma Life Support : dla paramedyków i ratowników medycznych / red. John Emory Campbell; Roy L. Alson [et al.]. - Kraków : Medycyna Praktyczna, cop. 2006.
4. MEDYCYNA ratunkowa / Lidia Pousada, Harold H. Osborn, David B. Levy; red. Juliusz Jakubaszko. - Wyd. 1 pol.. - Wrocław : Urban & Partner, 1999.
5. MEDYCYNA ratunkowa i katastrof : podręcznik dla studentów uczelni medycznych / red. Andrzej Zawadzki; Andrzej Basiński, Krystyn Sosada, Wojciech Żurawiński [et al.]. - dodr.. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2007.

16. Literatura towarzysząca:

1. MEDYCYNA ratunkowa wieku dziecięcego = Pediatric emergency medicine : a comprehensive study guide : companion handbook / red. Gary R. Strange [et al.]; Thomas Abrunzó [et al.]; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Paweł S. Berezowicz [et al.]. - Wyd. 1 pol.. - Wrocław : Urban & Partner, cop. 2003.
2. MEDYCYNA wypadków w transporcie / red. Krzysztof Klukowski; Wiesław Błady [et al.]. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2005.
3. MNOGIE i wielonarządowe obrażenia ciała / red. Leszek Brongel, Krzysztof Duda; Wiesław Jarzynowski [et al.]. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2001.
4. OSTRY dyżur : otorynolaryngologia / red. Grzegorz Janczewski, Ewa Osuch-Wójcikiewicz; Antoni Bruzgielewicz [et al.]. - Bielsko-Biała : Alfa-medica press : Servier Polska, cop. 2003.
5. PIERWSZA pomoc : sposoby postępowania w nagłych wypadkach - w domu, w pracy i w czasie wolnym od zajęć / tł. z ang. Cezary Murawski [et al.]. - Wyd. 2 popr. i uzupełn.. - Warszawa : Muza, 2004.
6. PIERWSZA pomoc medyczna z elementami postępowania specjalistycznego : dla studentów akademii medycznych / red. Hanna Misiólek, Piotr Knapik; Jarosław Borkowski [et al.]. - Katowice : Śląska Akademia Medyczna, cop. 2005.
7. PODRĘCZNIK doraźnej pomocy medycznej / Jonathan P. Wyatt [et al.]; tł. z ang. Aurelia Szpiro-Żurkowska, Teresa Korta. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, 2001.
8. PODRĘCZNIK pierwszej pomocy / Michael Buchfelder, Albert Buchfelder; przedm. Klaus Peter; tł. z niem. Ludwik Garmada. - Wyd. 4. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, 2003.

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Podstawy polityki społecznej i zdrowotnej**

2. Kod przedmiotu:

3. Język wykładowy: język polski

4. Kierunek: Zdrowie publiczne

5. Specjalność: Ratownictwo medyczne

6. Rok: II Semestr: III

7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

Dr hab. nauk med. Antoni Węgiel

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

Mgr Wiktoria Orłowska

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	15				15
Forma zaliczenia	Test opisowy				Ocenianie ciągłe

10. Liczba punktów ECTS: 3

11. Poziom podstawowy:

12. Wymagania wstępne:

Podstawowe wiadomości o celach i zadaniach zdrowia publicznego

13. Cele kształcenia:

Przedstawienie podstawowych wiadomości na temat polityki społecznej i zdrowotnej

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Rola i zadania państwa w ochronie zdrowia.
Funkcje zdrowia publicznego.
Systemy opieki zdrowotnej.
Polityka zdrowotna – definicje, funkcje i cele. Priorytet polityki zdrowotnej.
Odpowiedzialność państwa za politykę zdrowotną. Polityka państwa – rząd z ministerstwami, samorządy terytorialne – wojewoda, sejmik wojewódzki, powiaty, Narodowy Fundusz Zdrowia, organizacje pozarządowe – w zabezpieczeniu potrzeb zdrowotnych.
Polityka zdrowotna w Polsce i w Unii Europejskiej
Narodowy Program Zdrowia 1996 – 2006.

14.2.

Seminarium:

Działania zdrowia publicznego na rzecz ochrony zdrowia ogółu ludności.
Działania zdrowia publicznego na rzecz ochrony zdrowia indywidualnych osób.
Systemy ochrony zdrowia – pomocy publicznej, ubezpieczeń społecznych, narodowej służby zdrowia w wersji brytyjskiej i radzieckiej, oparty na ubezpieczeniach prywatnych.
Rola państwa w kreowaniu polityki zdrowotnej- rząd z ministerstwami, administracje samorządowe, wojewódzkie, sejmik wojewódzki, Narodowy Fundusz Zdrowia, organizacje pozarządowe w zabezpieczeniu potrzeb zdrowotnych.
Narodowy Program zdrowia 1996 – 2006 informacja o jego realizacji

15. Literatura podstawowa:

Zdrowie Publiczne. Wybrane Zagadnienia. Redakcja Czupryna A., Paździoch S., Ryś A., Włodarczyk C., Versalius Kraków 2000
Zdrowie Publiczne. Redakcja Kulik T.B., Latański M., Czelej 2002
Polityka Zdrowotna a zdrowie publiczne: ochrona zdrowia w gospodarce rynkowej.
Leowski J. Warszawa CeDeWu 2004

16. Literatura towarzysząca:

Reformy zdrowotne: uniwersalny kłopot. Kraków U.J.2003
Przedsiębiorczość w reformowaniu systemu zdrowia w Polsce – niedoceniane interakcje.
Klich J., Kraków U.J. 2007

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Podstawy polityki społecznej i zdrowotnej**

2. Kod przedmiotu:

3. Język wykładowy: język polski

4. Kierunek: Zdrowie publiczne

5. Specjalność: Ratownictwo medyczne

6. Rok: II Semestr: III

7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

Dr hab. nauk med. Antoni Węgiel

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

Mgr Wiktoria Orłowska

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	15				15
Forma zaliczenia	Test opisowy				Ocenianie ciągłe

10. Liczba punktów ECTS: 3

11. Poziom podstawowy:

12. Wymagania wstępne:

Podstawowe wiadomości o celach i zadaniach zdrowia publicznego

13. Cele kształcenia:

Przedstawienie podstawowych wiadomości na temat polityki społecznej i zdrowotnej

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Rola i zadania państwa w ochronie zdrowia.
Funkcje zdrowia publicznego.
Systemy opieki zdrowotnej.
Polityka zdrowotna – definicje, funkcje i cele. Priorytet polityki zdrowotnej.
Odpowiedzialność państwa za politykę zdrowotną. Polityka państwa – rząd z ministerstwami, samorządy terytorialne – wojewoda, sejmik wojewódzki, powiaty, Narodowy Fundusz Zdrowia, organizacje pozarządowe – w zabezpieczeniu potrzeb zdrowotnych.
Polityka zdrowotna w Polsce i w Unii Europejskiej
Narodowy Program Zdrowia 1996 – 2006.

14.2.

Seminarium:

Działania zdrowia publicznego na rzecz ochrony zdrowia ogółu ludności.
Działania zdrowia publicznego na rzecz ochrony zdrowia indywidualnych osób.
Systemy ochrony zdrowia – pomocy publicznej, ubezpieczeń społecznych, narodowej służby zdrowia w wersji brytyjskiej i radzieckiej, oparty na ubezpieczeniach prywatnych.
Rola państwa w kreowaniu polityki zdrowotnej- rząd z ministerstwami, administracje samorządowe, wojewódzkie, sejmik wojewódzki, Narodowy Fundusz Zdrowia, organizacje pozarządowe w zabezpieczeniu potrzeb zdrowotnych.
Narodowy Program zdrowia 1996 – 2006 informacja o jego realizacji

15. Literatura podstawowa:

Zdrowie Publiczne. Wybrane Zagadnienia. Redakcja Czupryna A., Paździoch S., Ryś A., Włodarczyk C., Versalius Kraków 2000
Zdrowie Publiczne. Redakcja Kulik T.B., Latański M., Czelej 2002
Polityka Zdrowotna a zdrowie publiczne: ochrona zdrowia w gospodarce rynkowej.
Leowski J. Warszawa CeDeWu 2004

16. Literatura towarzysząca:

Reformy zdrowotne: uniwersalny kłopot. Kraków U.J.2003
Przedsiębiorczość w reformowaniu systemu zdrowia w Polsce – niedoceniane interakcje.
Klich J., Kraków U.J. 2007

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Podstawy ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych**

2. Kod przedmiotu:

3. Język wykładowy: język polski

4. Kierunek: Zdrowie publiczne

5. Specjalność: Ratownictwo medyczne

6. Rok: II Semestr: III

7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

Dr hab. nauk med. Teresa Kokot

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

Mgr Wiktoria Orłowska

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	30				15
Forma zaliczenia	Zaliczenie pisemne				Ocenianie ciągłe

10. Liczba punktów ECTS: 3

11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):

12. Wymagania wstępne:

Posiadanie minimum wiedzy na temat ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego, rozumienie definicji ubezpieczenie społeczne oraz zabezpieczenie społeczne.

13. Cele kształcenia:

Nabycie i pogłębienie wiedzy na temat ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych. Poznanie historii ubezpieczeń społecznych w Polsce i na świecie (form początkowych, kierunków zmian, nowych koncepcji i rozwiązań). Nauczanie zasad funkcjonowania systemu ubezpieczenia społecznego w Polsce i na świecie w połączeniu z potrzebami gospodarki i polityką społeczną państwa. Poznanie pionów ubezpieczenia społecznego (chorobowe, wypadkowe, na wypadek bezrobocia, emerytalno-rentowe, rodzinne)

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Pojęcie zabezpieczenia społecznego. Pojęcie ubezpieczenia społecznego. Funkcje ubezpieczeń społecznych. Rozwój ubezpieczenia społecznego w świecie. Organizacja systemu ubezpieczeń społecznych w Polsce. Instytucje ubezpieczeń - źródła, zasady i reguły finansowania. Ubezpieczenia społeczne w skali międzynarodowej (Międzynarodowa

14.2. Seminarium:

1. Zapoznanie się z zagadnieniami ogólnymi: pojęcie ubezpieczenia społecznego, prawo ubezpieczenia społecznego, powstanie idei zabezpieczenia społecznego
2. Powstanie ubezpieczenia społecznego i jego podstawowy model. Powstanie systemu zaopatrzenia społecznego.
3. Ubezpieczenia społeczne w Polsce i na świecie
4. Repartycja i kapitalizacja. Waloryzacja i prywatyzacja.

15. Literatura podstawowa:

1. Muszalski W., Ubezpieczenia społeczne. Podręcznik akademicki. Wyd. Naukowe PWN, Warszawa, 2004
2. Wańtoch-Rekowski J., Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych. Komentarz
3. Włodarczyk C., Reformy zdrowotne. Uniwersalny kłopot. Kraków, 2003
4. Czupryna A., Paździuch s., Zdrowie publiczne. Kraków, 2001

16. Literatura towarzysząca:

1. Świątkowski A.M., Europejskie prawo socjalne, t. III: Europejskie prawo ubezpieczeń społecznych, Warszawa, 2000.
2. Jędrasik-Jankowska I., Ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe, Warszawa, 2002
3. Zeszyty ubezpieczeń społecznych. ISSN 1734-4980 (wrzesień 2008- maj 2009)

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Podstawy zdrowia środowiskowego**

2. Kod przedmiotu:

3. Język wykładowy: polski

4. Kierunek: Zdrowie publiczne

5. Specjalność: Ratownictwo medyczne

6. Rok: II Semestr: III

7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

Lek. med. Marek Lenart

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

Mgr Lidia Abramczyk – Dorożyńska

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	15	15			
Forma zaliczenia	egzamin	Kolokwia pisemne			

10. Liczba punktów ECTS: 3

11. Poziom (podstawowy/zaawansowany): podstawowy

12. Wymagania wstępne:

Znajomość podstawowej wiedzy z zakresu biologii, chemii oraz anatomii i fizjologii człowieka.

13. Cele kształcenia:

Uzyskanie podstawowych wiadomości z zakresu środowiskowych zagrożeń zdrowia, skutków zdrowotnych ekspozycji na czynniki ryzyka - biologiczne, fizyczne, chemiczne oraz psycho-społeczne. Analiza wpływu na zdrowie środowiskowych czynników ryzyka. Poznanie patomechanizmów działania czynników ryzyka, a tym samym poszerzenie horyzontów wiedzy na temat ochrony zdrowia ludzkiego w aspekcie starych i nowych zagrożeń zdrowotnych. Skutki zdrowotne skażenia środowiska naturalnego człowieka. Metody oceny narażenia człowieka na czynniki szkodliwe i szacowanie ryzyka potencjalnych zagrożeń.

Uzyskana wiedza i umiejętności mają stanowić podbudowę teoretyczną w przygotowaniu do zawodowego ratowania zdrowia i życia ludzkiego, bądź ewentualne przygotowanie zawodowe do pracy w inspekcji sanitarnej, wydziałach zdrowia organizacji samorządowych lub rozlicznych organizacjach pozarządowych zajmujących się problematyką zdrowotną.

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Zagrożenia zdrowotne w środowisku domowym.

Zagrożenia zdrowotne w środowisku pracy i w drodze do pracy.
Zagrożenia zdrowotne w procesie odżywiania i w rolnictwie.
Zagrożenia zdrowotne w środowisku domowym i na urlopie.
Samotność ,izolacja – problem, czy idealne rozwiązanie dla jednostki w aspekcie oddziaływań psychologicznych.

14.2. Ćwiczenia tablicowe

- Skutki zdrowotne narażenia na ołów i inne pierwiastki metaliczne.
- Skutki narażenia na czynniki biologiczne w miejscu zamieszkania.
- Skutki zdrowotne narażenia na zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego.
- Skutki zdrowotne związane z zapotrzebowaniem na jod.
- Skutki zdrowotne zagrożeń pojawiających się w środowisku pracy i w rolnictwie.

15. Literatura podstawowa:

ŚRODOWISKOWE zagrożenia zdrowia, Marek Siemiński, wyd. PWN, Warszawa 2007/do pozyskania przez bibliotekę uczelnianą/
PODSTAWY epidemiologii ogólnej, epidemiologia chorób zakaźnych, redakcja Jabłoński L., Karwat D., Czelej Lublin 2002,
ZAKAŻENIA szpitalne : etiologia i przebieg / red. Anna Przondo-Mordarska; Mariusz Domański [et al.]; Komitet do spraw Zakażeń Szpitalnych, Akademia Medyczna we Wrocławiu. - Wrocław : Wydaw. Continuo, 1999. - 105 s. : 1 schem., tab., wykr ; 24 cm
PODSTAWY epidemiologii ogólnej, epidemiologia chorób zakaźnych : podręcznik dla studentów nauk medycznych i pielęgniarstwa studiów licencjackich / red. Leon Jabłoński, Irena Dorota Karwat; Anna Jabłońska-Chmielewska [et al.]. - Lublin : Katedra i Zakład Epidemiologii Akademii Medycznej w Lublinie : Czelej, 2002. - 470, [2] s. : schem., tab., tabl., wykr ; 24 cm . - (Seria Podręczników dla Studentów Studiów Pielęgniarskich ; 2)
CZŁOWIEK, środowisko, zagrożenie / red. Jerzy Zwoździak; Waldemar Adamiak [et al.]; Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu; Politechnika Wrocławska. - Wrocław : Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, 2002. - 417 s. : fot. (w tym kolor.), mapy, rys., schem., tab., wykr ; 24 cm
MEDYCYNA zapobiegawcza i środowiskowa / red. Zbigniew Jethon, Andrzej Grzybowski; Krystyna Dłużniewska [et al.]. - Wyd. 2 popr. i uzup. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2000. - 470, [1] s. : 1 mapa, rys., 2 schem., tab., wykr ; 24 cm . - (Podręczniki Akademickie PZWL)
HIGIENA, profilaktyka i organizacja w zawodach medycznych / red. Jerzy T. Marcinkowski; Andrzej Anholcer [et al.]. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2003. - 323, [1] s. : 1 fot., rys., 1 schem., tab ; 21 cm

16. Literatura towarzysząca:

- CZŁOWIEK, środowisko, zagrożenie / red. Jerzy Zwoździak; Waldemar Adamiak [et al.]; Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu; Politechnika Wrocławska. - Wrocław : Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, 2002. - 417 s. : fot. (w tym kolor.), mapy, rys., schem., tab., wykr ; 24 cm
3. MEDYCYNA katastrof chemicznych / Marek Kowalczyk, Sławomir Rump, Zbigniew Kołaciński. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2004. - 231, [1] s. : schem., rys. (w tym kolor.), tab., 1 tabl ; 21 cm
 4. BRÓŃ chemiczna i biologiczna : raport dla obywatela / Eric Croddy, Clarisa Perez-Armendariz, John Hart; tł. z ang. Zygfrzyd Witkiewicz [et al.]. - Warszawa : Wydawnictwa Naukowo-Techniczne, 2003. - 364 s. : fot., 2 portr., 1 rys., tab ; 24 cm
 5. HAZARD / Iwona Niewiadomska, Małgorzata Brzezińska, Bernadeta Lelonek. - Lublin :

Wydaw. KUL : Wydaw. Archidiecezji Lubelskiej Gaudium, 2005. - 240 s. : rys ; 16 cm.
- (Uzależnienia. Fakty i Mity)

6. JEDZENIE / Iwona Niewiadomska, Agnieszka Kulik, Agnieszka Hajduk. - Lublin : Wydaw. KUL : Wydaw. Archidiecezji Lubelskiej Gaudium, 2005. - 278 s. : rys., 2 schem., tab ; 16 cm. - (Uzależnienia. Fakty i Mity)
7. NARKOMANIA : podręcznik dla nauczycieli, wychowawców i rodziców / Zygfryd Juczyński. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2002. - 140 s. : 1 schem., tab ; 21 cm
8. PRACA / Mirosław Kalinowski, Iwona Czuma, Małgorzata Kuć, Agnieszka Kulik. - Lublin : Wydaw. KUL : Wydaw. Archidiecezji Lubelskiej Gaudium, 2005. - 207 s. : rys., schem ; 16 cm. - (Uzależnienia. Fakty i Mity)
9. PROBLEMY i zagrożenia społeczne we współczesnym świecie : elementy patologii społecznej i kryminologii / Anna Nowak, Ewa Wysocka. - Katowice : Śląsk, 2001. - 320, [1] s. : 2 rys., tab ; 20 cm
10. PRZEMOC w rodzinie : interwencja kryzysowa i psychoterapia / Wanda Badura-Madej, Agnieszka Dobrzyńska-Masterhazy. - Kraków : Wydaw. Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2000. - 116 s. ; 21 cm
11. Aktualne **akty prawne** tj. Ustawy i Rozporządzenia z zakresu ratownictwa medycznego – zgodne z wykazem Ministerstwa Zdrowia.

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Propedeutyka medycyny**

2. Kod przedmiotu:

3. Język wykładowy: język polski

4. Kierunek: Zdrowie publiczne

5. Specjalność: Ratownictwo medyczne

6. Rok: II Semestr: III

7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

Dr nauk med. Jan Żoła

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

Dr nauk med. Zofia Skałuba - Filipow, Lek. med. Magdalena Piłot, mgr Olga Wierzchowicz

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	45				45
Forma zaliczenia	Egzamin pisemny				Ocenianie ciągłe

10. Liczba punktów ECTS: 4

11. Poziom (podstawowy/zaawansowany): podstawowy

12. Wymagania wstępne:

Znajomość fizjologii człowieka. Zaliczenie Propedeutyki medycyny z semestru II

13. Cele kształcenia:

Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami stosowanymi w medycynie, wybranymi działaniami lekarskimi; sposobem zbierania wywiadu, badania fizykalnego pacjenta; wybranymi schorzeniami z zakresu chorób wewnętrznych i innych dziedzin medycyny

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Międzynarodowa Klasyfikacja Chorób i Problemów Zdrowotnych. Podstawy farmakoterapii. Symptomatologia - przegląd chorób układu: krążenia, oddechowego pokarmowego, moczowego, krwiotwórczego, limfatycznego, rozrodczego, endokrynologicznego, ruchu oraz chorób psychicznych. Organizacja pracy oddziałów szpitalnych, poradni specjalistycznych i poradni podstawowej opieki zdrowotnej.

14.2. Seminarium:

Międzynarodowa Klasyfikacja Chorób i Problemów Zdrowotnych. Podstawy farmakoterapii. Symptomatologia - przegląd chorób układu: krążenia, oddechowego pokarmowego, moczowego, krwiotwórczego, limfatycznego, rozrodczego, endokrynologicznego, ruchu oraz chorób psychicznych. Organizacja pracy oddziałów szpitalnych, poradni specjalistycznych i poradni podstawowej opieki zdrowotnej.

15. Literatura podstawowa:

1. W.Szumowski: Propedeutyka lekarska czyli propedeutyka medycyny ogólnej. Kraków 1998
2. T.Brzeziński: Historia medycyny.PZWL 1998
3. A.Steciwko: Wybrane zagadnienia z praktyki lekarza rodzinnego., Wrocław 2003
4. Franciszek Kokot: Choroby wewnętrzne T. 1, T.2. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2002

16. Literatura towarzysząca:

Piśmiennictwo kierunkowe: Medycyna praktyczna, Medycyna po dyplomie

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Psychiatria**
2. Kod przedmiotu:
3. Język wykładowy: polski
4. Kierunek: Zdrowie publiczne
5. Specjalność: Ratownictwo medyczne
6. Rok: II Semestr: III
7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:
Lek. med. Kamil Ruciński
8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:
9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	15				
Forma zaliczenia	Zaliczenie pisemne				

10. Liczba punktów ECTS: 1
11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):
12. Wymagania wstępne:

brak

13. Cele kształcenia:

Zapoznanie studentów z najważniejszymi jednostkami chorobowymi, postępowaniem w stanach nagłych, elementami diagnostyki różnicowej.

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

- 14.1. Wykład:

Chory psychiatrycznie - specyfika postępowania. Najczęstsze choroby psychiczne - objawy, rozpoznawanie, postępowanie. Zagrożenia życia w psychiatrii. Aspekty prawne związane z leczeniem chorych psychiatrycznie

14. Literatura podstawowa:

1. H. Kaplan, B. Sadock – Psychiatria Kliniczna, wyd.II, wyd. Urban & Partner;
2. Encyklopedyczny Słownik Psychiatrii - PZWL

15. Literatura towarzysząca:

Wybrane numery „Psychiatrii Polskiej” i „Wiadomości Psychiatrycznych”.

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Choroby wewnętrzne**

2. Kod przedmiotu:

3. Język wykładowy: polski

4. Kierunek: Zdrowie publiczne

5. Specjalność: Ratownictwo medyczne

6. Rok: II Semestr: IV

7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

Dr nauk med. Jan Żoła

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

Dr nauk med. Zofia Skałuba – Filipow, lek. med. Magdalena Piłot

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	15		15		
Forma zaliczenia	Zaliczenie pisemne		Ocenianie ciągłe		

10. Liczba punktów ECTS: 2

11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):

12. Wymagania wstępne:

Podstawowa znajomość biologii ze szkoły średniej, znajomość anatomii i fizjologii i patofizjologii człowieka.,

13. Cele kształcenia:

Uzyskanie podstawowych wiadomości z zakresu pulmonologii i gastroenterologii użytecznych w pracy ratownika medycznego. Nabycie teoretycznych umiejętności w zakresie rozpoznawania i postępowania w schorzeniach nefrologicznych i reumatologicznych ze szczególnym uwzględnieniem stanów zagrożenia życia

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Wykłady obejmują podstawową wiedzę z pulmonologii i gastroenterologii obejmujące następujące tematy: patofizjologia oddychania, zaburzenia czynności oddechowej - zaburzenia wentylacji, dyfuzji i perfuzji, badania diagnostyczne chorób układu oddechowego, gruźlica płuc, choroby zawodowe oskrzeli i płuc, badania diagnostyczne chorób układu trawiennego. Diagnostyka w schorzeniach nefrologicznych Niewydolność nerek Zespół nerczycowy Choroby zapalne dróg moczowych Nefropatie wtórne Kamica dróg moczowych Nowotwory dróg moczowych Diagnostyka w schorzeniach reumatologicznych Gorączka reumatyczna Reumatoidalne zapalenia stawów Kolagenozy

14.2. Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne:

Ćwiczenia obejmują powtórzenie badania podmiotowego i przedmiotowego układu oddechowego i jamy brzusznej. Omówienie objawów i leczenia następujących chorób: zapalenie oskrzeli (POChP), zapalenia płuc, śródmiąższowe choroby płuc, nowotwory płuc, choroby opłucnej. Choroby przełyku, żołądka i dwunastnicy, jelit, choroby wątroby i dróg żółciowych oraz choroby trzustki. Diagnostyka w schorzeniach nefrologicznych - ćwiczenia praktyczne Niewydolność nerek - ćwiczenia praktyczne Zespół nerczycowy - ćwiczenia praktyczne Choroby zapalne dróg moczowych - ćwiczenia praktyczne Nefropatie wtórne - ćwiczenia praktyczne Kamica dróg moczowych - ćwiczenia praktyczne Nowotwory dróg moczowych - ćwiczenia praktyczne Diagnostyka w schorzeniach reumatologicznych - ćwiczenia praktyczne Gorączka reumatyczna - ćwiczenia praktyczne Reumatoidalne zapalenia stawów - ćwiczenia praktyczne Kolagenozy - ćwiczenia praktyczne

15. Literatura podstawowa:

1. Kokot F., " Choroby wewnętrzne", Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2000.
2. Axford J.: "Choroby wewnętrzne", Urban& Partner, Wrocław 1998,
3. Herold G. "Medycyna wewnętrzna", Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2001

16. Literatura towarzysząca:

1. CHOROBY wewnętrzne : podręcznik multimedialny oparty na zasadach EBM / red. Andrzej Szczeklik Choroby wewnętrzne : podręcznik multimedialny oparty na zasadach EBM. T. 2 / red. Andrzej Szczeklik; Małgorzata Bała [et al.]. - Kraków : Medycyna Praktyczna, 2006
2. INTERNA / red. Włodzimierz Januszewicz, Franciszek Kokot. - dodr Interna. T. 3 / red. Włodzimierz Januszewicz, Franciszek Kokot; Witold Bartnik [et al.]. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2002.

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Intensywna terapia**

2. Kod przedmiotu:

3. Język wykładowy: polski

4. Kierunek: Zdrowie publiczne

5. Specjalność: Ratownictwo medyczne

6. Rok: II Semestr: IV

7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

Lek. med. Małgorzata Łabuz - Margol

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	15		15		
Forma zaliczenia	egzamin		Ćwiczeniówki kolokwia		

10. Liczba punktów ECTS: 3

11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):

12. Wymagania wstępne:

Znajomość podstawowych zagadnień anatomii , fizjologii układu krążenia, oddychania, regulacji układu nerwowego, równowagi kwasowo- zasadowej, podstawowych zasad postępowania anestezjologicznego , monitorowania, rodzajów zabezpieczenia przyrządowego oddechowego

13. Cele kształcenia:

Znajomość zasad nadzoru chorego wymagającego intensywnej terapii.
Znajomość najczęstszych schorzeń wymagających leczenia w Oddziale Intensywnej Terapii.
Znajomość zasad wentylacji mechanicznej.
Znajomość zasad żywienia pacjentów w intensywnej terapii.
Znajomość zasad i umiejętność przestrzegania zasad profilaktyki zakażeń w oddziale intensywnej terapii.

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Najczęstsze schorzenia leczone na oddziale intensywnej terapii. Nadzór nad chorym wymagającym intensywnej terapii. Wentylacja mechaniczna. Żywienie w intensywnej terapii. Profilaktyka zakażeń w oddziale intensywnej terapii.

14.2. Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne:

Nadzór nad chorym wymagającym intensywnej terapii. Monitorowanie inwazyjne. Wentylacja mechaniczna. Opieka nad sztucznymi drogami oddechowymi. Żywienie w intensywnej terapii. Profilaktyka zakażeń w oddziale intensywnej terapii.

15. Literatura podstawowa:

1. Intensywna Terapia Z.Rybicki Novus Orbis Gdańsk 1994
2. Anestezjologia i Intensywna Terapia B.Kamiński,A.Kubler PZWL Warszawa 2000
3. Anestezjologia i intensywna terapia u dzieci N.S.Morton,J.M.Petreull U&P Wrocław 2007
4. LEKI w medycynie ratunkowej i intensywnej terapii / Frank Flake, Boris Lutomsky; red. wyd. pol. Andrzej Kübler. - Wyd. 1 pol. - Wrocław : Urban & Partner, cop. 2005
5. MEDYCYNA ratunkowa : nagłe zagrożenia pochodzenia wewnętrznego / Advanced Life Support Group; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; M. Bhushan [et al.]; tł. z ang. Jarosław Bogdański - Wyd. 1 pol. - Wrocław : Górnicki Wydaw. Medyczne, 2003
6. Anestezjologia. Seria Crash Course M. Weinert, wyd. I polskie, red. A. Kübler , 2008, wyd.Elsevier Urban& Partner

16. Literatura towarzysząca:

1. Anestezjologia. H. Künzig, P. Lemberger, red. A. Kübler , 2008, Urban & Partner
2. Anestezjologia kliniczna C.I.Gwinut U&P Wrocław 1999
3. Anestezjologia A.J.Berry G.B.Knos U&P Wrocław 1999
4. Anestezjologia R.Larsen U&P Wrocław 1996,2002

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Medycyna ratunkowa**

2. Kod przedmiotu:

3. Język wykładowy: polski

4. Kierunek: Zdrowie publiczne

5. Specjalność: Ratownictwo medyczne

6. Rok: II Semestr: IV

7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

Dr hab. nauk med. Jerzy Piecuch

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

Prof. dr hab. nauk med. Krystyn Sosada, lek. med. Wojciech Rębisz

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	15		15		
Forma zaliczenia	Forma ustna na ocenę		Forma ustna na ocenę.		

10. Liczba punktów ECTS: 3

11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):

12. Wymagania wstępne:

Ugruntowana wiedza dotycząca tematyki poprzedniego semestru. Znajomość zagadnień dotyczących zaawansowanych zabiegów reanimacyjnych.

13. Cele kształcenia:

Celem kształcenia jest zapoznanie studentów ze stanami zagrożenia życia w schorzeniach ośrodkowego układu nerwowego oraz zapoznanie studentów ze stanami nieprzytomności w następstwie działania czynników wewnętrznych i zewnętrznych.

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Badanie neurologiczne u chorych przytomnych oraz u chorych z zaburzeniami świadomości. Udar krwotoczny i niedokrwienny. Infekcje ośrodkowego układu nerwowego. Stany drgawkowe u dorosłych. Stany drgawkowe u dzieci. Utrata przytomności. Drgawki w następstwie czynników wewnętrznych i zewnętrznych. Padaczka i stan padaczkowy -bezpośrednie zagrożenie życia. Skala Glesgow i jej przydatność w ocenie stanu neurologicznego.

14.2. Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne:

Zagrożenie życia pochodzenia wewnętrznego ze szczególnym uwzględnieniem schorzeń ośrodkowego układu nerwowego. Badanie neurologiczne-ćwiczenia tablicowe. Ubytki neurologiczne w zakresie uszkodzeń i patologii nerwów czaszkowych. Postępowanie w czasie napadu drgawek ze szczególnym

uwzględnieniem zabezpieczenia chorego w trakcie jak i po napadzie drgawek. Zaawansowane zabiegi reanimacyjne. Przyrządowe udrożnienie dróg oddechowych-rurki ustno-gardłowe,nosowo-gardłowe,intubacja,konikotomia,tracheostomia.

15. Literatura podstawowa:

1. MEDYCYNA ratunkowa / Scott H. Plantz, Jonathan N. Adler; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Jarosław Bogdański [et al.]. - Wyd. 1 pol. popr., dodr. - Wrocław : Urban & Partner, 2002.
2. MEDYCYNA ratunkowa / Scott H. Plantz, Jonathan N. Adler; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Jarosław Bogdański [et al.]. - Wyd. 1 pol. popr., dodr. - Wrocław : Urban & Partner, 2003
3. MEDYCYNA ratunkowa / Scott H. Plantz, Jonathan N. Adler; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Jarosław Bogdański [et al.]. - Wyd. 1 pol. popr., dodr.. - Wrocław : Urban & Partner, cop. 2005
4. MEDYCYNA ratunkowa i katastrof : podręcznik dla studentów uczelni medycznych / red. Andrzej Zawadzki; Andrzej Basista, Krystyn Sosada, Wojciech Żurawiński [et al.]. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2006
5. POSTĘPOWANIE w nagłych przypadkach / Peter Sefrin, Rainer Schua; red. Zbigniew Rybicki; tł. Helena Filipek-Wender [et al.]. - Wyd. 1 pol.. - Wrocław : Urban & Partner, 2002.

16. Literatura towarzysząca:

1. ABC postępowania w urazach / red. Peter Driscoll, David Skinner, Richard Earlam; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Bogdan Kamiński. - Wyd. 1 pol. - Wrocław : Górnicki Wydaw. Medyczne, 2003.
2. BC resuscytacji / red. Michael C. Colquhoun, Anthony J. Handley, T.R. Evans; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Bogdan Kamiński. - Wyd. 2 pol. - Wrocław : Górnicki Wydaw. Medyczne, 2006.
3. ABC resuscytacji / red. Michael Colquhoun, Anthony J. Handley, T.R. Evans; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Bogdan Kamiński. - Wyd. 1 pol. - Wrocław : Górnicki Wydaw. Medyczne, 2002.
4. BASIC Trauma Life Support : dla paramedyków i ratowników medycznych / red. John Emory Campbell; Roy L. Alson [et al.]. - Kraków : Medycyna Praktyczna, cop. 2006.

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Medyczne czynności ratunkowe**
2. Kod przedmiotu:
3. Język wykładowy: polski
4. Kierunek: Zdrowie publiczne
5. Specjalność: Ratownictwo medyczne
6. Rok: II Semestr: IV
7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:
dr nauk med. Wojciech Żurawiński
8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:
Lek.med. Wojciech Rębisz, mgr Ireneusz Szafraniec, mgr Ireneusz Barziej
9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	15		45		
Forma zaliczenia	Zaliczenie w formie ustnej		Zaliczenie w formie ustnej		

10. Liczba punktów ECTS: 4
11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):
12. Wymagania wstępne:

Podstawy z zakresu anatomii i fizjologii człowieka. Wiedza z zakresu pierwszej pomocy. Wiedza z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy. Podstawy medycyny ratunkowej

13. Cele kształcenia:

Nabycie umiejętności wykonywania medycznych czynności ratunkowych w stanach zagrożenia życia pochodzenia wewnętrznego i zewnętrznego u dzieci i dorosłych

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

- 14.1. Wykład:

Medyczne czynności ratunkowe w urazach klatki piersiowej. Medyczne czynności ratunkowe w urazach brzucha. Medyczne czynności ratunkowe w urazach miednicy. Mnogie obrażenia ciała. Stany zagrożenia życia u kobiety ciężarnej-medyczne czynności ratunkowe. Medyczne czynności ratunkowe w ostrych schorzeniach okulistycznych i laryngologicznych.

14.2. Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne:

Dekompresja odmy opłucnowej prężnej-ćwiczenia fantomowe. Stabilizacja wiotkiej klatki piersiowej. Stabilizacja miednicy. Zaawansowane czynności ratunkowe w mnogich obrażeniach ciała-ćwiczenia fantomowe. Szycie rany. Opatrywanie rany.

15.Literatura podstawowa:

1. ABC postępowania w urazach / red. Peter Driscoll, David Skinner, Richard Earlam; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Bogdan Kamiński. - Wyd. 1 pol. - Wrocław : Górnicki Wydaw. Medyczne, 2003
2. ABC resuscytacji / red. Michael C. Colquhoun, Anthony J. Handley, T.R. Evans; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Bogdan Kamiński. - Wyd. 2 pol. - Wrocław : Górnicki Wydaw. Medyczne, 2006.
3. BASIC Trauma Life Support : dla paramedyków i ratowników medycznych / red. John Emory Campbell; Roy L. Alson [et al.]. - Kraków : Medycyna Praktyczna, cop. 2006.
4. MEDYCYNA ratunkowa / Lidia Pousada, Harold H. Osborn, David B. Levy; red. Juliusz Jakubaszko. - Wyd. 1 pol.. - Wrocław : Urban & Partner, 1999.
5. MEDYCYNA ratunkowa i katastrof : podręcznik dla studentów uczelni medycznych / red. Andrzej Zawadzki; Andrzej Basiński, Krystyn Sosada, Wojciech Żurawiński [et al.]. - dodr.. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2007.

16.Literatura towarzysząca:

1. MEDYCYNA ratunkowa wieku dziecięcego = Pediatric emergency medicine : a comprehensive study guide : companion handbook / red. Gary R. Strange [et al.]; Thomas Abrunzó [et al.]; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Paweł S. Berezowicz [et al.]. - Wyd. 1 pol.. - Wrocław : Urban & Partner, cop. 2003.
2. MEDYCYNA wypadków w transporcie / red. Krzysztof Klukowski; Wiesław Błady [et al.]. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2005.
3. MNOGIE i wielonarządowe obrażenia ciała / red. Leszek Brongel, Krzysztof Duda; Wiesław Jarzynowski [et al.]. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2001.
4. OSTRY dyżur : otorynolaryngologia / red. Grzegorz Janczewski, Ewa Osuch-Wójcikiewicz; Antoni Bruzgielewicz [et al.]. - Bielsko-Biała : Alfa-medica press : Servier Polska, cop. 2003.
5. PIERWSZA pomoc : sposoby postępowania w nagłych wypadkach - w domu, w pracy i w czasie wolnym od zajęć / tł. z ang. Cezary Murawski [et al.]. - Wyd. 2 popr. i uzup.. - Warszawa : Muza, 2004.
6. PIERWSZA pomoc medyczna z elementami postępowania specjalistycznego : dla studentów akademii medycznych / red. Hanna Misiołek, Piotr Knapik; Jarosław Borkowski [et al.]. - Katowice : Śląska Akademia Medyczna, cop. 2005.
7. PODRĘCZNIK doraźnej pomocy medycznej / Jonathan P. Wyatt [et al.]; tł. z ang. Aurelia Szpiro-Żurkowska, Teresa Korta. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, 2001.
8. PODRĘCZNIK pierwszej pomocy / Michael Buchfelder, Albert Buchfelder; przedm. Klaus Peter; tł. z niem. Ludwik Garmada. - Wyd. 4. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, 2003.

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Pediatria**

2. Kod przedmiotu:

3. Język wykładowy: polski

4. Kierunek: Zdrowie publiczne

5. Specjalność: Ratownictwo medyczne

6. Rok: II Semestr: IV

7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

Lek. med. Irena Rybczak

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

Lek. med. Krystyna Szewczyk - Żoła

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	30		15		
Forma zaliczenia	egzamin		Ocenianie ciągle		

10. Liczba punktów ECTS: 2

11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):

12. Wymagania wstępne:

Znajomość anatomii i fizjologii oraz zaliczenie Propedeutyki medycyny

13. Cele kształcenia:

Umiejętność oceny stanu ogólnego dziecka. Podjęcie kompetentnych i samodzielnych działań w stanach zagrożenia życia dziecka. Umiejętność postawienia wstępnego rozpoznania choroby.

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Wywiad pediatryczny. Badanie fizykalne. Postępowanie z dzieckiem w stanie zagrożenia życia - stabilizacja stanu pacjenta, przygotowanie i transport dziecka w stanie zagrożenia życia. Zaburzenia świadomości. Wstrząs u dzieci. Ostra niewydolność oddechow. Skazy krwotoczne. Neuroinfekcje. Stany drgawkowe u dzieci. Ostre biegunki i stany odwodnienia. Choroby metaboliczne u dzieci. Posocznica. Podstawy farmakoterapii w resuscytacji krążeniowo-oddechowej u dzieci. Zespół maltretowanego dziecka.

14.2. Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne:

Wywiad pediatryczny. Badanie fizykalne. Postępowanie z dzieckiem w stanie zagrożenia życia - stabilizacja stanu pacjenta, przygotowanie i transport dziecka w stanie zagrożenia życia.

Zaburzenia świadomości, wstrząs u dzieci - postępowanie. Zasady postępowania w przypadku ostrej niewydolności oddechowej, stanów drgawkowych, neuroinfekcji u dzieci. Skazy krwotoczne, postępowanie i leczenie w przypadku krwawień i krwotoków. Ostre biegunki i stany odwodnienia. Choroby metaboliczne u dzieci. Posocznica. Podstawy farmakoterapii w resuscytacji krążeniowo-oddechowej u dzieci.

15. Literatura podstawowa:

1. Tadeusz Szreter; Joanna Brett-Chruściel: Intensywna terapia dzieci. Wydaw. Lekarskie PZWL, Warszawa 2002
2. Gary R. Strange; Thomas Abrunzó; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Paweł S. Berezowicz: Medycyna ratunkowa wieku dziecięcego = Pediatric emergency medicine : a comprehensive study guide : companion handbook. Urban & Partner, Wrocław 2003
3. Krystyna Kubicka, Wanda Kawalec; Ewa Bernatowska: Pediatria : podręcznik dla studentów. Wydaw. Lekarskie PZWL, Warszawa 2004
4. Alina Margolis: Zespół dziecka maltretowanego : diagnostyka medyczna. Fundacja Dzieci Niczyje, Warszawa 2000.

16. Literatura towarzysząca:

1. Stephan Illing, Stephanie Spranger; red. wyd. pol. Piotr Albrecht; tł. z niem. Jakub Cieszyński: Pediatria : diagnostyka, leczenie, stany nagłe. Urban & Partner, Wrocław 2001
2. Krystyna Bożkova, Henryka Siwińska-Gołębiowska, Jadwiga Prokopczyk, Ewa Kamińska: Dawkowanie leków u noworodków, dzieci i młodzieży. Wydaw. Lekarskie PZWL, Warszawa 2005
3. Wanda Kawalec, Andrzej Milanowski; Alicja Chybicka: Diagnostyka różnicowa najczęstszych objawów w praktyce pediatrycznej. Wydaw. Lekarskie PZWL, Warszawa 2003

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Podstawy polityki społecznej i zdrowotnej**

2. Kod przedmiotu:

3. Język wykładowy: język polski

4. Kierunek: Zdrowie publiczne

5. Specjalność: Ratownictwo medyczne

6. Rok: II Semestr: IV

7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

Dr hab. nauk med. Antoni Węgiel

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

Mgr Wiktoria Orłowska

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	30				30
Forma zaliczenia	egzamin				Ocenianie ciągłe

10. Liczba punktów ECTS: 4

11. Poziom podstawowy

12. Wymagania wstępne:

Zaliczenie III semestru na temat podstawowych wiadomości z polityki społecznej i zdrowotnej

13. Cele kształcenia:

Przedstawienie podstawowych wiadomości na temat polityki społecznej i zdrowotnej państwa – cd.

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Narodowy Program Zdrowia 2007-2015 – założenia i cele.
Polityka społeczna państwa – definicje, funkcje i cele.
Polityka społeczna w Polsce i w krajach europejskich.
Obszary polityki społecznej.
Organizacje pozarządowe w obszarze polityki społecznej.

14.2 Seminarium:

Narodowy Program Zdrowia – 1996-2006 – informacje o jego realizacji.
Narodowy Program Zdrowia 2007-2015 – cele zdrowotne i społeczne.
Polityka społeczna państwa – pomoc społeczna.
Problemy pracy i zatrudnienia, problemy bezrobocia, problemy niepełnosprawności.

15.Literatura podstawowa:

Zdrowie Publiczne. Wybrane Zagadnienia. Redakcja Czupryna A., Paździuch S., Ryś A.,
Włodarczyk C., Versalius Kraków 2000
Zdrowie Publiczne. Redakcja Kulik T.B., Latański M., Czelej 2002
Polityka Zdrowotna a zdrowie publiczne: ochrona zdrowia w gospodarce rynkowej.
Leowski J. Warszawa CeDeWu 2004

16.Literatura towarzysząca:

Reformy zdrowotne: uniwersalny kłopot. Kraków U.J.2003
Przedsiębiorczość w reformowaniu systemu zdrowia w Polsce – niedoceniane interakcje.
Klich J., Kraków U.J. 2007

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Podstawy prawa**
2. Kod przedmiotu:
3. Język wykładowy: polski
4. Kierunek: Zdrowie publiczne
5. Specjalność: Ratownictwo medyczne
6. Rok: II Semestr: IV
7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:
dr Aldona Dereń
8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu: -
9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	15				
Forma zaliczenia	Praca pisemna				

10. Liczba punktów ECTS: 1
11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):
12. Wymagania wstępne:

brak

13. Cele kształcenia:

W ramach realizowanego przedmiotu przedstawione zostaną elementarne wiadomości o systemie prawnym i normach prawnych. Ponadto omawia się wybrane zagadnienia z zakresu prawa konstytucyjnego, prawa administracyjnego, prawa cywilnego, prawa pracy oraz prawa regulującego dziedzinę ochrony zdrowia

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

- 14.1. Wykład:

Pojęcie prawa. Norma prawna i jej struktura. Akty prawne. Stosowanie prawa. System prawny – podział prawa na gałęzie. Prawo konstytucyjne – wybrane zagadnienia. Ochrona prawa do prywatności. Ochrona dóbr osobistych. Problematyka ochrony danych osobowych. Konwencja Praw Człowieka. Prawa pacjenta i ich prawna ochrona. Zasady ochrony dokumentacji medycznej. Ogólna charakterystyka prawa cywilnego – kodeks cywilny i inne źródła prawa cywilnego. Podmioty prawa cywilnego. Czynności prawne. Przedstawicielstwo i pełnomocnictwo. Treść i zakres prawa własności. Istota i pojęcie zobowiązań. Systematyka i przegląd podstawowych umów stosowanych w obrocie cywilnoprawnym. Przedmiot i

zakres prawa administracyjnego. Pojęcie decyzji administracyjnej. Rodzaje decyzji administracyjnych. Organizacja administracji publicznej. Ogólna charakterystyka przepisów kodeksu postępowania administracyjnego- praktyczne aspekty. Zakres i przedmiot prawa pracy. Pojęcie stosunku pracy i jego ochrona. Przegląd rodzajów umów o pracę. Inne źródła prawa pracy i ich praktyczne znaczenie. Charakterystyka podstawowych przepisów prawnych w dziedzinie ochrony zdrowia. Podstawy prawne wykonywania zawodów medycznych. Przegląd i charakterystyka tzw. Medycznych ustaw korporacyjnych (np. ustawa o państwowym ratownictwie medycznym, ustawa o zawodzie pielęgniarki). Rola i funkcje samorządów zawodowych w dziedzinie ochrony zdrowia.

15. Literatura podstawowa:

1. A. Filipowicz: Podstawy prawa dla ekonomistów. W.C.H.Beck, Warszawa 2006
2. A. M. Dereń, Zarys prawa cywilnego w pytaniach i odpowiedziach. Oficyna Wydawnicza PWSZ w Nysie, Nysa 2008
3. Arwid Mednis: Ochrona danych osobowych. PWN, Warszawa 2005
4. M. Droba, Podstawy prawa, W.C.H.Beck, Warszawa 2008

16. Literatura towarzysząca:

1. W. Siuda, Podstawy prawa dla ekonomistów, Wyd. Scriptum, Poznań 2007
2. „Prawo w medycynie”, Warszawa 2000

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Podstawy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej**

2. Kod przedmiotu:

3. Język wykładowy: polski

4. Kierunek: Zdrowie publiczne

5. Specjalność: Ratownictwo medyczne

6. Rok: II Semestr: IV

7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

dr Alicja Różyk - Myrta

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

Lek. med. Magdalena Piłot, mgr Olga Wierzchowicz

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	30				30
Forma zaliczenia	Zaliczenie pisemne				Ocenianie ciągłe

10. Liczba punktów ECTS: 4

11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):

12. Wymagania wstępne:

Zaliczenie programu Propedeutyki medycyny

13. Cele kształcenia:

Poszerzenie wiedzy z zakresu zdrowia w ujęciu o pojęcia historyczne w odniesieniu do współczesności. Pogłębienie wiedzy dotyczącej determinantów zdrowia w odniesieniu do jednostki i społeczeństwa. Poszerzenie wiedzy w zakresie metod zdrowotnych i metod kształtowania zachowań zdrowotnych. Zapoznanie z rolą edukacji w systemie organizacji usług medycznych oraz organizacji systemu będącego gwarantem zdrowia. Zapoznanie z celami strategicznymi Narodowego Programu Zdrowia i projektami działającymi na szczeblu lokalnym. Poznanie roli edukacji zdrowotnej w profilaktyce chorób i jej wpływu na poprawę stanu sanitarnego środowiska w jakim żyje człowiek

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Zdrowie, promocja zdrowia, edukacja zdrowotna, zapobieganie chorobom. Historia promocji zdrowia. Cele i obszary działań promocji zdrowia. Promocja zdrowia w miejscu pracy. Promocja zdrowia w placówkach opieki zdrowotnej. Zasady opracowywania, wdrażania i ewaluacji programów promocji zdrowia.

14.2.Seminarium:

Zdrowie, promocja zdrowia, edukacja zdrowotna, zapobieganie chorobom. Historia promocji zdrowia. Cele i obszary działań promocji zdrowia. Promocja zdrowia w miejscu pracy. Promocja zdrowia w placówkach opieki zdrowotnej. Zasady opracowywania, wdrażania i ewaluacji programów promocji zdrowia – rozszerzenie i ugruntowanie zagadnień zrealizowanych w ramach wykładu

15. Literatura podstawowa:

1. Jerzy B. Karski: Praktyka i teoria promocji zdrowia : wybrane zagadnienia. CeDeWu, Warszawa 2003
2. Felicja Lwow, Andrzej Milewicz; Ryszard Andrzejak: Promocja zdrowia : podręcznik dla studentów i lekarzy rodzinnych. Urban & Partner, Wrocław 2004
3. Joanna Gromadzka-Ostrowska, Dariusz Włodarek, Zuzanna Toeplitz: Edukacja prozdrowotna. Wydaw. SGGW, Warszawa 2003

16. Literatura towarzysząca:

1. Witold S. Gumułka, Wojciech Rewerski; Małgorzata Bednarska-Makaruk: Encyklopedia zdrowia. T.1, T. 2. Wydaw. Naukowe PWN, Warszawa 2001
2. Marek Latoszek; Bartłomiej Bartoszcze: Zdrowie i choroba : promocja zdrowia dla gmin i instytucji edukacyjnych. Akademia Medyczna, Gdańsk 1999

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Podstawy ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych**

2. Kod przedmiotu:

3. Język wykładowy: język polski

4. Kierunek: Zdrowie publiczne

5. Specjalność: Ratownictwo medyczne

6. Rok: II Semestr: IV

7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

Dr hab. nauk med. Teresa Kokot

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

Mgr Wiktoria Orłowska

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	30				15
Forma zaliczenia	Egzamin pisemny				Ocenianie ciągle

10. Liczba punktów ECTS: 3

11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):

12. Wymagania wstępne:

Posiadanie minimum wiedzy na temat ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego, rozumienie definicji ubezpieczenie społeczne oraz zabezpieczenie społeczne.

13. Cele kształcenia:

Nabywanie i pogłębienie wiedzy na temat ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych. Poznanie historii ubezpieczeń społecznych w Polsce i na świecie (form początkowych, kierunków zmian, nowych koncepcji i rozwiązań). Nauczanie zasad funkcjonowania systemu ubezpieczenia społecznego w Polsce i na świecie w połączeniu z potrzebami gospodarki i polityką społeczną państwa. Poznanie pionów ubezpieczenia społecznego (chorobowe, wypadkowe, na wypadek bezrobocia, emerytalno-rentowe, rodzinne)

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Ubezpieczenia społeczne a ubezpieczenia prywatne. Rodzaje świadczeń. Świadczenia emerytalne i rentowe. Świadczenia z tytułu choroby i macierzyństwa. Świadczenia wypadkowe System emerytalny. Reforma emerytalna. Ubezpieczenie społeczne rolników w Polsce.

14.2. Seminarium:

Koncepcja Banku Światowego. System emerytalny w Polsce. Reforma emerytalna w Polsce. Ubezpieczenia społeczne w skali międzynarodowej. Funkcje ubezpieczenia społecznego. Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Rezerwy Demograficznej.

15. Literatura podstawowa:

1. Muszalski W., Ubezpieczenia społeczne. Podręcznik akademicki. Wyd. Naukowe PWN, Warszawa, 2004
2. Wańtoch-Rekowski J., Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych. Komentarz
3. Włodarczyk C., Reformy zdrowotne. Uniwersalny kłopot. Kraków, 2003
4. Czupryna A., Paździoch s., Zdrowie publiczne. Kraków, 2001

16. Literatura towarzysząca:

1. Świątkowski A.M., Europejskie prawo socjalne, t. III: Europejskie prawo ubezpieczeń społecznych, Warszawa, 2000.
2. Jędrasik-Jankowska I., Ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe, Warszawa, 2002
3. Zeszyty ubezpieczeń społecznych. ISSN 1734-4980 (wrzesień 2008- maj 2009)

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Chirurgia**

2. Kod przedmiotu:

3. Język wykładowy: polski

4. Kierunek: Zdrowie publiczne

5. Specjalność: Ratownictwo medyczne

6. Rok: III Semestr: V

7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

dr hab. nauk med. Jerzy Piecuch

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

Dr Krzysztof Kamiński

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	30		30		
Forma zaliczenia	Forma ustna na ocenę		Forma ustna na ocenę		

10. Liczba punktów ECTS: 4

11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):

12. Wymagania wstępne:

Ugruntowana wiedza dotycząca anatomii i fizjologii człowieka. Znajomość i umiejętność przeprowadzenia badania lekarskiego oraz prowadzenie dokumentacji medycznej w zakresie schorzeń internistycznych.

13. Cele kształcenia:

Celem kształcenia jest zapoznanie studentów z badaniem chorych oraz prowadzeniem dokumentacji u chorych chirurgicznych. Zapoznanie studentów z pojęciami aseptyki i antyseptyki w warunkach bloku operacyjnego, organizacją bloku operacyjnego. Zapoznanie studentów z ostrymi schorzeniami jamy brzusznej.

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Zarys historii chirurgi polskiej i światowej. Zasady prawidłowego badania chorych ze schorzeniami chirurgicznymi oraz prowadzenie dokumentacji medycznej. Aseptyka i antyseptyka. Rola i zadania bloku operacyjnego. Narzędzia chirurgiczne. Urazy jamy brzusznej i klatki piersiowej. Obrażenia czaszkowo-mózgowe. Krwotoki zewnętrzne i wewnętrzne-etiopatogeneza i odrębności postępowania. Rodzaje ran-metody postępowania. Ostre schorzenia jamy brzusznej-diagnostyka i leczenie z uwzględnieniem nowoczesnych metod

diagnostycznych. Zapalenie otrzewnej-rodzaje, przyczyny, objawy i metody leczenia. Niedrożność przewodu pokarmowego, rodzaje, przyczyny i leczenie. Przepukliny powłok jamy brzusznej-definicja, diagnostyka i możliwości lecznicze.

14.2. Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne:

Narzędzia chirurgiczne-prezentacja grup narzędzi. Rodzaje węzłów i szwów chirurgicznych-ćwiczenia fantomowe. Postępowanie w krwawieniach i krwotokach zewnętrznych-ćwiczenia fantomowe. Praktyczne sposoby unieruchamiania złamań powikłanych ze szczególnym uwzględnieniem urazów naczyń i nerwów. Profilaktyka tęcza.

15. Literatura podstawowa:

1. CHIRURGIA : podręcznik dla studentów / red. Jan Fibak; Wojciech Burchardt [et al.]. - Wyd. 3. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2002. - 772, [1] s. : fot., rys., tab ; 24 cm
2. CHIRURGIA : repetytorium / Jan Fibak. - Wyd. 2 dodr. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2006. - 476, [1] s.: fot., rys., tab ; 23 cm
3. CHIRURGIA ogólna / red. Peter F. Lawrence, Richard M. Bell, Merril T. Dayton; red. wyd. pol. Wojciech Rowiński; tł. z ang. Jerzy Błaszczuk [et al.]. - Wyd. 1 pol. - Wrocław : Urban & Partner, 1998. - XIX, [1], 436 s. : fot., rys, tab., wykry ; 29 cm

16. Literatura towarzysząca:

1. URAZY klatki piersiowej / red. Jerzy Kołodziej; Jerzy Błaszczuk [et al.]. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2004. - 199, [1] s. : fot., rys., schem., tab., wykry ; 21 cm. - (Biblioteka Chirurgia i Anestezjologia ; 49
2. CHIRURGIA / red. Wojciech Noszczyk Chirurgia. T. 1 / red. Wojciech Noszczyk; Piotr Andziak, Jerzy Arendt [et al.]. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2005. - 520, XXIV s. : fot. (w tym kolor.), rys., schem., tab. ; 29 cm
3. CHIRURGIA / red. Wojciech Noszczyk Chirurgia. T. 2 / red. Wojciech Noszczyk; Maciej Bagłaj [et al.]. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2005. - S. XI, [1], 521-1124 : fot. (w tym kolor.), rys., schem., tab. ; 29 cm

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Choroby wewnętrzne**
2. Kod przedmiotu:
3. Język wykładowy: polski
4. Kierunek: Zdrowie publiczne
5. Specjalność: Ratownictwo medyczne
6. Rok: III Semestr: V
7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:
Dr nauk med. Jan Żoła
8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:
9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze			15		
Forma zaliczenia	Egzamin ustny		Ocenianie ciągłe		

10. Liczba punktów ECTS: 3

11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):

12. Wymagania wstępne:

Znajomość anatomii i fizjologii człowieka. Zaliczenie Propedeutyki medycyny

13. Cele kształcenia:

Poznanie procesów homeostatycznych i ich zaburzeń jak i zaburzeń endokrynologicznych

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.2. Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne:

Zaburzenia gospodarki wodno-elektrolitowej - ćwiczenia praktyczne Choroby przysadki mózgowej - ćwiczenia praktyczne Choroby tarczycy i przytarczyc - ćwiczenia praktyczne Cukrzyca - ćwiczenia praktyczne Choroby nadnerczy - ćwiczenia praktyczne Zaburzenia gospodarki lipidowej - ćwiczenia praktyczne Otyłość, wyniszczenie - ćwiczenia praktyczne Zaburzenia gospodarki białkowej - ćwiczenia praktyczne Zaburzenia gospodarki wapniowej i magnezowej - ćwiczenia praktyczne

15. Literatura podstawowa:

1. Kokot F., " Choroby wewnętrzne", Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2000.
2. Axford J.: "Choroby wewnętrzne", Urban & Partner, Wrocław 1998,
3. Herold G. "Medycyna wewnętrzna", Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2001

16. Literatura towarzysząca:

1. CHOROBY wewnętrzne : podręcznik multimedialny oparty na zasadach EBM / red. Andrzej Szczeklik Choroby wewnętrzne : podręcznik multimedialny oparty na zasadach EBM. T. 2 / red. Andrzej Szczeklik; Małgorzata Bała [et al.]. - Kraków : Medycyna Praktyczna, 2006
2. INTERNA / red. Włodzimierz Januszewicz, Franciszek Kokot. - dodr Interna. T. 3 / red. Włodzimierz Januszewicz, Franciszek Kokot; Witold Bartnik [et al.]. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2002.

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Medycyna ratunkowa**

2. Kod przedmiotu:

3. Język wykładowy: polski

4. Kierunek: Zdrowie publiczne

5. Specjalność: Ratownictwo medyczne

6. Rok: III Semestr: V

7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

Dr hab. nauk med. Jerzy Piecuch

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	15		15		
Forma zaliczenia	Egzamin forma ustna		Forma ustna na ocenę		

10. Liczba punktów ECTS: 4

11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):

12. Wymagania wstępne:

Ugruntowana wiedza dotycząca tematyki poprzednich semestrów. Znajomość zagadnień dotyczących zabiegów reanimacyjnych u dzieci i niemowląt.

13. Cele kształcenia:

Celem kształcenia jest zapoznanie studentów ze stanami zagrożenia życia w następstwie urazów, zagrożenia życia u kobiet ciężarnych oraz w chorobach endokrynologicznych.

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Stany zagrożenia życia w następstwie urazów mechanicznych. Urazy mnogie, urazy wielonarządowe, urazy wielomiejscowe. Zasady rozpoznania i leczenia wstrząsu na miejscu zdarzenia. Urazy klatki piersiowej. Urazy jamy brzusznej. Urazy kończyn. Obrażenia narządów klatki piersiowej bezpośrednio zagrażające życiu. Obrażenia czaszkowo-mózgowe. Obrażenia narządów jamy brzusznej-rany klute, postrzałowe, tępe urazy brzucha. Zasady postępowania przedszpitalnego.

14.2. Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne:

Doraźne postępowanie w ostrych zatruciach. Ostre zatrzymanie moczu-cewnikowanie pęcherza moczowego, zakładanie przetoki nadłonowej, ocena diurezy. Ćwiczenia fantomowe. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa u dzieci-ćwiczenia na fantomach. Nauka zakładania szwów, szycie ran. Praktyczne sposoby unieruchamiania kończyn w złamaniach i zwichnięciach.

15. Literatura podstawowa:

1. MEDYCYNA ratunkowa / Scott H. Plantz, Jonathan N. Adler; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Jarosław Bogdański [et al.]. - Wyd. 1 pol. popr., dodr. - Wrocław : Urban & Partner, 2002. - XVI, 900 s. : fot., rys., tab ; 24 cm . - (Seria Podręczników Medycznych do Egzaminów Testowych)
2. MEDYCYNA ratunkowa / Scott H. Plantz, Jonathan N. Adler; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Jarosław Bogdański [et al.]. - Wyd. 1 pol. popr., dodr. - Wrocław : Urban & Partner, 2003. - XVI, 900 s. : fot., rys., tab ; 24 cm . - (Seria Podręczników Medycznych do Egzaminów Testowych)
3. MEDYCYNA ratunkowa / Scott H. Plantz, Jonathan N. Adler; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Jarosław Bogdański [et al.]. - Wyd. 1 pol. popr., dodr.. - Wrocław : Urban & Partner, cop. 2005. - XVI, 900 s. : fot., rys., tab. ; 24 cm. - (Seria Podręczników Medycznych do Egzaminów Testowych)
4. MEDYCYNA ratunkowa i katastrof : podręcznik dla studentów uczelni medycznych / red. Andrzej Zawadzki; Andrzej Basista, Krystyn Sosada, Wojciech Żurawiński [et al.]. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2006. - XIII, 455, [2] s. : schem., tab., wykr. ; 24 cm
5. POSTĘPOWANIE w nagłych przypadkach / Peter Sefrin, Rainer Schua; red. Zbigniew Rybicki; tł. Helena Filipek-Wender [et al.]. - Wyd. 1 pol.. - Wrocław : Urban & Partner, 2002. - [12], 279 s.; rys. ; 15 cm

16. Literatura towarzysząca:

1. ABC postępowania w urazach / red. Peter Driscoll, David Skinner, Richard Earlam; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Bogdan Kamiński. - Wyd. 1 pol. - Wrocław : Górnicki Wydaw. Medyczne, 2003. - X, 192, [1] s. : fot., rys., schem., tab., wykr ; 30 cm
2. ABC resuscytacji / red. Michael C. Colquhoun, Anthony J. Handley, T.R. Evans; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Bogdan Kamiński. - Wyd. 2 pol. - Wrocław : Górnicki Wydaw. Medyczne, 2006. - XV, [1], 125 s. : fot., w tym kolor.: rys., schem., tab., wykr ; 30 cm
3. ABC resuscytacji / red. Michael Colquhoun, Anthony J. Handley, T.R. Evans; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Bogdan Kamiński. - Wyd. 1 pol. - Wrocław : Górnicki Wydaw. Medyczne, 2002. - XI, [1], 94 s. : fot., rys., schem., 1 tab., wykr. (w tym kolor.) ; 30 cm
4. BASIC Trauma Life Support : dla paramedyków i ratowników medycznych / red. John Emory Campbell; Roy L. Alson [et al.]. - Kraków : Medycyna Praktyczna, cop. 2006. - XII, [4], 365 s. : fot., rys., schem., tab. ; 28 cm

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Medyczne czynności ratunkowe**

2. Kod przedmiotu:

3. Język wykładowy: polski

4. Kierunek: Zdrowie publiczne

5. Specjalność: Ratownictwo medyczne

6. Rok: III Semestr: V

7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

dr nauk med. Wojciech Żurawiński

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	15		45		
Forma zaliczenia	Zaliczenie w formie ustnej		Zaliczenie w formie ustnej		

10. Liczba punktów ECTS: 4

11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):

12. Wymagania wstępne:

- podstawy z zakresu anatomii i fizjologii człowieka
- wiedza z zakresu pierwszej pomocy
- wiedza z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy
- podstawy medycyny ratunkowej

13. Cele kształcenia:

Nabywanie umiejętności wykonywania medycznych czynności ratunkowych w stanach zagrożenia życia pochodzenia wewnętrznego i zewnętrznego u dzieci i dorosłych

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Stany nagłe w schorzeniach przewodu pokarmowego-medyczne czynności ratunkowe. Stany nagłe w schorzeniach układu oddechowego-medyczne czynności ratunkowe. Stany nagłe w schorzeniach układu krążenia-medyczne czynności ratunkowe. Stany nagłe w następstwie zaburzeń metabolicznych-medyczne czynności ratunkowe. Ostre schorzenia układu moczowego.

14.2. Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne:

Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne w zagrożeniach życia różnej etiologii u dorosłych-ćwiczenia fantomowe. Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne w zagrożeniach życia różnej etiologii u dzieci.-ćwiczenia fantomowe. Ćwiczenia w posługiwaniu się specjalistycznym sprzętem ratunkowym w wypadkach drogowych. Segregacja medyczna.

15.Literatura podstawowa:

1. ABC postępowania w urazach / red. Peter Driscoll, David Skinner, Richard Earlam; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Bogdan Kamiński. - Wyd. 1 pol. - Wrocław : Górnicki Wydaw. Medyczne, 2003
2. ABC resuscytacji / red. Michael C. Colquhoun, Anthony J. Handley, T.R. Evans; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Bogdan Kamiński. - Wyd. 2 pol. - Wrocław : Górnicki Wydaw. Medyczne, 2006.
3. BASIC Trauma Life Support : dla paramedyków i ratowników medycznych / red. John Emory Campbell; Roy L. Alson [et al.]. - Kraków : Medycyna Praktyczna, cop. 2006.
4. MEDYCYNA ratunkowa / Lidia Pousada, Harold H. Osborn, David B. Levy; red. Juliusz Jakubaszko. - Wyd. 1 pol.. - Wrocław : Urban & Partner, 1999.
5. MEDYCYNA ratunkowa i katastrof : podręcznik dla studentów uczelni medycznych / red. Andrzej Zawadzki; Andrzej Basiński, Krystyn Sosada, Wojciech Żurawiński [et al.]. - dodr.. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2007.

16.Literatura towarzysząca:

1. MEDYCYNA ratunkowa wieku dziecięcego = Pediatric emergency medicine : a comprehensive study guide : companion handbook / red. Gary R. Strange [et al.]; Thomas Abrunzó [et al.]; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Paweł S. Berezowicz [et al.]. - Wyd. 1 pol.. - Wrocław : Urban & Partner, cop. 2003.
2. MEDYCYNA wypadków w transporcie / red. Krzysztof Klukowski; Wiesław Błady [et al.]. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2005.
3. MNOGIE i wielonarządowe obrażenia ciała / red. Leszek Brongel, Krzysztof Duda; Wiesław Jarzynowski [et al.]. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2001.
4. OSTRY dyżur : otorynolaryngologia / red. Grzegorz Janczewski, Ewa Osuch-Wójcikiewicz; Antoni Bruzgielewicz [et al.]. - Bielsko-Biała : Alfa-medica press : Servier Polska, cop. 2003.
5. PIERWSZA pomoc : sposoby postępowania w nagłych wypadkach - w domu, w pracy i w czasie wolnym od zajęć / tł. z ang. Cezary Murawski [et al.]. - Wyd. 2 popr. i uzup.. - Warszawa : Muza, 2004.
6. PIERWSZA pomoc medyczna z elementami postępowania specjalistycznego : dla studentów akademii medycznych / red. Hanna Misiołek, Piotr Knapik; Jarosław Borkowski [et al.]. - Katowice : Śląska Akademia Medyczna, cop. 2005.
7. PODRĘCZNIK doraźnej pomocy medycznej / Jonathan P. Wyatt [et al.]; tł. z ang. Aurelia Szpiro-Żurkowska, Teresa Korta. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, 2001.
8. PODRĘCZNIK pierwszej pomocy / Michael Buchfelder, Albert Buchfelder; przedm. Klaus Peter; tł. z niem. Ludwik Garmada. - Wyd. 4. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, 2003.

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Neurologia**
2. Kod przedmiotu:
3. Język wykładowy: polski
4. Kierunek: Zdrowie publiczne
5. Specjalność: Ratownictwo medyczne
6. Rok: III Semestr: V
7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:
dr nauk med. Ewa Nowakowska - Zajdel
8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:
9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	15				
Forma zaliczenia	Egzamin końcowy w formie pisemnej				

10. Liczba punktów ECTS: 2
11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):
12. Wymagania wstępne:

Zakres wiadomości/ umiejętności/ kompetencji, jakie powinien posiadać student przed rozpoczęciem nauki przedmiotu, określona jest przez specyfikację innych przedmiotów lub programów, które student powinien zaliczyć wcześniej.

13. Cele kształcenia:

Celem przedmiotu jest zapoznanie z podstawowymi jednostkami klinicznymi z dziedziny neurologii i omówienie etiopatogenezy tych jednostek, charakterystycznych objawów klinicznych i sposobów postępowania medycznego. Przedmiot poświęcony jest zdobyciu wiedzy na temat zasad badania neurologicznego i umiejętności rozpoznawania objawów klinicznych. Wykłady obejmują przedstawienie jednostek neurologicznych ze szczególnym uwzględnieniem stanów nagłych, ich patogenezą, obrazem klinicznym i zasadami postępowania medycznego. Zwraca się uwagę na wskazania do wykonania badań dodatkowych, pomocnych w różnicowaniu i ustaleniu ostatecznego rozpoznania.

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

- 14.1. Wykład:

Tematy realizowane na wykładach:

1. Zasady badania neurologicznego: badanie podmiotowe i przedmiotowe.

2. Badania dodatkowe w neurologii: badania laboratoryjne, elektrofizjologiczne, radiologiczne i obrazowe.
3. Zaburzenia świadomości. Śpiączki – różnicowanie. Skala Glasgow – ocena stopnia zaburzeń świadomości.
4. Padaczka i niepadaczkowe zaburzenia przytomności.
5. Urazy czaszki i mózgu. Ocena zakresu uszkodzenia. Zasady postępowania.
6. Urazy kręgosłupa i rdzenia. Zasady różnicowania i postępowania.
7. Zatrucia układu nerwowego i uszkodzenie układu nerwowego w wyniku działania czynników fizycznych.
8. Zaburzenia krążenia mózgowego:
 - a. udar niedokrwienny;
 - b. udar krwotoczny;
 - c. krwotok podpajęczynówkowy;
 - d. inne zaburzenia.
9. Neuroinfekcje bakteryjne, wirusowe i inne. Obraz kliniczny, zasady postępowania diagnostycznego i terapeutycznego.
10. Najczęstsze wady rozwojowe układu nerwowego.
Stwardnienie rozsiane i inne choroby demielinizacyjne.
11. Bóle i zawroty głowy – różnicowanie, zasady postępowania.
12. Guz mózgu: obraz kliniczny, rozpoznanie i zasady postępowania.
13. Wybrane podstawowe zespoły chorobowe w neurologii.
14. Niektóre choroby mięśni i choroby obwodowego układu nerwowego.
15. Powikłania neurologiczne w chorobach ogólnoustrojowych: w chorobach układu krążenia, oddechowego, pokarmowego, krwiotwórczego i innych.
Neurologiczne zespoły paranowotworowe.
Neurologiczne stany nagłe w onkologii.

15. Literatura podstawowa:

- 1. Neurologia praktyczna.** A. Prusiński. Warszawa 2003
- 2. Neurologia. Podręcznik dla studentów medycyny.** W. Kozubski, Paweł P. Liberski. Warszawa 2007
- 3. Urazy czaszkowo-mózgowe.** M. Ząbek. Warszawa 1994
- 4. Neurologia.** H.L. Wiener, L.P. Leritt. Wrocław 1997

16. Literatura towarzysząca:

- 1. Medycyna ratunkowa i katastrof.** Red. A. Zawadzki. PZWL 2007

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Organizacja i zarządzanie**
2. Kod przedmiotu:
3. Język wykładowy: polski
4. Kierunek: Zdrowie publiczne
5. Specjalność: Ratownictwo medyczne
6. Rok: III Semestr: V
7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:
Prof. dr hab. nauk med. Małgorzata Muc - Wierzoń
8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:
9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	30	15			
Forma zaliczenia	Zaliczenie ustne	Zaliczenie ustne			

10. Liczba punktów ECTS: 4

11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):

12. Wymagania wstępne:

Zajęcia skierowane są do studentów mających minimum wiedzy z zakresu zdrowia publicznego.

13. Cele kształcenia:

Dostarczenie niezbędnych umiejętności z zakresu organizacji i zarządzania ochroną zdrowia w Polsce; podniesienie wiedzy i kwalifikacji w zakresie prowadzenia negocjacji, ubezpieczeń zdrowotnych i zarządzania jednostkami ochrony zdrowia. Absolwent nabywa praktycznych umiejętności zawodowych związanych z pełnieniem różnorodnych funkcji w zakresie zadań dotyczących opieki zdrowotnej oraz promocji i ochrony zdrowia realizowanych przez instytucje państwowe, samorządowe, społeczne i prywatne.

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Ochrona zdrowia, opieka medyczna, priorytety w zdrowiu, polityka zdrowotna, usługa zdrowotna, funkcje systemu ochrony zdrowia itp. – definicje wprowadzające w zagadnienie tematyczne (2 godz)

Modele opieki zdrowotnej – rys historyczny i współczesność (2 godz)

Systemy zdrowotne – przegląd, rola i zadania każdego z nich. Jakie działania medyczne finansować? – algorytm postępowania wg WHO (3 godz)

Podstawowe regulacje prawne i inne formy organizacyjno-prawne dotyczące funkcjonowania zakładów opieki zdrowotnej - (3 godz)

Wprowadzenie powszechnego ubezpieczenia społecznego – cel reformy, zadania Kas Chorych (2 godz)

Program restrukturyzacji w ochronie zdrowia w roku 2000 i perspektywy działań w latach następnych- (3 godz)
Narodowy Fundusz Zdrowia (struktura i zadania) - (2 godz)
Co to jest zakład opieki zdrowotnej ? Jego rola i zadania (2 godz)
Standardy opieki w ochronie zdrowia – podział, rola i zadania – (2 godz)
Zakład opieki zdrowotnej jako samodzielny podmiot na rynku usług medycznych -(2 godz)
Struktura zakładów opieki zdrowotnej z uwzględnieniem szczególnej roli lekarza POZ- (3 godz)

14.2. Ćwiczenia tablicowe:

Usługa zdrowotna jako dobro społeczne (2 godz)
Teorie organizacji i zarządzania usługami zdrowotnymi (2 godz)
Na jakich zasadach opiera się system ochrony zdrowia w Polsce ? - (2 godz)
Organizacje pozarządowe typu non-profit w ochronie zdrowia - (2 godz)
Algorytmy finansowania usług zdrowotnych w Polsce, wybranych krajach UE oraz Stanach Zjednoczonych - (3 godz)
Przepływy środków finansowych w polskiej ochronie zdrowia – nadzór i kontrola, świadczenia i sprzedaż usług (2 godz)
Przesłanki tworzenia rynku usług medycznych - (2 godz)
Rynek usług medycznych – jego cechy rynkowe i nierynkowe - (2 godz)
Rynek usług medycznych i jego otoczenie, ze szczególnym uwzględnieniem makrootoczenia - (2 godz)

15.Literatura podstawowa:

Dobska M, Rogoziński K. Podstawy zarządzania zakładem opieki zdrowotnej. Wyd.Naukowe PWN, Warszawa 2008
Hibner E.Zarządzanie w systemie ochrony zdrowia.Wyd. Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi, 2003
Kozmiński A. K., Piotrowski W.: Zarządzanie. Teoria i praktyka, PWN, Warszawa, 2004.
Fraczkiewicz –Wronka A. Red.: „Samorządowa polityka społeczna” Warszawa 2002 Wyższa Szkoła Pedagogiczna TWP
Leowski J.: Polityka zdrowotna a zdrowie publiczne. Wyd. Cedewu, Warszawa, 2004.

16.Literatura towarzysząca:

Belcher P.J.: *Rola Unii Europejskiej w opiece zdrowotnej* Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia Warszawa 2001
Kotarbinski T.; „*Medytacje o życiu godziwym*” *Wiedza Powszechna* 1985
Kotarbinski T.; „*Trakta o dobrej robocie*” *Ossolineum* 1973 rwyd.
Kotarbinski T.; „*Traktat o dobrej robocie*” *Ossolineum* 1973 r wyd.I
Kozminski A.K.;Piotrkowski .;” *Zarządzanie .Teoria i praktyka* „Wydanie zmienione Wydawnictwo Naukowe Warszawa 2004
Pod.red. Kozierkiewicz A.: *Znaczenie wybranych wskaźników dla podejmowania decyzji w ochronie zdrowia* ZDROWIE PUBLICZNE Suplement nr 1/2000
Pietrasinski Zb. .;”*Sztuka uczenia sie*” *Wiedza Powszechna* Warszawa 1997
Pszczółowski T.;”*Zasady sprawnego działania*” *Wiedza Powszechna*.Wstęp do prakseologii. Wyd.V *Wiedza Powszechna* 1976
Pozdzoł S.: *System zdrowotny w: Zdrowie Publiczne Tom I* Uniwersyteckie Wydawnictwo Medyczne VESALIUS Kraków 2000
Włodarczyk C.: *Reforma opieki zdrowotnej w Polsce. Studium polityki zdrowotnej.* Uniwersyteckie Wydawnictwo Medyczne VESALIUS Kraków 1999
Syrkiewicz-Światała M, Holeccki T. Zarządzanie zasobami ludzkimi w ochronie zdrowia - Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach (dawniej Śląska AM); 2007
Wojnarowska B.: *Narodowy Program Zdrowia – ewolucja, mo_liwosci realizacji w: Promocja Zdrowia* pod redakcja J.B. Karskiego Wydawnictwo IGNIS Warszawa 1999

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Podstawy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej**

2. Kod przedmiotu:

3. Język wykładowy: polski

4. Kierunek: Zdrowie publiczne

5. Specjalność: Ratownictwo medyczne

6. Rok: III Semestr: V

7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

dr Alicja Różyk - Myrta

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

Lek. med. Magdalena Piłot,

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	30				30
Forma zaliczenia	egzamin				Ocenianie ciągłe

10. Liczba punktów ECTS: 4

11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):

12. Wymagania wstępne:

Zaliczenie programu Propedeutyki medycyny

13. Cele kształcenia:

Poszerzenie wiedzy z zakresu zdrowia w ujęciu o pojęcia historyczne w odniesieniu do współczesności. Pogłębienie wiedzy dotyczącej determinantów zdrowia w odniesieniu do jednostki i społeczeństwa. Poszerzenie wiedzy w zakresie metod zdrowotnych i metod kształtowania zachowań zdrowotnych. Zapoznanie z rolą edukacji w systemie organizacji usług medycznych oraz organizacji systemu będącego gwarantem zdrowia. Zapoznanie z celami strategicznymi Narodowego Programu Zdrowia i projektami działającymi na szczeblu lokalnym. Poznanie roli edukacji zdrowotnej w profilaktyce chorób i jej wpływu na poprawę stanu sanitarnego środowiska w jakim żyje człowiek

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Etapy działania i środki dydaktyczne w edukacji zdrowotnej. Kształtowanie postaw prozdrowotnych w różnych okresach rozwoju człowieka. Zachowania zdrowotne. Styl życia. Źródła i zasady finansowania oraz pozyskiwania środków na promocję zdrowia.

14.2.Seminarium:

Narodowy Program Zdrowia (projekt do 2015 r.) Cele strategiczne i operacyjne. Ewolucja NPZ w Polsce. Siedliskowe podejście do zdrowia i jego realizacja w praktyce. Projekty wykorzystujące podejście siedliskowe (Zdrowe Miasto, Gmina Promująca Zdrowie, Szkoła Promująca Zdrowie, Szpital Promujący Zdrowie).

15. Literatura podstawowa:

1. Jerzy B. Karski: Praktyka i teoria promocji zdrowia : wybrane zagadnienia. CeDeWu, Warszawa 2003
2. Felicja Lwow, Andrzej Milewicz; Ryszard Andrzejak: Promocja zdrowia : podręcznik dla studentów i lekarzy rodzinnych. Urban & Partner, Wrocław 2004
3. Joanna Gromadzka-Ostrowska, Dariusz Włodarek, Zuzanna Toeplitz: Edukacja prozdrowotna. Wydaw. SGGW, Warszawa 2003

16. Literatura towarzysząca:

1. Witold S. Gumułka, Wojciech Rewerski; Małgorzata Bednarska-Makaruk: Encyklopedia zdrowia. T.1, T. 2. Wydaw. Naukowe PWN, Warszawa 2001
2. Marek Latoszek; Bartłomiej Bartoszcze: Zdrowie i choroba : promocja zdrowia dla gmin i instytucji edukacyjnych. Akademia Medyczna, Gdańsk 1999

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Problemy zdrowia w skali międzynarodowej**
2. Kod przedmiotu:
3. Język wykładowy: polski
4. Kierunek: Zdrowie publiczne
5. Specjalność: Ratownictwo medyczne
6. Rok: III Semestr: V
7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:
dr nauk med. Ewa Nowakowska - Zajdel
8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu: -
9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	30				30
Forma zaliczenia	Zaliczenie w formie pisemnej				Zaliczenie w formie pisemnej oraz na podstawie przygotowanego przez studenta referatu

10. Liczba punktów ECTS: 3
11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):
12. Wymagania wstępne:

Zakres wiadomości/ umiejętności/ kompetencji, jakie powinien posiadać student przed rozpoczęciem nauki przedmiotu, określona jest przez specyfikację innych przedmiotów lub programów, które student powinien zaliczyć wcześniej.

13. Cele kształcenia:

Celem kształcenia jest zapoznanie studenta z najważniejszymi problemami zdrowia w skali międzynarodowej, uwzględniając znaczącą rolę Światowej Organizacji Zdrowia jako pierwszej organizacji ukierunkowanej na zdrowiu o zasięgu globalnym. Realizowane tematy obejmują omówienie priorytetów w zakresie zdrowia publicznego w Unii Europejskiej i na świecie, w oparciu o dokonane zmiany demograficzne i epidemiologiczne, które są równocześnie wyznacznikiem zagrożeń zdrowotnych. W ramach przedmiotu realizowane są zagadnienia z zakresu międzynarodowej pomocy humanitarnej, międzynarodowej współpracy na rzecz zwalczania głównych zagrożeń zdrowotnych (choroby zakaźne i

choroby cywilizacyjne m.in. nowotworowe). Celem kształcenia jest także omówienie najważniejszych międzynarodowych programów zdrowotnych i zakresu współpracy pomiędzy różnymi organizacjami światowymi, rządowymi i pozarządowymi w zakresie poprawy stanu zdrowia.

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

1. Polityka zdrowotna w skali międzynarodowej - wprowadzenie, definicje pojęć.
2. Rys historyczny międzynarodowej współpracy w zakresie zdrowia
3. Rola Światowej Organizacji Zdrowia
4. Współpraca Światowej Organizacji Zdrowia z innymi organizacjami międzynarodowymi i międzyrządowymi w zakresie zdrowia
5. Programy systemu ONZ
6. Priorytety w zakresie zdrowia publicznego w Unii Europejskiej
7. Międzynarodowa pomoc humanitarna
8. Międzynarodowy Ruch Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca
9. Współpraca międzynarodowa na rzecz zwalczania chorób zakaźnych
10. Współpraca międzynarodowa na rzecz zwalczania chorób nowotworowych
11. Programy międzynarodowe
12. Transformacja demograficzna i epidemiologiczna jako wyznaczniki zmian zagrożeń zdrowotnych
13. Globalizacja a zdrowie
14. Wydatki na zdrowie w świecie

14.2. Seminarium:

W ramach zajęć seminaryjnych równoległe omówione zostaną zagadnienia realizowane w trakcie wykładów. Zajęcia będą prowadzone w formie dyskusji, samodzielnej prezentacji studentów i pracy w podgrupach. Szczególna uwaga zwrócona będzie na aktywność studentów oraz przygotowanie wybranego tematu spośród proponowanych przez prowadzącego zajęcia.

15. Literatura podstawowa:

1. Zdrowie publiczne wyzwaniem dla systemów zdrowia XXI wieku.
Prof. dr hab. n. med. Andrzej Wojtczak, Warszawa PZWL 2009
2. Zdrowie publiczne w perspektywie międzynarodowej. Wybrane problemy.
Cezary W. Włodarczyk, WUJ 2007
3. Polityka zdrowotna a zdrowie publiczne. Ochrona zdrowia w gospodarce rynkowej.
J. Leowski Warszawa CeDeWu 2004, 2008

16. Literatura towarzysząca:

1. Zdrowie publiczne. Red. A. Czupryna, St. Paździach, A. Ryś, W. C. Włodarczyk
Kraków Vesalius 2000

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Seminarium licencjackie**
2. Kod przedmiotu:
3. Język wykładowy: polski
4. Kierunek: Zdrowie publiczne
5. Specjalność: Ratownictwo medyczne
6. Rok: III Semestr: V
7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:
Prof. dr hab. nauk med. Krystyn Sosada
8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:
9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze					15
Forma zaliczenia					Zaliczenie ustne

10. Liczba punktów ECTS: 2
11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):
12. Wymagania wstępne:

brak

13. Cele kształcenia:

nabycie niezbędnej wiedzy do opracowania pracy licencjackiej pod względem merytorycznym i redakcyjnym.

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

- 14.1. Seminarium:

Teoria poznania naukowego. Protokół badawczy – cele, hipotezy, analiza danych, interpretacja wyników, zagadnienia etyczne. Doniesienia naukowe. Zasady pisania pracy dyplomowej. Zasady zbierania piśmiennictwa do pracy dyplomowej. Posługiwanie się komputerowymi bazami piśmiennictwa. Zasady cytowania autorów innych prac naukowych. Obrona pracy dyplomowej – zasady prezentacji prac podczas wystąpień naukowych.

14. Literatura podstawowa:

1. Wiesław Jędrychowski: Zasady planowania i prowadzenia badań naukowych w medycynie. Wydaw. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2004

2. Karl R. Popper; tł. z ang. Urszula Niklas: Logika odkrycia naukowego. Wydaw. Naukowe PWN, Warszawa 2002
3. Jerzy Apanowicz: Metodologiczne uwarunkowania pracy naukowej : prace doktorskie, prace habilitacyjne. Difin, Warszawa 2005
4. Janusz Barta, Ryszard Markiewicz: Prawo autorskie i prawa pokrewne. Zakamycze, Kraków 2005
5. Tadeusz Brzeziński: Etyka lekarska. Wydaw. Lekarskie PZWL, Warszawa 2002

15. Literatura towarzysząca:

1. Anna Nawrocka: W poszukiwaniu podstaw i zasad bioetyki. Śląska Akademia Medyczna, Katowice 2001
2. Jarosław Podgórski: Statystyka dla studiów licencjackich. Polskie Wydaw. Ekonomiczne, Warszawa 2005

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Bezpieczeństwo pracy i ergonomia**
2. Kod przedmiotu:
3. Język wykładowy: polski
4. Kierunek: Zdrowie publiczne
5. Specjalność: Ratownictwo medyczne
6. Rok: III Semestr: VI
7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

Dr hab. nauk. med. Barbara Harazin

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:-

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	15				
Forma zaliczenia	Zaliczenie pisemne				

10. Liczba punktów ECTS: 2
11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):
12. Wymagania wstępne:

brak

13. Cele kształcenia:

Uzyskanie podstawowych informacji w zakresie bhp niezbędnych dla pracownika zatrudnionego w dowolnej firmie.

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

- 14.1. Wykład:

Zadania higieny pracy, szkodliwości zawodowe w środowisku pracy i zasady ich reglamentacji. Choroby zawodowe i ich orzecznictwo, przyczyny wypadków przy pracy i zasady postępowania w razie wypadku. Profilaktyczna opieka zdrowotna nad pracownikami, szkolenie w zakresie bhp, jednostki nadzoru i kontroli warunków pracy, oznaczanie wydolności fizycznej, metody wyznaczania wydatku energetycznego, klasyfikacje ciężkości pracy, ergonomiczna lista kontrolna.

15. Literatura podstawowa:

1. Wojciechowska-Piskorska Halina, Skuza Leszek.: Bezpieczeństwo i higiena pracy w zakładach opieki zdrowotnej : podstawowe wymagania bhp, identyfikacja zagrożeń, przegląd najważniejszych czynników chemicznych, ryzyko zawodowe. Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr, Gdańsk, 2002..
2. Kodeks pracy, aktualne wydanie.

16. Literatura towarzysząca:

1. Indulski J.A.: Higiena pracy. Tom I: Podstawy fizjologiczno-ergonomiczne, Zagrożenia chemiczne i pyłowe. Tom II: Zagrożenia fizyczne i biologiczne. IMP, Łódź 1999
2. Koradecka D.: Bezpieczeństwo pracy i ergonomia. Tom I i II. CIOP, Warszawa 1999

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Chirurgia**

2. Kod przedmiotu:

3. Język wykładowy: polski

4. Kierunek: Zdrowie publiczne

5. Specjalność: Ratownictwo medyczne

6. Rok: III Semestr: VI

7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

dr hab. nauk med. Jerzy Piecuch

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

Dr nauk med. Krzysztof Kamiński

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	15		15		
Forma zaliczenia	Egzamin testowy		Forma ustna na ocenę		

10. Liczba punktów ECTS: 5

11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):

12. Wymagania wstępne:

Ugruntowana wiedza dotycząca tematyki poprzedniego semestru. Znajomość różnic fizjologicznych, noworodków, niemowląt, dzieci i kobiet ciężarnych w zakresie podstawowych parametrów układu krążenia i oddychania.

13. Cele kształcenia:

Celem kształcenia jest zapoznanie studentów z profilaktyką przeciw zakrzepową, schorzeniami nowotworowymi przewodu pokarmowego stanami nagłym iw schorzeniach endokrynologicznych, neurochirurgii oraz zapoznanie studentów z leczeniem chirurgicznym stanów zagrożenia życia u dzieci i kobiet w ciąży.

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Żylna choroba zakrzepowo-zatorowa. Profilaktyka przeciw zakrzepowa w schorzeniach chirurgicznych i urazach. Ciąła obce przewodu pokarmowego. Zator tętnicy płucnej -stan bezpośrednio zagrażający życiu-profilaktyka, diagnostyka i metody lecznicze. Schorzenia endokrynologiczne-przełomy w schorzeniach gruczołu tarczowego, przytarczyc i nadnerczy. Stany zagrażające życiu w schorzeniach urologicznych. Stany zagrażające życiu w schorzeniach ośrodkowego układu nerwowego. Zator tętnic obwodowych i ostra zakrzepica

tętnic obwodowych-patogeneza, diagnostyka i odmienności w metodach leczniczych. Tętniak aorty, rodzaje, objawy i metody leczenia.

10.2. Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne:

Desmurgia-ćwiczenia w zakładaniu miękkich opatrunków w obszarze klatki piersiowej i kończyn. Opatrunki głowy i szyi. Praktyczna nauka zakładania różnych rodzajów szwów w zależności od rodzaju rany i okolicy ciała-ćwiczenia fantomowe. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa u chorych urazowych-ćwiczenia fantomowe.

15. Literatura podstawowa:

1. ANATOMIA chirurgiczna i technika zabiegów operacyjnych / John E. Skandalakis, Panajiotis N. Skandalakis, Lee John Skandalakis; tł. z ang. Wojciech Rowiński. - dodr. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2003. - 688 s. : rys., schem., tab ; 21 cm
2. CHIRURGIA / Bruce E. Jarrell, Anthony R. Carabasi; red. wyd. pol. Wojciech Rowiński; tł. z ang. Tomasz Borkowski [et al.]. - Wyd. 1 pol. - Wrocław : Urban & Partner, 1997. - XV, [1], 763 s. : fot., rys., tab., wykr ; 24 cm . - (Seria Podręczników Medycznych do Egzaminów Testowych)
3. CHIRURGIA / red. Wojciech Noszczyk Chirurgia. T. 1 / red. Wojciech Noszczyk; Piotr Andziak, Jerzy Arendt [et al.]. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2005. - 520, XXIV s. : fot. (w tym kolor.), rys., schem., tab. ; 29 cm
4. CHIRURGIA / red. Wojciech Noszczyk Chirurgia. T. 2 / red. Wojciech Noszczyk; Maciej Bağłaj [et al.]. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2005. - S. XI, [1], 521-1124 : fot. (w tym kolor.), rys., schem., tab. ; 29 cm
5. CHIRURGIA : podręcznik dla studentów / red. Jan Fibak; Wojciech Burchardt [et al.]. - Wyd. 3. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2002. - 772, [1] s. : fot., rys., tab ; 24 cm
6. CHIRURGIA : repetytorium / Jan Fibak. - Wyd. 2 dodr. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2006. - 476, [1] s.: fot., rys., tab ; 23 cm
7. CHIRURGIA dziecięca : poradnik dla lekarzy pierwszego kontaktu / red. Aleksander A. Wagner; Wojciech Boratyński [et al.]. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2003. - 302, [1] s. : fot., tab ; 21 cm

16. Literatura towarzysząca:

1. NAJCZĘSTSZE zabiegi chirurgiczne przy łóżku chorego / Herbert Chen, Juan E. Sola, Keith D. Lillemo; red. wyd. pol. Andrzej Staniszewski. - Wrocław : Urban & Partner, 1997. - XXII, 345 s. : rys., tab ; 22 cm
2. CHIRURGIA specjalistyczna / red. Peter F. Lawrence, Richard M. Bell, Merrill T. Dayton; red. wyd. pol. Wojciech Rowiński; tł. z ang. Jerzy Błaszczuk [et al.]. - Wyd. 1 pol.. - Wrocław : Urban & Partner, 1999. - XIII, [1], 456 s. : fot., rys., tab., wykr ; 29 cm
3. URAZY klatki piersiowej / red. Jerzy Kołodziej; Jerzy Błaszczuk [et al.]. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2004. - 199, [1] s. : fot., rys., schem.,

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Medycyna sądowa**
2. Kod przedmiotu:
3. Język wykładowy: polski
4. Kierunek: Zdrowie publiczne
5. Specjalność: Ratownictwo medyczne
6. Rok: III Semestr: VI
7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:
dr nauk med. Zofia Skałuba - Filipow
8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:
9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	15				
Forma zaliczenia	Zaliczenie pisemne				

10. Liczba punktów ECTS: 1
11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):
12. Wymagania wstępne:

13. Cele kształcenia:

Zapoznanie ratownika medycznego z podstawową wiedzą z zakresu medycyny sądowej a w szczególności z traumatologią sądowo-lekarską i zabezpieczeniem materiału biologicznego.

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

- 14.1. Wykład:

Rodzaje śmierci i jej stwierdzenie. Stwierdzenie przyczyny śmierci. Traumatologia sądowo-lekarska. Rola medycyny sądowej w badaniu przyczyn i skutków wypadków drogowych. Sądowo-lekarskie badanie ofiar wypadków drogowych. Zabezpieczenie materiału dowodowego na miejscu zdarzenia. Zabezpieczenie materiału biologicznego do badań toksykologicznych.

15. Literatura podstawowa:

1. Stefan Raszeja, Władysław Nasiłowski, Jan Markiewicz: Medycyna sądowa, podręcznik dla studentów. PZWL, Warszawa 1993

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Medyczne czynności ratunkowe**

2. Kod przedmiotu:

3. Język wykładowy: polski

4. Kierunek: Zdrowie publiczne

5. Specjalność: Ratownictwo medyczne

6. Rok: III Semestr: VI

7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

dr nauk med. Wojciech Żurawiński

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	15		45		
Forma zaliczenia	egzamin		Zaliczenie w formie ustnej i praktycznej		

10. Liczba punktów ECTS: 4

11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):

12. Wymagania wstępne:

- podstawy z zakresu anatomii i fizjologii człowieka
- wiedza z zakresu pierwszej pomocy
- wiedza z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy
- podstawy medycyny ratunkowej

13. Cele kształcenia:

Nabywanie umiejętności wykonywania medycznych czynności ratunkowych w stanach zagrożenia życia pochodzenia wewnętrznego i zewnętrznego u dzieci i dorosłych

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Medyczne czynności ratunkowe w zagrożeniach środowiskowych: oparzenie, domrozenie, hipotermia, hipertermia, wypadek nurkowy, choroba wysokogórska, barotrauma, zatrucie, użądlenie, choroba popromienna. Medyczne czynności ratunkowe w katastrofach.

14.2. Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne:

Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne w zagrożeniach życia różnej etiologii u dorosłych-ćwiczenia fantomowe. Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne w zagrożeniach życia różnej etiologii u dzieci.-ćwiczenia fantomowe. Ćwiczenia w posługiwaniu się specjalistycznym sprzętem ratunkowym u poszkodowanych w urazach. Segregacja medyczna.

15.Literatura podstawowa:

1. ABC postępowania w urazach / red. Peter Driscoll, David Skinner, Richard Earlam; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Bogdan Kamiński. - Wyd. 1 pol. - Wrocław : Górnicki Wydaw. Medyczne, 2003
2. ABC resuscytacji / red. Michael C. Colquhoun, Anthony J. Handley, T.R. Evans; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Bogdan Kamiński. - Wyd. 2 pol. - Wrocław : Górnicki Wydaw. Medyczne, 2006.
3. BASIC Trauma Life Support : dla paramedyków i ratowników medycznych / red. John Emory Campbell; Roy L. Alson [et al.]. - Kraków : Medycyna Praktyczna, cop. 2006.
4. MEDYCYNA ratunkowa / Lidia Pousada, Harold H. Osborn, David B. Levy; red. Juliusz Jakubaszko. - Wyd. 1 pol.. - Wrocław : Urban & Partner, 1999.
5. MEDYCYNA ratunkowa / Scott H. Plantz, Jonathan N. Adler; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Jarosław Bogdański [et al.]. - Wyd. 1 pol. popr., dodr.. - Wrocław : Urban & Partner, cop. 2005
6. MEDYCYNA ratunkowa : nagłe zagrożenia pochodzenia wewnętrznego / Advanced Life Support Group; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; M. Bhushan [et al.]; tł. z ang. Jarosław Bogdański [et al.]. - Wyd. 1 pol. - Wrocław : Górnicki Wydaw. Medyczne, 2003
7. MEDYCYNA ratunkowa i katastrof : podręcznik dla studentów uczelni medycznych / red. Andrzej Zawadzki; Andrzej Basiński, Krystyn Sosada, Wojciech Żurawiński [et al.]. - dodr.. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2007.

16.Literatura towarzysząca:

1. MEDYCYNA ratunkowa wieku dziecięcego = Pediatric emergency medicine : a comprehensive study guide : companion handbook / red. Gary R. Strange [et al.]; Thomas Abrunzó [et al.]; red. wyd. pol. Juliusz Jakubaszko; tł. z ang. Paweł S. Berezowicz [et al.]. - Wyd. 1 pol.. - Wrocław : Urban & Partner, cop. 2003.
2. MEDYCYNA wypadków w transporcie / red. Krzysztof Klukowski; Wiesław Błady [et al.]. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2005.
3. MNOGIE i wielonarządowe obrażenia ciała / red. Leszek Brongel, Krzysztof Duda; Wiesław Jarzynowski [et al.]. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2001.
4. OSTRY dyżur : otorynolaryngologia / red. Grzegorz Janczewski, Ewa Osuch-Wójcikiewicz; Antoni Bruzgielewicz [et al.]. - Bielsko-Biała : Alfa-medica press : Servier Polska, cop. 2003.
5. PIERWSZA pomoc : sposoby postępowania w nagłych wypadkach - w domu, w pracy i w czasie wolnym od zajęć / tł. z ang. Cezary Murawski [et al.]. - Wyd. 2 popr. i uzup.. - Warszawa : Muza, 2004.
6. PIERWSZA pomoc medyczna z elementami postępowania specjalistycznego : dla studentów akademii medycznych / red. Hanna Misiołek, Piotr Knapik;

Jarosław Borkowski [et al.]. - Katowice : Śląska Akademia Medyczna, cop. 2005.

7. PODRĘCZNIK doraźnej pomocy medycznej / Jonathan P. Wyatt [et al.]; tł. z ang. Aurelia Szpiro-Żurkowska, Teresa Korta. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, 2001.
8. PODRĘCZNIK pierwszej pomocy / Michael Buchfelder, Albert Buchfelder; przedm. Klaus Peter; tł. z niem. Ludwik Garmada. - Wyd. 4. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, 2003.

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Ochrona własności intelektualnej**
2. Kod przedmiotu:
3. Język wykładowy: polski
4. Kierunek: Zdrowie publiczne
5. Specjalność: Ratownictwo medyczne
6. Rok: III Semestr: VI
7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:
dr Aldona Dereń
8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:-
9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	15				
Forma zaliczenia	Zaliczenie pisemne				

10. Liczba punktów ECTS: 2
11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):
12. Wymagania wstępne:

brak

13. Cele kształcenia:

Omawiana w ramach przedmiotu problematyka obejmuje zagadnienia związane z prawną ochroną własności intelektualnej. Szczególna uwagę zwraca się na kwestie dotyczące majątkowych praw autorskich, ochrony wynalazków, ochrony znaków towarowych, nazwy handlowej oraz innych kategorii, które związane są m.in. z prowadzeniem działalności gospodarczej.

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

- 14.1. Wykład:

Ogólna charakterystyka dziedziny własności intelektualnej -podstawowe pojęcia, źródła prawa własności intelektualnej w ustawodawstwie międzynarodowym, europejskim i w prawie krajowym. Autorskie prawa osobiste i majątkowe – procedury prawnej ochrony. Status autorski i właścicielski. Koncepcja praw wyłącznych. Odpowiedzialność za naruszenia praw autorskich. Prawna ochrona wynalazków. Wzory użytkowe i projekty racjonalizatorskie jako kategoria własności intelektualnej. Rodzaje i funkcje znaków towarowych w działalności gospodarczej. Procedury uzyskania prawnej ochrony znaku towarowego. Ochrona nazwy handlowej przedsiębiorstwa. Wzory przemysłowe i oznaczenia geograficzne – prawna ochrona. Ochrona topografii układów scalonych i baz danych – charakterystyka obowiązujących regulacji prawnych.

15. Literatura podstawowa:

1. M. Dereń: Własność intelektualna i przemysłowa. Kompendium wiedzy. Oficyna Wydawnicza PWSZ Nysa 2007
2. W. Kotarba: Ochrona wiedzy w Polsce, Wyd. Orgmasz, Warszawa 2005.
3. Ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej
4. Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych
5. Ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji

16. Literatura towarzysząca:

1. T. Szymanek: Transfer własności intelektualnej i przemysłowej, Warszawa 1995.
2. A. Dereń, L. Gajek, J. Zygałło: Własność intelektualna i przemysłowa w prawie międzynarodowym, europejskim i krajowym, Wrocław 1998.
3. A. Karpowicz, Autor – Wydawca. Poradnik prawa autorskiego, Warszawa 1999.

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Organizacja i zarządzanie**
2. Kod przedmiotu:
3. Język wykładowy: polski
4. Kierunek: Zdrowie publiczne
5. Specjalność: Ratownictwo medyczne
6. Rok: III Semestr: VI
7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:
Prof. dr hab. nauk med. Małgorzata Muc - Wierzoń
8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:
9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	30	45			
Forma zaliczenia	egzamin	Zaliczenie ustne			

10. Liczba punktów ECTS: 5

11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):

12. Wymagania wstępne:

Zajęcia skierowane są do studentów mających już podstawy z zakresu organizacji i zarządzania w ochronie zdrowia; do tych, którzy pozytywnie zaliczyli poprzedni semestr zajęć

13. Cele kształcenia:

Nauczenie studentów podstaw organizacji w opiece zdrowotnej oraz przedstawienie rynkowych i środowiskowych uwarunkowań strategicznego zarządzania zakładami opieki zdrowotnej, restrukturyzacji podmiotów działających w tym obszarze z uwzględnieniem współczesnych koncepcji zintegrowanego zarządzania tymi podmiotami

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Teoria i praktyka restrukturyzacji ochrony zdrowia w Polsce – 2 godz
Przegląd współczesnych instrumentów zarządzania: zarządzanie strategiczne, trwałym rozwojem, jakością w ochronie zdrowia, projektami, rozwojem terytorialnym, wiedzą, innowacjami (6 godzin);
Wybrane koncepcje i metody zarządzania strategicznego (metody analizy strategicznej zakładu opieki zdrowotnej) – 2 godz
Planowanie strategiczne w ZOZ – strategii rozwoju i konkurencji – (3 godz)
Ekonomiczne i finansowe podstawy zarządzania opieką zdrowotną – wprowadzenie (2 godz)
Mechanizmy podziału usług opieki zdrowotnej – (2 godz)
Mechanizmy ograniczania kosztów świadczenia usług medycznych – (2 godz)
Uwarunkowania decyzji inwestycyjnych i finansowych w zakładach o różnej formie organizacyjno-prawnej; metody szacowania wielkości i kosztu kapitału; alokacja środków – (4

godz)
System zarządzania jakością w ochronie zdrowia – (2 godz)
Metody i techniki negocjacji – (3 godz)
Reformy służby zdrowia w Unii Europejskiej – wnioski dla Polski (2 godz)

14.2. Ćwiczenia tablicowe:

Rola samorządów zawodowych - (2 godz)
Opieka podstawowa, specjalistyczna, długoterminowa, paliatywna – przykłady instytucji, placówek naukowych i badawczych; omówienie opieki nad dzieckiem chorym we współczesnych uwarunkowaniach jako przykład (4 godz)
Leczenie uzdrowiskowe – aspekty organizacyjne i prawne (2 godz)
Pacjent w trybach systemu opieki zdrowotnej (2 godz)
Prawa i obowiązki pacjenta, ze szczególnym zwróceniem uwagi na Kartę Praw Pacjenta - (2 godz)
System Ratownictwa Medycznego – organizacja i opis działania - (2 godz)
Algorytm postępowania w stanach nagłych w aspekcie funkcjonowania obecnych struktur opieki zdrowotnej – 3 godz
Spotkanie medycyny z marketingiem – (2 godz)
Rodzaje tożsamości i ich implikacje marketingowe, marketingowy program współpracy z pacjentem – (3 godz)
Medyczny produkt usługowy – (2 godz)
Struktury czy funkcje marketingowe w opiece zdrowotnej – (2 godz)
Jakość usług medycznych-zintegrowany system zarządzania jakością w ochronie zdrowia; wymagania dla certyfikacji wg normy ISO 9001:2000 - (5godz)
Wiedza jako zasób organizacji w ZOZ – (3 godz)
Kluczowa rola personelu w zarządzaniu zakładem opieki zdrowotnej-kultura organizacji pracy, dobór i motywowanie personelu medycznego, zarządzanie kompetencjami – (4 godz)
Negocjowanie kontraktów w NFZ – ćwiczenia praktyczne (3 godz)
Prywatne ubezpieczenia zdrowotne w Polsce – mit czy rzeczywistość ? (4 godz)

15.Literatura podstawowa:

Dobska M, Rogoziński K. Podstawy zarządzania zakładem opieki zdrowotnej.
Wyd.Naukowe PWN, Warszawa 2008
Hibner E. Zarządzanie w systemie ochrony zdrowia. Wyd. Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi, 2003
Kozłowski A. K., Piotrowski W.: *Zarządzanie. Teoria i praktyka*, PWN, Warszawa, 2004.
Fraczkiewicz –Wronka A. Red.; „Samorządowa polityka społeczna” Warszawa 2002 Wyższa Szkoła Pedagogiczna TWP
Leowski J.: *Polityka zdrowotna a zdrowie publiczne. Wyd. Cedewu, Warszawa, 2004.*

16.Literatura towarzysząca:

Belcher P.J.: *Rola Unii Europejskiej w opiece zdrowotnej* Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia Warszawa 2001
Kotarbinski T.; „*Medytacje o życiu godziwym*” Wiedza Powszechna 1985
Kotarbinski T.; „*Trakta o dobrej robocie*” Ossolineum 1973 r wyd.
Kotarbinski T.; „*Traktat o dobrej robocie*” Ossolineum 1973 r wyd. I
Kozłowski A.K.; Piotrowski W.; „*Zarządzanie. Teoria i praktyka*” Wydanie zmienione Wydawnictwo Naukowe Warszawa 2004
Pod.red. Kozierkiewicz A.: *Znaczenie wybranych wskaźników dla podejmowania decyzji w ochronie zdrowia* ZDROWIE PUBLICZNE Supplement nr 1/2000
Pietrasinski Zb. .; „*Sztuka uczenia się*” Wiedza Powszechna Warszawa 1997
Pszczółowski T.; „*Zasady sprawnego działania*” Wiedza Powszechna. Wstęp do prakseologii.

Wyd.V

Wiedza Powszechna 1976

Pozdzoł S.: *System zdrowotny* w: *Zdrowie Publiczne Tom I* Uniwersyteckie Wydawnictwo Medyczne VESALIUS Kraków 2000

Pszczołowski T .:”Organizacja od dołu i od góry” Wyd.I Wiedza Powszechna 1976

Włodarczyk C.: *Reforma opieki zdrowotnej w Polsce. Studium polityki zdrowotnej.*

Uniwersyteckie Wydawnictwo Medyczne VESALIUS Kraków 1999

Syrkiewicz-Światała M, Holecki T. Zarządzanie zasobami ludzkimi w ochronie zdrowia - Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach (dawniej Śląska AM); 2007

Wojnarowska B.: *Narodowy Program Zdrowia – ewolucja, możliwości realizacji* w: *Promocja Zdrowia* pod redakcją J.B. Karskiego Wydawnictwo IGNIS Warszawa 1999

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Położnictwo i ginekologia**
2. Kod przedmiotu:
3. Język wykładowy: polski
4. Kierunek: Zdrowie publiczne
5. Specjalność: Ratownictwo medyczne
6. Rok: III Semestr: VI
7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:
Lek. med. Marek Lenart
8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:
9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	15				
Forma zaliczenia	Zaliczenie w formie testu				

10. Liczba punktów ECTS: 1
11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):
12. Wymagania wstępne:

Znajomość Propedeutyki medycyny

13. Cele kształcenia:

Uzyskanie podstawowych wiadomości z zakresu fizjologii i patologii ciąży, porodu i położenia, pozwalających sprawnie rozpoznać stany nieprawidłowe zagrażające życiu kobiety i noworodka. Zapoznanie się z prawodawstwem krajowym i europejskim w zakresie ochrony zdrowia i życia kobiety ciężarnej i jej dziecka. Przekazanie wiedzy umożliwiającej opiekę nad chorą kobietą, ciężarną i noworodkiem, a tym samym wsparcie tej grupy w sytuacjach kryzysowych. Podbudowa teoretyczna w przygotowaniu do zawodowego ratowania zdrowia i życia ludzkiego w stanach patologii położniczych oraz chorób narządu rodowego o drastycznym przebiegu.

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

- 14.1. Wykład:

Fizjologia i patofizjologia ciąży. Poród prawidłowy i powikłany -postępowanie. Najczęstsze przyczyny zagrożenia życia matki i płodu - rozpoznanie, postępowanie. Poród uliczny. Zarys chorób ginekologicznych. Stany zagrożenia życia w ginekologii - objawy, rozpoznanie, leczenie. Przepięstwa na tle seksualnym - postępowanie

15. Literatura podstawowa:

1. Gerhard Martius, Meinert Breckwoldt, Albrecht Pfeleiderer; Gisela Fabel: Ginekologia i położnictwo. Urban & Partner, Wrocław 1997
2. Grzegorz H. Bręborowicz: Położnictwo i ginekologia. T. 1. Wydaw. Lekarskie PZWL, Warszawa 2005
3. Grzegorz H. Bręborowicz: Położnictwo i ginekologia. T. 2. Wydaw. Lekarskie PZWL, Warszawa 2005

16. Literatura towarzysząca:

Aktualne **akty prawne** tj. Ustawy i Rozporządzenia z zakresu ratownictwa medycznego, świadczeń zdrowotnych dla kobiety ciężarnej oraz ochrony życia poczętego – zgodne z wykazem Ministerstwa Zdrowia.

Opis przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu: **Traumatologia narządu ruchu**

2. Kod przedmiotu:

3. Język wykładowy: polski

4. Kierunek: Zdrowie publiczne

5. Specjalność: Ratownictwo medyczne

6. Rok: III Semestr: VI

7. Tytuł/stopień oraz imię i nazwisko prowadzącego przedmiot:

dr nauk med. Krzysztof Kamiński

8. Tytuły/stopnie oraz imiona i nazwiska pozostałych członków zespołu:

Lek. med. Jan Wierzchowiec

9. Formy zajęć wchodzące w skład przedmiotu, wymiar godzinowy, forma zaliczenia:

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia/ Ćwiczenia tablicowe	Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne	Projekt	Seminarium
Liczba godzin w semestrze	15		15		
Forma zaliczenia	Egzamin testowy		Ocenianie ciągle		

10. Liczba punktów ECTS: 3

11. Poziom (podstawowy/zaawansowany):

12. Wymagania wstępne:

Znajomość anatomii i fizjologii układu ruchu. Podstawy diagnostyki radiologicznej.

13. Cele kształcenia:

zapoznanie z symptomatologią obrażeń narządu ruchu, głównymi zasadami postępowania w miejscu zdarzenia w przypadku obrażeń narządu ruchu, głównymi zasadami transportu pacjenta z obrażeniami narządu ruchu, elementami leczenia specjalistycznego narządu ruchu.

14. Opis treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

14.1. Wykład:

Badanie chorego po urazie narządu ruchu. Ogólna symptomatologia obrażeń układu ruchu. Urazy kręgosłupa i rdzenia kręgowego. Obrażenia kończyny górnej. Obrażenia miednicy. Obrażenia kończyny dolnej. Zasady unieruchamiania kończyn. Postępowanie w amputacji urazowej, zasady konserwowania amputowanych części kończyny. Postępowanie z chorym po urazie narządu ruchu - przygotowanie do transportu i transport. Elementy leczenia specjalistycznego obrażeń narządu ruchu.

14.2. Laboratorium/ Ćwiczenia praktyczne:

Badanie chorego po urazie narządu ruchu. Zasady zabezpieczenia i przygotowania do transportu pacjenta z obrażeniami narządu ruchu. Zasady unieruchamiania kończyn (praktyczne ćwiczenia zakładania opatrunków gipsowych). Diagnostyka obrażeń kończyny dolnej. Diagnostyka obrażeń kończyny górnej, diagnostyka obrażeń klatki piersiowej, miednicy i kręgosłupa.

15. Literatura podstawowa:

1. Tadeusz Szymon Gaździk: Ortopedia i traumatologia : podręcznik dla studentów medycyny. Wydaw. Lekarskie PZWL, Warszawa 2005
2. Jerzy Kiwerski; Mieczysław Kowalski, Marek Krasuski, Waldemar Szymanik: Schorzenia i urazy kręgosłupa. Wydaw. Lekarskie PZWL, Warszawa 2001
3. Peter D. Pizzutillo, Benjamin A. Alman; red. wyd. pol. i tł. z ang. Andrzej Gregosiewicz: Ortopedia dziecięca. Czelej, Lublin 1999

16. Literatura towarzysząca:

1. Krzysztof Okłot, Wojciech Boratyński: Traumatologia wieku rozwojowego. Wydaw. Lekarskie PZWL, Warszawa 1999
2. Witold Marciniak, Andrzej Szulc, Karol Bernardczyk: Wiktora Degi ortopedia i rehabilitacja. Wydaw. Lekarskie PZWL, Warszawa 2004